

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV KADENCJA**

Warszawa, dnia 24 sierpnia 2001 r.

Druk nr 785

**MARSZAŁEK SEJMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

**Pani
Alicja GRZEŚKOWIAK
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Zgodnie z art. 121 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej mam zaszczyt przesłać Pani Marszałek do rozpatrzenia przez Senat uchwaloną przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej na 117. posiedzeniu w dniu 24 sierpnia 2001 r. ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw.

Z poważaniem

(-) Maciej Płażyński

USTAWA
z dnia 24 sierpnia 2001 r.

**o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego,
ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw**

Art. 1

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88 poz. 553, Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931 oraz z 2000 r. Nr 48, poz. 548 i Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 po wyrazie „powietrznym” skreśla się wyrazy „ , chyba że umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, stanowi inaczej”;
- 2) w art. 10 § 2 otrzymuje brzmienie:
„§ 2. Nieletni, który po ukończeniu 15 lat dopuszcza się zbrodni albo występku określonego w art. 156 § 1 lub 3, art. 158 § 3, art. 166 § 1 oraz w art. 289 § 3, może odpowiadać na zasadach określonych w tym kodeksie, jeżeli okoliczności sprawy oraz stopień rozwoju sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste za tym przemawiają, a w szczególności, jeżeli poprzednio stosowane środki wychowawcze lub poprawcze okazały się bezskuteczne.”;
- 3) w art. 20 wyrazy „umyślności lub nieumyślności” zastępuje się wyrazami „winy umyślnej lub nieumyślnej”;
- 4) w art. 25 § 3 otrzymuje brzmienie:
„§3. Nie podlega karze, kto przekroczył granice obrony koniecznej pod wpływem strachu lub wzburzenia usprawiedliwionych okolicznościami zamachu.”;
- 5) w art. 32 skreśla się pkt 4;
- 6) w art. 33 § 2 otrzymuje brzmienie:
„§2. Sąd orzeka grzywnę obok kar wymienionych w art. 32 pkt 3 i 5, jeżeli sprawca dopuścił się czynu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub gdy korzyść majątkową osiągnął oraz w wypadkach wskazanych w ustawie, chyba że szczególne okoliczności przemawiają przeciwko orzeczeniu tej kary.”;
- 7) w art. 35 skreśla się § 3;
- 8) w art. 37 wyrazy „15 lat” zastępuje się wyrazami „25 lat”;
- 9) w art. 38:
 - a) w § 2 wyrazy „15 lat” zastępuje się wyrazami „25 lat”,

b) skreśla się § 3;

10) w art. 39 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) przypadek korzyści majątkowych pochodzących z popełnienia przestępstwa albo przypadek ich równowartości.”;

11) w art. 40:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Sąd orzeka pozbawienie praw publicznych w razie skazania za zbrodnię, chyba że szczególne okoliczności przemawiają przeciwko orzeczeniu tego środka.”;

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§3. Sąd może orzec pozbawienie praw publicznych w razie skazania na karę pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 2 za przestępstwo popełnione z niskich pobudek.”;

12) art. 42 otrzymuje brzmienie:

„Art. 42. §1. Sąd może orzec zakaz prowadzenia pojazdów określonego rodzaju w razie skazania osoby uczestniczącej w ruchu za przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, w szczególności jeżeli z okoliczności popełnionego przestępstwa wynika, że prowadzenie pojazdu przez tę osobę zagraża bezpieczeństwu w komunikacji.

§2. Sąd orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych albo pojazdów mechanicznych określonego rodzaju, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa, o którym mowa w § 1, znajdował się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, substancji psychotropowej albo środka zastępczego albo zbiegł z miejsca zdarzenia określonego w art. 173, 174 lub 177.

§3. Sąd może orzec zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa określonego w art. 173 lub 174, którego następstwem jest śmierć innej osoby lub ciężki uszczerbek na jej zdrowiu, lub w czasie popełnienia przestępstwa określonego w art. 177 § 2 lub 355 § 2 znajdował się w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego albo który zbiegł z miejsca zdarzenia.

§4. Sąd orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze w razie ponownego skazania osoby prowadzącej pojazd mechaniczny w warunkach określonych w § 3.

§5. Zakaz prowadzenia pojazdów określonego rodzaju polega na pozbawieniu uprawnień do prowadzenia wszystkich pojazdów objętych określoną kategorią prawa jazdy albo innym dokumentem uprawniającym do prowadzenia pojazdów oraz utracie zdolności do uzyskania takich uprawnień w okresie trwania zakazu.”;

13) art. 46 otrzymuje brzmienie:

„Art. 46. §1. W razie skazania za przestępstwo spowodowania śmierci, ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, przestępstwo przeciwko środowisku, pozbawienie wolności, zgwałcenie,

przestępstwo przeciwko mieniu lub obrotowi gospodarczemu, sąd na wniosek pokrzywdzonego, innej osoby uprawnionej lub prokuratora, orzeka obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody w całości albo w części lub zadośćuczynienie za doznaną krzywdę; przepisów prawa cywilnego o przedawnieniu roszczenia oraz możliwości zasądzenia renty nie stosuje się.

§2. Zamiast obowiązku określonego w § 1, sąd może orzec na rzecz pokrzywdzonego nawiązkę.”;

14) w art. 47a po wyrazach „środka odurzającego” dodaje się wyrazy „ , substancji psychotropowej lub środka zastępczego”;

15) art. 48 otrzymuje brzmienie:

„Art. 48. Nawiązkę orzeka się w wysokości od trzykrotnego do stukrotnego najniższego wynagrodzenia w chwili popełnienia czynu zabronionego.”;

16) w art. 49 wyraz „trzykrotności” zastępuje się wyrazem „dziesięciokrotności”, a wyrazy „w czasie orzekania w pierwszej instancji” zastępuje się wyrazami „w chwili popełnienia czynu zabronionego”;

17) w art. 49a w § 2 wyrazy „w czasie orzekania w pierwszej instancji” zastępuje się wyrazami „w chwili popełnienia czynu zabronionego”;

18) art. 50 otrzymuje brzmienie:

„Art. 50. Sąd może orzec podanie wyroku do publicznej wiadomości, jeżeli uzna to za celowe, w szczególności ze względu na społeczne oddziaływanie kary, o ile nie narusza to interesu pokrzywdzonego.”;

19) w art. 54 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Sąd wymierzając karę nieletniemu albo młodocianemu kieruje się przede wszystkim tym, aby sprawcę wychować, chyba że szczególne okoliczności czynu stoją temu na przeszkodzie.”;

20) dodaje się art. 54a w brzmieniu:

„Art. 54a. Uprzednie skazanie sprawcy za przestępstwo umyślne albo za podobne przestępstwo nieumyślne sąd uwzględnia jako okoliczność wpływającą na zaostrzenie kary; jeżeli ustawa daje możliwość wyboru rodzaju kary, nie można orzec kary łagodniejszego rodzaju, chyba że przemawiają za tym szczególne okoliczności.”;

21) art. 58 otrzymuje brzmienie:

„Art. 58. §1. Grzywny nie orzeka się, jeżeli dochody sprawcy, jego stosunki majątkowe lub możliwości zarobkowe uzasadniają przekonanie, że sprawca grzywny nie uiści i nie będzie jej można ściągnąć w drodze egzekucji, chyba że przestępstwo zagrożone jest wyłącznie karą grzywny.

§2. Jeżeli przestępstwo zagrożone jest karą pozbawienia wolności, przy czym dolna granica zagrożenia nie jest wyższa niż 3 miesiące, a wymierzona za nie kara nie byłaby surowsza niż 6 miesięcy pozbawienia wolności, sąd uznając, że skazanie na taką karę nie byłoby celowe, może orzec zamiast kary pozbawienia wolności karę ograniczenia wolności albo grzywnę, w szczególności jeżeli orzeka równocześnie środek karny.

§3. Przepisu § 2 nie stosuje się do sprawcy występku umyślnego, który był już uprzednio skazany za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności.”;

22) w art. 60:

a) § 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„§3. Na wniosek prokuratora sąd stosuje nadzwyczajne złagodzenie kary, a w szczególnie uzasadnionych wypadkach może nawet warunkowo zawiesić jej wykonanie wobec sprawcy współdziałającego z inną osobą lub osobami w popełnieniu przestępstwa, który ujawnił przed organem powołanym do ścigania przestępstw nieznanie dotąd temu organowi, wszystkie istotne informacje dotyczące tych osób oraz okoliczności popełnienia przestępstwa, nie odwołując tych wyjaśnień w postępowaniu sądowym.

§4. Przepis § 3 stosuje się odpowiednio wobec sprawcy, który niezależnie od wyjaśnień w swojej sprawie, ujawnił przed organem powołanym do ścigania przestępstw nieznanie dotąd temu organowi, wszystkie istotne informacje dotyczące innego przestępstwa oraz jego sprawcy albo sprawców, nie odwołując tych informacji w dalszym postępowaniu.”;

b) po § 4 dodaje się § 4a i 4b w brzmieniu:

„§4a. Sąd może nie uwzględnić wniosku przewidzianego w § 3, jeżeli sprawca zorganizował grupę lub związek, których dotyczą ujawnione informacje, albo tą grupą lub związkiem kierował, a także gdy nakłaniał inną osobę do popełnienia ujawnionego przestępstwa w celu skierowania przeciwko niej postępowania karnego.

§4b. Sąd może nie uwzględnić wniosku przewidzianego w § 4, jeżeli sprawcy zarzuca się przestępstwo zagrożone surowszą karą pozbawienia wolności niż ujawnione albo nakłaniał on inną osobę do popełnienia ujawnionego przestępstwa.”;

23) dodaje się art. 61a w brzmieniu:

„Art. 61a §1. Jeżeli sprawca dopuścił się umyślnego występku przeciwko życiu lub zdrowiu, wolności, godności osobistej, nietykalności cielesnej, bezpieczeństwu powszechnemu lub bezpieczeństwu w komunikacji, porządkowi publicznemu, działalności instytucji państwowej lub samorządowej, a także występku polegającego na niszczeniu lub uszkodzeniu cudzej rzeczy, przy czym działał publicznie oraz w rozumieniu powszechnym bez powodu lub z oczywiście błahego powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego, sąd wymierza karę nie niższą od dolnego zagrożenia zwiększonego o połowę; jeżeli ustawa daje możliwość wyboru rodzaju kary, sąd może orzec tylko w wyjątkowych wypadkach karę łagodniejszego rodzaju tak zaostrzoną.

§2. Sąd nie stosuje do sprawcy, o którym mowa w § 1, przepisu art. 58 § 2; sąd nie stosuje również warunkowego zawieszenia wykonania kary, chyba że przemawiają za tym szczególne okoliczności.

§3. Sąd może orzec na rzecz pokrzywdzonego lub na inny cel społeczny nawiązkę.

§4. Popełnienie zbrodni w warunkach określonych w § 1 sąd uwzględnia jako okoliczność wpływającą na zaostreżenie kary”;

24) w art. 63:

- a) w § 1 po wyrazach „dwóm dziennym stawkom grzywny” dodaje się średnik i wyrazy „zaliczając okres rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet grzywny określonej kwotowo, sąd stosuje odpowiednio art. 33 § 3”;
- b) w § 2 po wyrazie „karnego” dodaje się wyrazy „albo okres faktycznego zatrzymania prawa jazdy lub innego odpowiedniego dokumentu”;

25) art. 64 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 64. §1. Jeżeli sprawca skazany za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności popełnia w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary umyślne przestępstwo podobne do przestępstwa, za które był już skazany, sąd wymierza karę pozbawienia wolności w granicach od dolnego zagrożenia zwiększonego o połowę do najwyższego ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę.
- §2. Sprawcy skazanemu dwukrotnie w warunkach określonych w § 1, który odbył łącznie co najmniej rok kary pozbawienia wolności i w ciągu 5 lat po odbyciu w całości lub w części ostatniej kary popełnia umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu, przestępstwo zgwałcenia, inne przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę lub z udziałem małoletniego poniżej lat 15, przestępstwo rozboju, kradzieży z włamaniem lub inne przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby jej użycia albo doprowadzeniem człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności, podobne chociażby do jednego z uprzednio popełnionych przestępstw, sąd wymierza karę pozbawienia wolności w granicach od podwójnej wysokości dolnego zagrożenia do najwyższego ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę.
- §3. Jeżeli przestępstwo ponowne, popełnione w warunkach określonych w § 2, jest zbrodnią zagrożoną karą do 25 lat pozbawienia wolności, sprawcy można wymierzyć karę dożywotniego pozbawienia wolności.
- §4. Kara wymierzona na podstawie § 1 lub 2 za występki nie może przekroczyć 15 lat pozbawienia wolności.
- §5. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, kiedy nawet najniższa kara wymierzona na podstawie § 1 lub 2 byłaby niewspółmiernie surowa ze względu na stopień społecznej szkodliwości czynu i winy sprawcy, sąd może odstąpić od stosowania przy wymiarze kary zasad określonych w § 1 lub 2; w wypadkach tych sąd uwzględnia popełnienie przestępstwa w warunkach określonych w § 1 lub 2 jako okoliczność wpływającą na zaostrzenie kary.”;

26) w art. 65 wyrazy „mającym na celu popełnianie przestępstw” zastępuje się wyrazami „mających na celu popełnienie przestępstwa zagrożonego karą pozbawienia wolności przekraczającą 3 lata”;

27) w art. 67 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§4. Przepisy art. 46 § 2 oraz art. 74 stosuje się odpowiednio.”;

28) art. 69 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 69. §1. Sąd może warunkowo zawiesić wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności nie przekraczającej 2 lat, jeżeli jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.
- §2. Zawieszając wykonanie kary sąd bierze pod uwagę przede wszystkim postawę sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia, zachowanie się po popełnieniu przestępstwa, a także baczy, czy względy na społeczne oddziaływanie kary nie przemawiają przeciwko warunkowemu zawieszeniu jej wykonania.
- §3. Zawieszenia wykonania kary nie stosuje się do sprawcy określonego w art. 64 § 1, chyba że zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami; zawieszenie wykonania kary, o którym mowa w art. 60 § 5, można stosować do sprawcy określonego w art. 64 § 1.
- §4. Zawieszenia wykonania kary nie stosuje się do sprawcy określonego w art. 64 § 2.”;
- 29) w art. 70:
- a) § 1 otrzymuje brzmienie:
- „§1. Zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności następuje na okres próby, który wynosi od 2 do 5 lat i biegnie od uprawomocnienia się wyroku.”,
- b) w § 2 skreśla się wyrazy „lub określonego w art. 64 § 2”;
- 30) w art. 71:
- a) w § 1 skreśla się średnik i wyrazy „zawieszając wykonanie kary ograniczenia wolności sąd może orzec grzywnę w wysokości do 90 stawek dziennych”,
- b) § 2 otrzymuje brzmienie:
- „§2. W razie zarządzenia wykonania kary, grzywna orzeczonej na podstawie § 1 nie podlega wykonaniu, a grzywna uiszczona nie podlega zwrotowi ani zaliczeniu na poczet kary pozbawienia wolności.”;
- 31) w art. 72 w § 1:
- a) w pkt 7 po wyrazie „miejscach,” dodaje się wyrazy „a także kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi określonymi osobami na warunkach określonych przez sąd,”
- b) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:
- „7a) wykonania określonych prac lub świadczeń na cele społeczne,”;
- 32) w art. 73 w § 2 wyrazy „art. 64 § 2” zastępuje się wyrazami „art. 64 § 1”;
- 33) w art. 74 skreśla się § 1;
- 34) w art. 77:
- a) w § 1 po wyrazach „nie popełni ponownie przestępstwa” dodaje się wyrazy „i mimo niewykonania kary w całości jej cele zostały osiągnięte”;
- b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. W uzasadnionych wypadkach sąd wymierzając karę pozbawienia wolności może wyznaczyć surowsze ograniczenia do skorzystania przez skazanego z warunkowego zwolnienia niż przewidziane w art. 78, a w szczególnie uzasadnionych wypadkach nawet orzec zakaz warunkowego zwolnienia.”;

35) w art. 84 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Jeżeli środek karny wymieniony w art. 39 pkt 3 orzeczono na zawsze, sąd może, w warunkach określonych w § 1, uznać go za wykonany po upływie lat 15.”;

36) w art. 86:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 18 miesięcy ograniczenia wolności albo 25 lat pozbawienia wolności; kara łączna grzywny określonej w art. 71 § 1 nie może przekraczać 180 stawek dziennych.”,

b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§2a. Jeżeli podstawą kary łącznej grzywny są grzywna określona w stawkach dziennych i grzywna określona kwotowo albo grzywny określone kwotowo, karę łączną grzywny wymierza się kwotowo.”;

37) art. 88 otrzymuje brzmienie:

„Art. 88. §1. Jeżeli najsurowszą karą orzeczoną za jedno ze zbiegających się przestępstw jest kara dożywotniego pozbawienia wolności, orzeka się tę karę jako karę łączną.

§ 2. Jeżeli suma orzeczonych dwóch lub więcej kar pozbawienia wolności wynosi 25 lat lub więcej, sąd może orzec jako karę łączną 25 lat pozbawienia wolności.”;

38) w art. 89 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§1. Nie podlega łączeniu kara pozbawienia wolności orzeczona z warunkowym zawieszeniem wykonania; w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności możliwe jest warunkowe zawieszenie tylko kary łącznej.

§2. W czasie odbywania kary pozbawienia wolności nie biegnie okres próby, na który warunkowo zawieszono wykonanie kary pozbawienia wolności w innej sprawie.”;

39) w art. 91 w § 1 skreśla się wyrazy „w podobny sposób”;

40) w art. 92 skreśla się wyrazy „należące do ciągu przestępstw lub”;

41) w art. 99 § 1 wyrazy „w art. 39 pkt 4” zastępuje się wyrazami „w art. 39 pkt 4 lub 4a”;

42) w art. 100 wyrazy „w art. 39 pkt 4” zastępuje się wyrazami „w art. 39 pkt 4 lub 4a”;

43) w art. 101 w § 1:

a) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) 15 - gdy czyn stanowi występki zagrożony karą pozbawienia wolności przekraczającą 5 lat,”

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

- „4) 5 - gdy chodzi o pozostałe występki.”,
c) skreśla się pkt 5;
- 44) w art. 103 w § 2 wyrazy „w art. 39 pkt 1-4” zastępuje się wyrazami: „w art. 39 pkt 1-4a”;
- 45) w art. 105:
a) w § 1 wyraz „zbrodni” zastępuje się wyrazem „przestępstw”,
b) w § 2 skreśla się wyrazy „ciężkiego uszkodzenia ciała.”;
- 46) w art. 107 § 1 otrzymuje brzmienie:
„§1. W razie skazania na karę pozbawienia wolności, zatarcie skazania następuje z mocy prawa z upływem 10 lat od wykonania lub darowania kary albo od przedawnienia jej wykonania.”;
- 47) w art. 113 skreśla się wyrazy „którego nie postanowiono wydać.”;
- 48) w art. 114 po § 3 dodaje się § 3a i 3b w brzmieniu:
„§3a. Przepisu § 1 nie stosuje się do orzeczeń międzynarodowych trybunałów karnych działających na podstawie wiążącego Rzeczpospolitą Polską prawa międzynarodowego.
§3b. Przepisu § 1 nie stosuje się także do orzeczeń sądów państw obcych, jeżeli wynika to z wiążącej Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowej.”;
- 49) w art. 115:
a) § 3 otrzymuje brzmienie:
„§3. Przestępstwami podobnymi są przestępstwa należące do tego samego rodzaju; przestępstwa popełnione przy użyciu przemocy lub groźby jej użycia, a także przy doprowadzeniu człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności albo przestępstwa popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej uważa się za przestępstwa podobne.”,
b) § 4 otrzymuje brzmienie:
„§4. Korzyścią majątkową lub osobistą jest korzyść zarówno dla siebie, jak i dla kogoś innego.”,
c) § 9 otrzymuje brzmienie:
„§9. Rzeczą ruchomą, przedmiotem lub mieniem jest także polski albo obcy pieniądz, inny środek lub instrument płatniczy, chociażby sam nie przedstawiał wartości majątkowej oraz dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej, towaru, ładunku albo wygranej rzeczowej albo zawierający obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach lub stwierdzenie uczestnictwa w spółce.”,
d) § 10 otrzymuje brzmienie:
„§10. Młodocianym jest sprawca, który w chwili popełnienia czynu zabronionego nie ukończył 18 lat i w czasie orzekania w pierwszej instancji 21 lat.”,
e) § 13 otrzymuje brzmienie:
„§13. Funkcjonariuszem publicznym jest:
1) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej,

- 2) poseł, senator, radny,
 - 3) sędzia, ławnik, prokurator, notariusz, komornik, referendarz sądowy, kurator sądowy, osoba orzekająca w organach dyscyplinarnych lub odpowiedzialności zawodowej działających na podstawie ustawy,
 - 4) osoba będąca pracownikiem administracji rządowej, innego organu państwowego lub samorządu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe, a także inna osoba w zakresie, w którym uprawniona jest do wydawania decyzji administracyjnych,
 - 5) osoba będąca pracownikiem organu kontroli państwowej lub organu kontroli samorządu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe,
 - 6) osoba zajmująca kierownicze stanowisko w innej instytucji państwowej lub samorządu terytorialnego,
 - 7) funkcjonariusz organu powołanego do ochrony bezpieczeństwa publicznego albo funkcjonariusz Służby Więziennej,
 - 8) osoba pełniąca czynną służbę wojskową,
 - 9) funkcjonariusz publiczny innego państwa, które zapewnia wzajemność, albo organizacji międzynarodowej działającej na podstawie wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych.”,
- f) w § 14 wyrazy „zapis na komputerowym nośniku informacji” zastępuje się wyrazami „zapisany nośnik informacji”,
- g) dodaje się § 19 w brzmieniu:
- „§19. Osobą pełniącą funkcję publiczną jest funkcjonariusz publiczny, członek organu samorządowego, osoba pełniąca funkcję kierowniczą w instytucji dysponującej środkami publicznymi, a także inna osoba, której uprawnienia i obowiązki w zakresie działalności publicznej są określone przez ustawę lub wiążące Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowe.”;
- 50) w art. 117:
- a) w § 1 skreśla się wyrazy „, karze 25 lat pozbawienia wolności”,
 - b) w § 2 wyrazy „na czas nie krótszy od lat 3” zastępuje się wyrazami „od lat 3 do 15”;
- 51) w art. 118:
- a) w § 1 skreśla się wyrazy „, karze 25 lat pozbawienia wolności”,
 - b) w § 2 skreśla się wyrazy „albo karze 25 lat pozbawienia wolności”,
 - c) w § 3 wyrazy „na czas nie krótszy od lat 3” zastępuje się wyrazami „od lat 3 do 15”;
- 52) w art. 120 skreśla się wyrazy „, karze 25 lat pozbawienia wolności”;
- 53) w art. 122 w § 1 skreśla się wyrazy „albo karze 25 lat pozbawienia wolności”;
- 54) w art. 123:
- a) w § 1 wyrazy „od lat 12, karze 25 lat pozbawienia wolności” zastępuje się wyrazami „od lat 20”,
 - b) w § 2 skreśla się wyrazy „albo karze 25 lat pozbawienia wolności”;
- 55) w art. 124 wyrazy „na czas nie krótszy od lat 3” zastępuje się wyrazami „od lat 3 do 15”;

56) w art. 125 w § 2 wyrazy „na czas nie krótszy od lat 3” zastępuje się wyrazami „od lat 3 do 15”;

57) w art. 127:

a) w § 1 skreśla się wyrazy „, karze 25 lat pozbawienia wolności”;

b) w § 2 wyrazy „na czas nie krótszy od lat 3” zastępuje się wyrazami „od lat 3 do 15”;

58) w art. 128 § 1 wyrazy „na czas nie krótszy od lat 3” zastępuje się wyrazami „od lat 3 do 15”;

59) w art. 130:

a) w § 2 wyrazy „na czas nie krótszy od lat 3” zastępuje się wyrazami „od lat 3 do 15”;

b) w § 4 skreśla się wyrazy „albo karze 25 lat pozbawienia wolności”;

60) w art. 134 skreśla się wyrazy „, karze 25 lat pozbawienia wolności”;

61) w art. 144 w § 3 wyrazy: „albo karze ograniczenia wolności” zastępuje się wyrazami „karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku”;

62) w art. 146, w art. 338 w § 2 i w art. 340 wyrazy „14 dni” zastępuje się wyrazami „7 dni”;

63) art. 148 otrzymuje brzmienie:

„Art. 148. §1. Kto zabija człowieka,

podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 8 albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.

§2. Kto zabija człowieka:

1) ze szczególnym okrucieństwem,

2) w związku z wzięciem zakładnika, zgwałceniem albo rozbojem,

3) w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie,

podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 20 albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.

§3. Karze określonej w § 2 podlega, kto jednym czynem zabija więcej niż jedną osobę lub był wcześniej prawomocnie skazany za zabójstwo.

§4. Kto zabija człowieka pod wpływem silnego wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.”;

64) w art. 150 skreśla się § 2;

65) w art. 152 w § 3 wyrazy „od 6 miesięcy do lat 8” zastępuje się wyrazami „od roku do lat 10”;

66) w art. 153 w § 2 wyrazy „od roku do lat 10” zastępuje się wyrazami „od lat 2 do 12”;

67) w art. 154 w § 2 wyrazy „od lat 2 do 12” zastępuje się wyrazami „od lat 2 do 15”;

68) art. 156 otrzymuje brzmienie:

„Art. 156. §1. Kto powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci:

1) pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia,

- 2) innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej lub znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała,
podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 jest śmierć człowieka sprawca,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.”;

69) w art. 157:

a) w § 1 wyrazy „od 3 miesięcy do lat 5” zastępuje się wyrazami „od 6 miesięcy do lat 8”,

b) w § 2 wyraz „do lat 2” zastępuje się wyrazem „do lat 3”;

70) w art. 158:

a) w § 1 wyrazy „do lat 3” zastępuje się wyrazami „od 3 miesięcy do lat 5”,

b) w § 2 wyrazy „od 6 miesięcy do lat 8” zastępuje się wyrazami „od roku do lat 10”,

c) w § 3 wyrazy „od roku do lat 10” zastępuje się wyrazami „od lat 2 do 15”;

71) po art. 160 dodaje się art. 160a w brzmieniu:

„Art. 160a. Kto w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego podejmuje czynności zawodowe, których pełnienie w takim stanie może narazić na bezpośrednie niebezpieczeństwo życia lub zdrowie ludzkie albo mienie w znacznych rozmiarach,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”;

72) w art. 161 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§1. Kto naraża bezpośrednio inną osobę na zarażenie wirusem HIV,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§2. Kto naraża bezpośrednio inną osobę na zarażenie chorobą weneryczną lub zakaźną, ciężką chorobą nieuleczalną lub realnie zagrażającą życiu,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”;

73) w art. 163:

a) w § 1 wyrazy „od roku do lat 10” zastępuje się wyrazami „od lat 3 do 15”,

b) w § 2 wyrazy „od 3 miesięcy do lat 5” zastępuje się wyrazami „od 6 miesięcy do lat 8”,

c) skreśla się § 3 i 4;

74) art. 166 otrzymuje brzmienie:

„Art. 166. §1. Kto przemocą, podstępem lub groźbą bezprawną albo przez doprowadzenie człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności, przejmuje kontrolę

nad statkiem wodnym, powietrznym lub lądowym środkiem przewozu publicznego,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§2. Kto, działając w okolicznościach określonych w § 1, sprowadza bezpośrednie niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia wielu osób,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 15.”;

75) w art. 167 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Kto umieszcza na statku wodnym, powietrznym lub w lądowym środku przewozu publicznego urządzenie lub substancję zagrażającą bezpieczeństwu osób lub mieniu w znacznych rozmiarach,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”;

76) w art. 171 w § 1 wyrazy „od 6 miesięcy do lat 8” zastępuje się wyrazami „od roku do lat 10”;

77) w art. 173:

a) w § 1 wyrazy „od roku do lat 10” zastępuje się wyrazami „od lat 3 do 15”,

b) w § 2 wyrazy „od 3 miesięcy do lat 5” zastępuje się wyrazami „od 6 miesięcy do lat 8”,

c) skreśla się § 3 i 4;

78) art. 178 otrzymuje brzmienie:

„Art. 178. Skazując sprawcę, który popełnił przestępstwo określone w art. 174 lub 177 znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego albo zbiegł z miejsca zdarzenia, sąd orzeka karę pozbawienia wolności przewidzianą za przypisane sprawcy przestępstwo w granicach od dolnego zagrożenia zwiększonego o połowę do najwyższego ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę.”;

79) art. 178a otrzymuje brzmienie:

„Art. 178a. §1. Kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§2. Kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego, prowadzi na drodze publicznej lub w strefie zamieszkania inny pojazd niż określony w § 1,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”;

80) w art. 179 po wyrazach „środka odurzającego” dodaje się wyrazy „, substancji psychotropowej, środka zastępczego”;

81) art. 180 otrzymuje brzmienie:

„Art. 180. Kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego, pełni

czynności związane bezpośrednio z zapewnieniem bezpieczeństwa ruchu pojazdów mechanicznych,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”;

82) w art. 183 § 2 po wyrazach „sprowadza z zagranicy” dodaje się wyrazy „lub wywozi za granicę”;

83) art. 191 otrzymuje brzmienie:

„Art. 191. §1. Kto stosuje przemoc lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§2. Tej samej karze podlega sprawca, który działa w sposób określony w § 1, w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności własnej lub osoby najbliższej.

§3. Sprawca, który działa w sposób określony w § 1, w celu wymuszenia zwrotu cudzej wierzytelności,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§4. Tej samej karze podlega, kto używa lub grozi natychmiastowym użyciem gwałtu na osobie albo doprowadza człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności, o której mowa w § 2, lub bezpośrednio po wymuszeniu zwrotu takiej wierzytelności, aby ją utrzymać.

§5. Kto używa lub grozi natychmiastowym użyciem gwałtu na osobie albo doprowadza człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności, o której mowa w § 3, lub bezpośrednio po wymuszeniu zwrotu takiej wierzytelności, aby ją utrzymać,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 15.

§6. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu określonego w § 5 podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.”;

84) dodaje się art. 191a w brzmieniu:

„Art. 191a. §1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad inną osobą,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§2. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad małoletnim, osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 lub 2 działa ze szczególnym okrucieństwem,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§4. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-3 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.”;

85) w art. 192 w § 1 wyraz „pacjenta” zastępuje się wyrazami „wymaganej w ustawie”;

86) art. 193 otrzymuje brzmienie:

„Art. 193. §1. Kto wdziera się do cudzego domu, mieszkania, lokalu, pomieszczenia albo ogrodzonego terenu albo wbrew żądaniu osoby uprawnionej miejsca takiego nie opuszcza,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§2. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w § 1 stosuje przemoc lub grozi natychmiastowym jej użyciem,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§3. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 następuje na wniosek pokrzywdzonego lub osoby uprawnionej do dysponowania miejscem.”;

87) art. 197 otrzymuje brzmienie:

„Art. 197 §1. Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§2. Jeżeli sprawca, działając w sposób określony w §1, doprowadza inną osobę do poddania się innej czynności seksualnej albo wykonania takiej czynności,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§3. Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia określonego w §1 lub 2 wobec osoby poniżej lat 15 lub działając wspólnie z inną osobą,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 15.

§4. Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia określonego w §1 lub 3 działając ze szczególnym okrucieństwem,

podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5.”;

88) w art. 202:

a) § 3 otrzymują brzmienie:

„§3. Kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwała lub sprowadza albo rozpowszechnia treści pornograficzne z udziałem małoletniego, który ukończył lat 15 albo treści pornograficzne prezentujące przemoc lub posługiwanie się zwierzęciem,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”;

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§4. Kto produkuje, utrwała, przechowuje lub sprowadza albo rozpowszechnia treści pornograficzne z udziałem małoletniego poniżej lat 15,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.”;

89) w art. 203 wyrazy „od roku do lat 10” zastępuje się wyrazami „od lat 2 do 12”;

90) w art. 204:

a) w § 1 wyrazy „do lat 3” zastępuje się wyrazami „od 3 miesięcy do lat 5”;

b) skreśla się § 4;

91) po art. 204 dodaje się art. 204a w brzmieniu:

„Art. 204a. §1. Kto zwabia lub uprowadza inną osobę w celu uprawiania prostytucji za granicą,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 15.

§2. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa ze szczególnym okrucieństwem,

podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5.”;

92) skreśla się art. 207;

93) w art. 218 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Kto, wykonując czynności w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, złośliwie lub uporczywie albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy narusza prawa pracownika wynikające ze stosunku pracy lub ubezpieczenia społecznego,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”;

94) tytuł Rozdziału XXIX otrzymuje brzmienie:

„Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych, samorządowych oraz instytucji dysponujących środkami publicznymi”;

95) w art. 222 w § 1 wyrazy „podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3” zastępuje się wyrazami „podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”;

96) art. 223 otrzymuje brzmienie:

„Art. 223. §1. Kto, działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą lub używając broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu albo środka obezwładniającego, dopuszcza się czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego lub osobę do pomocy mu przybraną podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§2. Kto dopuszcza się czynnej napaści, o której mowa w § 1, polegającej na spowodowaniu ciężkiego uszczerbku na zdrowiu,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 15.”;

97) w art. 224:

a) w § 1. wyrazy „samorządu terytorialnego” zastępuje się wyrazem „samorządowego”.

b) w § 3 wyrazy „od 3 miesięcy do lat 5” zastępuje się wyrazami „od 6 miesięcy do lat 8”;

98) art. 225 otrzymuje brzmienie:

„Art. 225. §1. Kto osobie uprawnionej do przeprowadzenia kontroli przewidzianej przez ustawę lub osobie przybranej do pomocy przy prowadzeniu takiej kontroli udaremnia lub utrudnia wykonanie czynności służbowej,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§2. W wypadku mniejszej wagi sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”;

99) art. 228 otrzymuje brzmienie:

„Art. 228. §1. Kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§3. Jeżeli czyn określony w § 1 został popełniony w związku z naruszeniem przepisów prawa, sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§4. Karze określonej w § 3 podlega także ten, kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, uzależnia wykonanie czynności służbowej od otrzymania korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy lub takiej korzyści żąda.

§5. Kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przyjmuje korzyść majątkową wielkiej wartości albo jej obietnicę,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 15.”;

100) w art. 229:

a) § 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„§4. Kto osobie pełniącej funkcję publiczną, w związku z pełnieniem tej funkcji, udziela lub obiecuje udzielić korzyści majątkowej wielkiej wartości, podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 15.

§5. Nie podlega karze, kto dopuścił się przestępstwa określonego w § 1, 2 lub 4, jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo jej obietnica zostały przyjęte przez osobę pełniącą funkcję publiczną, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa, zanim organ ten o tym się dowiedział.”;

b) dodaje się § 6 w brzmieniu:

§ 6. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w § 1, 2 lub 4 zawiadomił organ powołany do ścigania o okolicznościach jego popełnienia najpóźniej przy pierwszym przesłuchaniu w toku postępowania karnego, sąd stosuje nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet może odstąpić od jej wymierzenia.”;

101) art. 230 otrzymuje brzmienie:

„Art. 230. Kto, powołując się na wpływy w instytucji państwowej, samorządowej lub instytucji dysponującej środkami publicznymi albo wywołując przekonanie innej osoby lub utwierdzając ją w przekonaniu o istnieniu takich wpływów, podejmuje się pośrednictwa w załatwieniu sprawy w zamian za korzyść majątkową lub osobistą albo za jej obietnicę,

polega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.”;

102) w art. 232 po wyrazie „sądu” dodaje się wyrazy „lub prokuratury”, a wyrazy „od 3 miesięcy do lat 5” zastępuje się wyrazami „od roku do lat 10”;

103) w art. 233:

a) w § 1 wyrazy „do lat 3” zastępuje się wyrazami „od 3 miesięcy do lat 5”;

b) w § 4 wyrazy „do lat 3” zastępuje się wyrazami „od 6 miesięcy do lat 8”;

104) w art. 234 wyrazy „grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2” zastępuje się wyrazami „karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”;

105) w art. 235 wyrazy „do lat 3” zastępuje się wyrazami „od 3 miesięcy do lat 5”;

106) w art. 237 wyrazy „w art. 234, art. 235 oraz w art. 236 § 1” zastępuje się wyrazami „w art. 234 lub w art. 235”;

107) po art. 239 dodaje się art. 239a w brzmieniu:

„Art. 239a. Kto, w celu udaremnienia wykonania orzeczenia sądu lub innego organu państwowego, usuwa, ukrywa, zbywa albo uszkodza lub obciąża rzecz zajęta lub zagrożoną zajęciem,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”;

108) w art. 242:

a) w § 1 wyrazy „grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2” zastępuje się wyrazami „karze pozbawienia wolności do lat 3”,

b) w § 4 wyrazy „do lat 3” zastępuje się wyrazami „od 6 miesięcy do lat 8”;

109) w art. 245 wyrazy „od 3 miesięcy do lat 5” zastępuje się wyrazami „od 6 miesięcy do lat 8”;

110) w art. 252:

a) w § 1 wyrazy „od roku do lat 10” zastępuje się wyrazami „od lat 3 do 15”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Jeżeli sprawca czynu określonego w §1 działał ze szczególnym okrucieństwem, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5.”,

c) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§4. Nie podlega karze za przestępstwo określone w § 1, kto dobrowolnie odstąpił od zamiaru wymuszenia i zwolnił zakładnika.”;

111) art. 253 otrzymuje brzmienie:

„Art. 253. §1. Kto uprawia handel ludźmi, choćby dotyczyło to jednego człowieka, nawet za ich zgodą,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 15.

§2. Kto uprawiając handel ludźmi działa ze szczególnym okrucieństwem, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5.

§3. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, zajmuje się organizowaniem adopcji dziecka wbrew przepisom ustawy,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”;

112) w art. 254:

a) w § 2 wyrazy „od 3 miesięcy do lat 5” zastępuje się wyrazami „od 6 miesięcy do lat 8”,

b) dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§ 3. Karze określonej w § 1 podlega, kto bierze czynny udział w zajściu związanym z imprezą masową, którego uczestnicy dopuszczają się gwałtownego zamachu na osobę lub mienie.

§ 4. Jeżeli następstwem gwałtownego zamachu jest śmierć człowieka, ciężki uszczerbek na zdrowiu lub uszkodzenie mienia wielkiej wartości, uczestnik zajścia określonego w § 3,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.”;

113) w art. 256 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§2. Tej samej karze podlega, kto w celu rozpowszechniania sporządza, gromadzi, przechowuje, przewozi, przenosi, nabywa, zbywa lub przesyła materiały propagujące faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołujące do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość.”;

114) w art. 258:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Kto bierze udział w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.”;

b) w § 2 wyrazy „od 3 miesięcy do lat 5” zastępuje się wyrazami „od lat 2 do 12”;

c) w § 3 wyrazy „od 6 miesięcy do lat 8” zastępuje się wyrazami „od lat 3 do 15”;

115) w art. 270:

a) w § 1 wyrazy „grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5” zastępuje się wyrazami „karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”;

b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§2a. W wypadku mniejszej wagi sprawca przestępstwa określonego w § 1 lub 2,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”;

116) w art. 271 w § 2 wyrazy „albo karze ograniczenia wolności” zastępuje się wyrazami „karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku”;

117) w art. 272 wyraz „upoważnionej” zastępuje się wyrazem „uprawnionej”;

118) w art. 275:

a) w § 1 skreśla się wyrazy „albo jej prawa majątkowe”;

b) w § 2 skreśla się wyrazy „albo jej prawa majątkowe”;

119) w art. 277 wyrazy „znaki graniczne” zastępuje się wyrazami „znak graniczny”, a wyraz „niewidocznymi” zastępuje się wyrazem „niewidocznym”;

120) w art. 278 w § 5 skreśla się wyrazy „lub karty uprawniającej do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego”;

121) w art. 279:

a) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§1a. Tej samej karze podlega sprawca kradzieży kieszonkowej lub szczególnie zuchwałej.”,

b) w § 2 po wyrazach „kradzież z włamaniem” dodaje się przecinek i wyrazy „kieszonkową lub szczególnie zuchwałą”;

122) art. 280 otrzymuje brzmienie:

„Art. 280. §1. Kto kradnie, używając lub grożąc natychmiastowym użyciem gwałtu na osobie albo doprowadzając człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 15.

§2. Jeżeli sprawca rozboju posługuje się bronią palną, nożem lub innym niebezpiecznym narzędziem lub środkiem obezwładniającym albo działa w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu lub wspólnie z inną osobą, która posługuje się taką bronią, narzędziem, środkiem lub sposobem,

podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5.”;

123) art. 281-283 otrzymują brzmienie:

„Art. 281. Kto bezpośrednio po dokonaniu kradzieży używa gwałtu na osobie, grozi jego natychmiastowym użyciem albo doprowadza człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności, aby utrzymać się w posiadaniu zabranego mienia,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Art. 282. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przemocą, groźbą zamachu na życie, zdrowie lub wolność albo gwałtownego zamachu na mienie, doprowadza inną osobę do rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem albo do zaniechania działalności gospodarczej, ograniczenia jej zakresu lub zmiany miejsca wykonywania, podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 15.

Art. 283. §1. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu określonego w art. 289 § 1

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu określonego w art. 279 § 1 lub 1a albo art. 289 § 2

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu określonego w art. 280 § 1, art. 281, 282 albo 289 § 3 lub 4

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.”;

124) w art. 285 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Kto uruchamia na cudzy rachunek impulsy telefoniczne,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”;

125) w art. 286 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§5. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1, grzywnę orzeczoną obok kary pozbawienia wolności można wymierzyć w wysokości do 2000 stawek dziennych.”;

126) w art. 287 w § 1 wyraz „komputerowym” zastępuje się wyrazem „elektronicznym”;

127) art. 289 otrzymuje brzmienie:

„Art. 289. §1. Kto, w celu przywłaszczenia bądź użycia, zabiera cudzy pojazd mechaniczny,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§2. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 pokonuje zabezpieczenie pojazdu przed jego użyciem przez osobę nieupoważnioną lub działa w sposób szczególnie zuchwały albo porzuca pojazd w stanie uszkodzonym lub w takich okolicznościach, że zachodzi niebezpieczeństwo utraty lub uszkodzenia pojazdu albo jego części lub zawartości,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§3. Sprawca czynu określonego w § 1, który działa w sposób określony w art. 281,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§4. Sprawca czynu określonego w §1, który działa w sposób określony w art. 280 § 1,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 15.

§5. Sprawca czynu określonego w § 1, który działa w sposób określony w art. 280 § 2,

podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5.

§6. W wypadkach określonych w § 1-5 sąd stosuje art. 33 § 2 także wówczas, gdy celem sprawcy było wyłącznie użycie pojazdu mechanicznego.

§7. Jeżeli czyn określony w § 1-5 popełniono na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.”;

128) po art. 296 dodaje się art. 296a i 296b w brzmieniu:

„Art. 296a. §1. Kto, pełniąc funkcję kierowniczą w jednostce prowadzącej działalność gospodarczą lub mając, z racji zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji, istotny wpływ na podejmowanie decyzji związanych z działalnością takiej jednostki, przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę w zamian za zachowanie mogące wyrządzić tej jednostce szkodę majątkową albo za czynność preferencyjną na rzecz odbiorcy towaru, świadczenia lub usługi,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§2. Tej samej karze podlega, kto w wypadkach określonych w § 1 udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej.

§3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§4. Jeżeli przyjmujący korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę wyrządza znaczną szkodę majątkową lub osobistą,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§5. Przepis art. 229 § 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 296b §1. Kto, organizując lub uczestnicząc w profesjonalnych zawodach sportowych, przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę w zamian za zachowanie mogące mieć wpływ na wynik tych zawodów,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§2. Tej samej karze podlega, kto w wypadkach określonych w § 1 udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej.

§3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§4. Przepis art. 229 § 5 stosuje się odpowiednio.”;

129) art. 297 otrzymuje brzmienie:

„Art. 297. § 1. Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogoś innego, od banku, jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność na podstawie ustawy albo od organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi, kredytu, pożyczki, poręczenia lub gwarancji, akredytywy bankowej, wydanego przez bank elektronicznego instrumentu płatniczego, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z gwarancji albo poręczenia, a także dotacji, subwencji albo zamówienia publicznego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument dotyczący okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wsparcia finansowego w takiej formie, wymienionego instrumentu płatniczego albo zamówienia publicznego,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto, wbrew ciążącemu obowiązkowi, nie powiadamia właściwego podmiotu o powstaniu sytuacji mogącej mieć wpływ na wstrzymanie albo ograniczenie wysokości udzielonego wsparcia finansowego, określonego w § 1, albo zamówienia publicznego, albo na możliwość dalszego korzystania z elektronicznego instrumentu płatniczego.

§ 3. Nie podlega karze, kto przed wszczęciem postępowania karnego dobrowolnie zapobiegł wykorzystaniu kredytu, pożyczki, poręczenia, gwarancji, akredytywy, elektronicznego instrumentu płatniczego, potwierdzenia lub subwencji, zrezygnował z dotacji albo zamówienia publicznego albo zaspokoił roszczenia pokrzywdzonego.”.

130) po art. 297 dodaje się art. 297a w brzmieniu:

„Art. 297a. §1. Kto wbrew warunkom określonym w ustawie prowadzi działalność polegającą na gromadzeniu środków pieniężnych, przekazywanych pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym przez osoby fizyczne, prawne lub jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej, w celu udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych, finansowania przedsięwzięć gospodarczych lub narażając te środki na ryzyko finansowe w inny sposób,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§2. Sprawca, który działalność określoną w § 1 organizuje lub taką działalnością kieruje,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§3. Jeżeli wartość środków pieniężnych zgromadzonych w warunkach § 1 jest znaczna, sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.”;

131) art. 298 otrzymuje brzmienie:

„Art. 298. §1. Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogoś innego odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia, powoduje albo pozoruje zdarzenie będące podstawą odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§2. Nie podlega karze za czyn określony w § 1, kto nie podjął dalszych czynności zmierzających do uzyskania odszkodowania.”;

132) w art. 299:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. Kto, będąc odpowiedzialny w banku, instytucji finansowej lub kredytowej za informowanie zarządu lub organu nadzoru finansowego o przeprowadzeniu operacji finansowej, nie czyni tego niezwłocznie w formie przewidzianej przepisami prawa, mimo że okoliczności przeprowadzenia operacji finansowej wzbudzają uzasadnione podejrzenie, że przedmiot tej operacji pochodzi ze źródła określonego w § 1,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”;

b) po § 3 dodaje się § 3a i 3b w brzmieniu:

„§3a. Kto dokonuje operacji finansowej w taki sposób, aby utrudnić lub uniemożliwić zarejestrowanie tej transakcji zgodnie z przewidzianą prawem procedurą,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”;

§3b. Kto przy dokonywaniu operacji finansowej, podlegającej rejestracji zgodnie z przewidzianą prawem procedurą, podaje nieprawdziwe dane lub odmawia podania danych,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”;

133) w art. 301:

a) w § 1 wyrazy „kilku wierzycieli” zastępuje się wyrazami „choćby jednego wierzyciela” oraz wyraz „ich” zastępuje się wyrazem „jego”;

b) w § 2 wyrazy „kilku wierzycieli” zastępuje się wyrazami „choćby jednego wierzyciela”;

c) w § 3 wyrazy „kilku wierzycieli” zastępuje się wyrazami „choćby jednego wierzyciela”, a wyrazy „w sposób lekkomyślny” wyrazem „lekkomyślnie”;

134) w art. 306 wyrazy „znaki identyfikacyjne” zastępuje się wyrazami „znak identyfikacyjny”;

135) w art. 309 po wyrazach „art. 297 § 1” dodaje się przecinek i wyrazy „art. 297a”;

136) art. 310 otrzymuje brzmienie:

„Art. 310. § 1. Kto podrabia albo przerabia polski albo obcy pieniądź, inny środek lub instrument płatniczy albo dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej, towaru, ładunku albo wygranej rzeczowej albo zawierający obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach lub stwierdzenie uczestnictwa w spółce, lub z pieniądza, innego środka lub instrumentu płatniczego albo z takiego dokumentu usuwa oznakę umorzenia,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 15.

§ 2. Kto pieniądź, inny środek lub instrument płatniczy albo dokument, określony w § 1, wprowadza do obrotu albo go w takim celu przyjmuje, przechowuje, przewozi, przenosi, przekazuje albo pomaga do jego zbycia lub ukrycia,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Kto czyni przygotowania do przestępstwa określonego w § 1 lub 2, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 4. W wypadku mniejszej wagi, sprawca

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”;

137) art. 312 otrzymuje brzmienie:

„Art. 312. Kto wprowadza do obrotu pieniądź, inny środek lub instrument płatniczy albo dokument, określony w art. 310 § 1, który sam otrzymał jako prawdziwy,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”;

138) w art. 345:

a) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§2a. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 2 wywołało niewłaściwe zachowanie przełożonego, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.”;

b) w § 3 skreśla się wyrazy „lub 2”;

c) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§3a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 2 używa broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.”;

139) w art. 347 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§1a. Jeżeli czyn określony w § 1 wywołało niewłaściwe zachowanie przełożonego, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.”;

140) w art. 350 skreśla się § 2;

141) w art. 352:

- a) w § 1 wyrazy „od 3 miesięcy do lat 5” zastępuje się wyrazami „od 6 miesięcy do lat 8”;
- b) w § 2 wyrazy „od roku do lat 10” zastępuje się wyrazami „od lat 2 do 12”;
- c) w § 3 wyrazy „od lat 2 do 12” zastępuje się wyrazami „od lat 2 do 15”;
- d) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§4. Żołnierz, który wbrew obowiązkowi dopuszcza do popełnienia czynu określonego w § 1-3, podlega karze określonej w tych przepisach.”;

142) w art. 356 w § 1 wyraz „zarządzenia” zastępuje się wyrazem „rozkazu”;

143) w art. 357 w § 1 wyrazy „innym środkiem” zastępuje się wyrazami „środkiem odurzającym, substancją psychotropową lub środkiem zastępczym”;

144) w art. 360 w § 1 wyrazy „grzywnie, karze ograniczenia wolności, aresztu wojskowego albo pozbawienia wolności do lat 2” zastępuje się wyrazami „karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”.

Art. 2.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555, z 1999 r. Nr 83, poz. 931 oraz z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 w § 1 wyrazy „orzeczeniem sądu” zastępuje się wyrazem „wyrokiem”;

2) w art. 25:

a) w § 1:

- wyraz „wojewódzki” zastępuje się wyrazem „okręgowy”, a wyraz „wojewódzkiego” zastępuje się wyrazem „okręgowego”;
- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) o występki określone w rozdziałach XVI i XVII, oraz w art. 140, 141, 148 § 4, art. 149, 150 § 1, art. 151-154, 156 § 1 i 3, art. 158 § 2 i 3, art. 165 § 1 i 3, art. 166 § 1, art. 185 § 2, art. 223 § 1, art. 252 § 3 oraz w art. 253 § 3 Kodeksu karnego,”

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§1a. Sąd apelacyjny, na wniosek sądu rejonowego, może przekazać do rozpoznania sądowi okręgowemu, jako sądowi pierwszej instancji, sprawę o każde przestępstwo, jeżeli uzna to za stosowne ze względu na szczególną wagę lub zawilość sprawy.”;

c) w § 2 wyraz „wojewódzki” zastępuje się wyrazem „okręgowy”;

3) w art. 26, 30, 80, 281, 282 w § 2, art. 446 w § 1, art. 515 w § 2 i 3, art. 544 w § 1, art. 602, 603 w § 1, art. 654 w § 1 w pkt 2 oraz w § 5 użyty w różnych przypadkach wyraz „wojewódzki” zastępuje się użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „okręgowy”;

4) w art. 28 w § 3 skreśla się wyrazy „25 lat pozbawienia wolności albo”;

5) w art. 29 w § 2 skreśla się wyrazy „25 lat pozbawienia wolności albo”;

- 6) w art. 40 w § 1:
- a) w pkt 6 skreśla się wyrazy „w niższej instancji”,
 - b) skreśla się pkt 8;
- 7) art. 47 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 47. §1. Przepisy art. 40 § 1 pkt 1-4 i 6, § 2 oraz art. 41 i 42 stosuje się odpowiednio do prokuratora, innych osób prowadzących postępowanie przygotowawcze oraz do innych oskarżycieli publicznych.
- §2. Osoby wymienione w § 1 ulegają również wyłączeniu, jeżeli brały udział w sprawie jako obrońca, pełnomocnik albo przedstawiciel ustawowy strony.”;
- 8) w art. 51 dodaje się § 3 w brzmieniu:
- „§3. Jeżeli pokrzywdzonym jest osoba nieporadna ze względu na wiek lub stan zdrowia, prawa jego może wykonywać osoba, pod której stałą pieczę pokrzywdzony pozostaje.”;
- 9) w art. 52 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:
- „§2. W wypadku, gdy organ prowadzący postępowanie dysponuje informacjami o istnieniu osób najbliższych dla pokrzywdzonego, powinien pouczyć o przysługujących uprawnieniach co najmniej jedną z nich.”;
- 10) w art. 62 po wyrazach „z popełnienia przestępstwa” dodaje się wyrazy „albo złożyć wniosek, o którym mowa w art. 46 § 1 Kodeksu karnego”;
- 11) art. 72 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 72. §1. Oskarżony ma prawo do korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza, jeżeli nie włada językiem polskim.
- §2. Tłumacza należy wezwać do czynności z udziałem oskarżonego, o którym mowa w § 1.
- §3. Oskarżonemu, o którym mowa w § 1, postanowienie o przedstawieniu zarzutów, akt oskarżenia oraz orzeczenie podlegające zaskarżeniu lub kończące postępowanie doręcza się wraz z tłumaczeniem; za zgodą oskarżonego można poprzestać na ogłoszeniu przetłumaczonego orzeczenia kończącego postępowanie, jeżeli nie podlega ono zaskarżeniu.”;
- 12) w art. 74:
- a) w § 2 w pkt 1 wyrazy „w szczególności wolno” zastępuje się wyrazami „wolno także w szczególności”,
 - b) § 3 otrzymuje brzmienie:
- „§3. W stosunku do osoby podejrzanej można dokonać badań lub czynności, o których mowa w § 2 pkt 1, a także przy zachowaniu wymagań określonych w § 2 pkt 2, pobrać krew, włosy lub wydzieliny organizmu.”;
- c) § 4 otrzymuje brzmienie:
- „§4. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób poddawania oskarżonego oraz osoby podejrzanej badaniom, a także dokonywania z ich udziałem czynności, o których mowa w § 2 pkt 1 oraz w § 3, mając na uwadze, by gromadzenie, utrwalanie i analiza materiału dowodowego

dokonywane były zgodnie z aktualną wiedzą w zakresie kryminalistyki i medycyny sądowej.”;

13) w art. 75:

- a) w § 2 wyrazy „można sprowadzić go przymusowo” zastępuje się wyrazami „można zatrzymać go i sprowadzić przymusowo”,
- b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§3. Przepisy art. 246 stosuje się odpowiednio. Zażalenie na postanowienie sądu rozpoznaje ten sam sąd w składzie 3 sędziów.”;

14) w art. 78 w § 2 wyrazy „nie istniały” zastępuje się wyrazami „nie istnieją”;

15) w art. 79:

- a) w § 1 w pkt 3 na końcu przecinek zastępuje się kropką oraz skreśla się pkt 4,
- b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Jeżeli w toku postępowania biegli lekarze psychiatrzy stwierdzą, że poczytalność oskarżonego, zarówno w chwili popełnienia zarzucanego mu czynu, jak i w czasie postępowania nie budzi wątpliwości, udział obrońcy w dalszym postępowaniu nie jest obowiązkowy. Prezes sądu, a na rozprawie sąd może wówczas cofnąć wyznaczenie obrońcy.”;

16) w art. 81 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§2. Na uzasadniony wniosek oskarżonego lub jego obrońcy albo z urzędu, prezes sądu właściwego do rozpoznania sprawy może, gdy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, wyznaczyć nowego obrońcę w miejsce dotychczasowego.”;

17) w art. 85 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§3. W postępowaniu przygotowawczym uprawnienia sądu określone w § 2 przysługują prezesowi sądu właściwego do rozpoznania sprawy.”;

18) w art. 88:

- a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Pełnomocnikiem instytucji państwowej, samorządowej lub społecznej może być również radca prawny lub pracownik tej instytucji lub jej organu nadrzędnego.”;

- b) w § 3 skreśla się wyraz „jej”;

19) w art. 91 po wyrazach „uczestniczyć w rozprawie,” dodaje się wyrazy „zadawać pytania, składać wnioski.”;

20) w art. 101 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Wyrok, a także postanowienie sądu zamykające drogę do wydania wyroku, w przedmiocie środka zabezpieczającego, oddalające wniosek o wznowienie postępowania oraz wydane na podstawie art. 420 § 1 lub 2, są nieważne z mocy samego prawa, jeżeli:

- 1) oskarżony nie podlegał orzecznictwu polskich sądów karnych,
- 2) w wydaniu orzeczenia brała udział osoba nieuprawniona albo niezdolna do orzekania bądź podlegająca wyłączeniu na podstawie art. 40 § 1 pkt 1-3 lub 6 oraz § 2 i 3,

- 3) orzeczenie zostało wydane pomimo to, że postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało już prawomocnie ukończone,
- 4) orzeczono karę, środek karny lub środek zabezpieczający nie znane ustawie,
- 5) orzeczenie zapadło z naruszeniem zasady większości głosów lub nie zostało podpisane przez którąkolwiek z osób biorących udział w jego wydaniu,
- 6) zachodzi sprzeczność w treści orzeczenia, uniemożliwiająca jego wykonanie.”;

21) w art. 107 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Za orzeczenie co do roszczeń majątkowych uważa się również orzeczenie nakładające obowiązek naprawienia szkody oraz nawiązkę orzeczoną na rzecz pokrzywdzonego.”;

22) w art. 115 w § 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„W sprawach rozpoznawanych w składzie dwóch sędziów i trzech ławników uzasadnienie podpisują obaj sędziowie, chyba że zgłoszono zdanie odrębne.”;

23) w art. 117:

a) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§2a. Usprawiedliwienie nieobecności z powodu choroby wymaga przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez uprawnionego lekarza potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu prowadzącego postępowanie.”;

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§4. Minister Sprawiedliwości oraz minister właściwy do spraw zdrowia określą, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb usprawiedliwiania niestawiennictwa oskarżonych, świadków i innych uczestników postępowania z powodu choroby oraz sposób wyznaczania lekarzy uprawnionych do wystawiania zaświadczeń potwierdzających niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu prowadzącego postępowanie, mając na uwadze konieczność zapewnienia nieodpłatności przeprowadzenia badania i wystawienia zaświadczenia przez lekarza oraz dostępności takich badań dla osoby badanej.”;

24) w art. 131:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Wezwania, zawiadomienia oraz inne pisma, od których daty doręczenia biegną terminy, doręcza się przez pocztę lub inny uprawniony podmiot zajmujący się doręczaniem korespondencji albo pracownika organu wysyłającego, a w razie konieczności - przez Policję.”;

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§3. Jeżeli istnieje obowiązek doręczenia postanowienia, przepis § 2 stosuje się odpowiednio. Należy jednak zawsze doręczyć je temu pokrzywdzonemu, który w zawym terminie 14 dni od dnia ogłoszenia o to się zwróci.”;

25) w art. 133 w § 2 po wyrazach „na drzwiach mieszkania” dodaje się wyrazy „lub w oddawczej skrzynce pocztowej”;

26) art. 138 otrzymuje brzmienie:

„Art. 138. Strona, a także osoba nie będąca stroną, której prawa zostały naruszone, przebywające za granicą, mają obowiązek wskazać adresata dla doręczeń w kraju; w razie nieuczynienia tego, pismo wysłane na ostatnio znany adres w kraju albo, jeżeli adresu tego nie ma, załączone do akt sprawy, uważa się za doręczone.”;

27) w art. 139:

a) § 2 skreśla się,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. Przepis § 1 nie dotyczy pism wysłanych po raz pierwszy po prawomocnym uniewinnieniu oskarżonego.”;

28) art. 141 otrzymuje brzmienie:

„Art. 141. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw łączności, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb doręczania pism sądowych, mając na uwadze konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także właściwej realizacji gwarancji procesowych jego uczestników.”;

29) w art. 145 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Jeżeli czynność procesową utrwała się za pomocą stenogramu, protokół można ograniczyć do zapisu najbardziej istotnych oświadczeń osób biorących w niej udział. Stenograf przekłada stenogram na pismo zwykłe, przy czym czyni wzmiankę, jakim posługiwał się systemem; pierwopis stenogramu staje się załącznikiem do protokołu.”;

30) w art. 147:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. Jeżeli czynność procesową utrwała się za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk, protokół można ograniczyć do zapisu najbardziej istotnych oświadczeń osób biorących w niej udział. Zapis obrazu lub dźwięku, a także przekład zapisu dźwięku, jeżeli go sporządzono, stają się załącznikami do protokołu.”;

b) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje urządzeń i środków technicznych służących do utrwalania obrazu lub dźwięku dla celów procesowych oraz sposób przechowywania, odtwarzania i kopiowania zapisów, mając na uwadze konieczność właściwego zabezpieczenia utrwalonego obrazu lub dźwięku przed utratą dowodu, jego zniekształceniem lub nieuprawnionym ujawnieniem.”;

31) w art. 156:

a) w § 1 po wyrazach „Stronom,” dodaje się wyrazy „podmiotowi określonymu w art. 416,”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Na wniosek oskarżonego lub jego obrońcy wydaje się kserokopie dokumentów z akt sprawy. Kserokopie takie można wydać, na wniosek, również innym stronom, podmiotowi określonymu w art. 416 lub ich pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym.”,

c) w § 5 wyrazy „wydaje odpisy uwierzytelnione” zastępuje się wyrazami „wydaje uwierzytelnione odpisy lub kserokopie”,

d) dodaje się § 6 w brzmieniu:

„§6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty za wydanie kserokopii dokumentów z akt sprawy, mając na uwadze koszty wykonania takich kserokopii.”;

32) w art. 167 po wyrazach „na wniosek stron” dodaje się przecinek oraz wyrazy „podmiotu określonego w art. 416”;

33) w art. 171:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Prawo zadawania pytań mają, oprócz organu przesłuchującego, strony, obrońcy, pełnomocnicy, biegli, przedstawiciel społeczny oraz podmiot określony w art. 416. Pytania zadaje się osobie przesłuchiwanej bezpośrednio, chyba że organ przesłuchujący zarządzi inaczej.”,

b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§2a. Jeżeli osoba przesłuchiwana nie ukończyła 15 lat, czynności z jej udziałem powinny być w miarę możliwości przeprowadzone w obecności jej przedstawiciela ustawowego lub opiekuna, chyba że dobro postępowania stoi temu na przeszkodzie.”;

34) w art. 173 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§4. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia, warunki techniczne przeprowadzenia okazania, mając na uwadze konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także właściwej realizacji gwarancji procesowych jego uczestników.”;

35) w art. 177 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§1a. Przesłuchanie świadka może nastąpić przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość. W postępowaniu przed sądem w czynności bierze udział sąd, o którym mowa w art. 396 § 2; przepis art. 396 § 3 stosuje się odpowiednio.”;

36) w art. 178 w pkt 1 po wyrazie „obrońcy” dodaje się wyrazy „lub adwokata działającego na podstawie art. 245 § 1,”;

37) w art. 180 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Osoby obowiązane do zachowania tajemnicy adwokackiej, radcy prawnego, lekarskiej lub dziennikarskiej mogą być przesłuchiwane co do faktów objętych tą tajemnicą tylko wtedy, gdy to jest niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu. O przesłuchaniu lub zezwoleniu na przesłuchanie decyduje sąd w terminie nie

dłuższym niż 7 dni od daty doręczenia wniosku prokuratora. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.”;

38) w art. 181 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania, przechowywania i udostępniania protokołów przesłuchań oskarżonych, świadków, biegłych i kuratorów oraz innych dokumentów obejmujących okoliczności, na które rozciąga się obowiązek zachowania tajemnicy państwowej, służbowej albo związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji, a także innych przedmiotów, na które rozciąga się obowiązek zachowania takiej tajemnicy, jak również dopuszczalny sposób powoływania się na takie przesłuchania, dokumenty i przedmioty w orzeczeniach i pismach procesowych, mając na uwadze zapewnienie właściwej ochrony tajemnicy przed nieuprawnionym ujawnieniem.”;

39) art. 184 otrzymuje brzmienie:

„Art. 184. §1. Jeżeli zachodzi realne zagrożenie dla życia, zdrowia, wolności albo mienia w znacznych rozmiarach świadka lub osoby dla niego najbliższej, sąd, na wniosek prokuratora, wydaje postanowienie dopuszczające zeznania świadka z zachowaniem w tajemnicy okoliczności umożliwiających ujawnienie tożsamości świadka, w tym danych osobowych, jeżeli nie mają one znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie. Postępowanie w tym zakresie objęte jest tajemnicą. W postanowieniu pomija się okoliczności, o których mowa w zdaniu pierwszym.

§2. Na postanowienie w sprawie zachowania w tajemnicy okoliczności, o których mowa w § 1, świadkowi, oskarżonemu i prokuratorowi, przysługuje w terminie 3 dni zażalenie, które rozpoznaje się w terminie 5 dni od dnia przekazania akt sądowi odwoławczemu. Postępowanie dotyczące zażalenia jest objęte tajemnicą.

§3. W razie wydania postanowienia, określonego w § 1, okoliczności, o których mowa w tym przepisie pozostają wyłącznie do wiadomości sądu i prokuratora, a gdy zachodzi konieczność - również funkcjonariusza Policji prowadzącego postępowanie.

§4. Po uprawomocnieniu się postanowienia, o którym mowa w § 1, świadka przesłuchuje prokurator, a także sąd, który może zlecić wykonanie tej czynności sędziemu wyznaczonemu ze swojego składu, w miejscu i w sposób uniemożliwiający ujawnienie okoliczności, o których mowa w § 1. W przesłuchaniu świadka przez sąd lub sędziego wyznaczonego mogą wziąć udział prokurator, oskarżony i jego obrońca. Przepis art. 396 § 3 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

§5. W razie przesłuchania świadka przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość, w protokole czynności z udziałem specjalistów należy wskazać ich imiona, nazwiska, specjalności i rodzaj wykonywanej czynności. Przepisu art. 205 § 3 nie stosuje się.

§6. Protokół zeznań świadka wolno udostępniać oskarżonemu lub obrońcy tylko w sposób uniemożliwiający ujawnienie okoliczności, o których mowa w § 1.

§7. Jeżeli nastąpiło ujawnienie świadka, sąd na jego wniosek, a w postępowaniu przygotowawczym także na wniosek prokuratora, może uchylić

postanowienie, o którym mowa w § 1. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio. Protokół przesłuchania świadka podlega ujawnieniu w całości.

§8. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i warunki składania wniosku o wydanie postanowienia, o którym mowa w § 1, przesłuchania świadka, co do którego wydano to postanowienie, sporządzania, przechowywania i udostępniania protokołów zeznań tego świadka, a także dopuszczalny sposób powoływania się na takie zeznania w orzeczeniach i pismach procesowych, mając na uwadze zapewnienie właściwej ochrony tajemnicy okoliczności umożliwiających ujawnienie tożsamości świadka przed nieuprawnionym ujawnieniem.”;

40) po art. 185 dodaje się art. 185a w brzmieniu:

„Art. 185a. §1. W sprawach o przestępstwa określone w art. 197, 200 oraz 201 Kodeksu karnego pokrzywdzonego, który w chwili czynu nie ukończył 15 lat, powinno się przesłuchać w charakterze świadka tylko raz, chyba że wyjdą na jaw istotne okoliczności, których wyjaśnienie wymaga ponownego przesłuchania, lub zażąda tego oskarżony, który nie miał obrońcy w czasie pierwszego przesłuchania.

§2. Przesłuchanie przeprowadza sąd na posiedzeniu z udziałem biegłego psychologa. W przesłuchaniu mogą wziąć udział prokurator, obrońca oraz pełnomocnik pokrzywdzonego, a obecna może być osoba wymieniona w art. 51 § 2, jeżeli nie ogranicza to swobody wypowiedzi przesłuchiwanego.

§3. Protokół przesłuchania odczytuje się na rozprawie głównej; jeżeli został sporządzony zapis dźwiękowy przesłuchania, należy go odtworzyć.”;

41) w art. 192 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§5. W celu ograniczenia kręgu osób podejrzanych bądź ustalenia wartości dowodowej ujawnionych śladów, można pobrać odciski daktyloskopijne, włosy, ślinę, próby pisma, wykonać fotografię osoby lub dokonać utrwalenia głosu. Po wykorzystaniu w sprawie, w której dokonano pobrania lub utrwalenia, pobrany lub utrwalony materiał zbędny dla postępowania należy niezwłocznie protokolarnie zniszczyć lub wydać osobie, od której został pobrany lub której głos utrwalono, jeżeli osoba ta o to wnosi.”;

42) w art. 198 w § 1 po wyrazach „akta sprawy” dodaje się wyrazy „w zakresie niezbędnym do wydania opinii”;

43) w art. 203 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§5. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania obserwacji, w tym do wykonywania obserwacji osób pozbawionych wolności oraz sposób finansowania obserwacji, a także warunki zabezpieczenia zakładów dla osób pozbawionych wolności, mając na uwadze potrzebę zapewnienia sprawnego toku postępowania.”;

44) w art. 205 w § 1 po wyrazach „dokonanie oględzin,” dodaje się wyrazy „przesłuchanie przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość”;

45) w art. 209:

a) w § 2 w zdaniu pierwszym wyraz „dokonuje” zastępuje się wyrazami „powinien dokonywać”,

b) w § 4 po wyrazie „biegły” dodaje się przecinek i wyrazy „w miarę potrzeby”;

46) w art. 213 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Jeżeli podejrzany był już prawomocnie skazany, dla ustalenia czy przestępstwo zostało popełnione w warunkach art. 64 Kodeksu karnego albo przestępstwo skarbowe w warunkach art. 37 § 1 pkt 4 Kodeksu karnego skarbowego, dołącza się do akt postępowania odpis lub wyciąg wyroku oraz dane dotyczące odbycia kary; dokumenty te dołącza się także w sprawach o zbrodnie.”;

47) art. 214 otrzymuje brzmienie:

„Art. 214. §1. W razie potrzeby sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, zarządza w stosunku do oskarżonego przeprowadzenie wywiadu środowiskowego przez kuratora sądowego lub inny podmiot, uprawniony na podstawie odrębnych przepisów, a w szczególności uzasadnionych wypadkach przez Policję.

§2. Przeprowadzenie wywiadu środowiskowego jest obowiązkowe:

- 1) w sprawach o zbrodnie, z wyjątkiem zbrodni określonych w art. 280 § 1 i art. 282 Kodeksu karnego,
- 2) w stosunku do oskarżonego, który w chwili czynu nie ukończył 21 roku życia, jeżeli zarzucono mu popełnienie umyślnego występku przeciwko życiu.

§3. Wywiadu środowiskowego można nie przeprowadzać w stosunku do oskarżonego, który nie ma w kraju stałego miejsca zamieszkania.

§4. Wynik wywiadu środowiskowego powinien zawierać informacje uzyskane w toku wywiadu, a w szczególności:

- 1) imię i nazwisko osoby przeprowadzającej wywiad,
- 2) imię i nazwisko oskarżonego,
- 3) zwięzły opis dotychczasowego życia oskarżonego oraz dokładne informacje o środowisku oskarżonego, w szczególności rodzinnym, szkolnym lub zawodowym,
- 4) informacje dotyczące stanu zdrowia oskarżonego, a także o nadużywaniu przez niego alkoholu, środków odurzających lub środków zastępczych,
- 5) spostrzeżenia i konkluzje osoby przeprowadzającej wywiad.

§5. Dane o osobach, które dostarczyły informacji w ramach wywiadu środowiskowego, osoba przeprowadzająca wywiad ujawnia jedynie na żądanie sądu, a w postępowaniu przygotowawczym - prokuratora.

§6. Osoby, które dostarczyły informacji w ramach wywiadu środowiskowego, mogą być w razie potrzeby przesłuchane w charakterze świadków.

§7. Policja jest obowiązana udzielić kuratorowi sądowemu pomocy przy wykonywaniu jego zadań związanych z wywiadem środowiskowym, w celu zapewnienia kuratorowi bezpieczeństwa.

§8. Do osoby powołanej do przeprowadzenia wywiadu środowiskowego stosuje się odpowiednio przepisy o wyłączeniu sędziego. Orzeka o tym sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator.

§9. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia, regulamin czynności w zakresie przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz wzór kwestionariusza tego wywiadu, mając na uwadze konieczność zapewnienia zebrania wyczerpujących danych o osobie oskarżonego.”;

48) art. 217 otrzymuje brzmienie:

„Art. 217. §1. Rzeczy mogące stanowić dowód w sprawie lub podlegające zajęciu w celu zabezpieczenia kar majątkowych, środków karnych o charakterze majątkowym albo roszczeń o naprawienie szkody należy wydać na żądanie sądu lub prokuratora, a w wypadkach nie cierpiących zwłoki - także na żądanie Policji lub innego uprawnionego organu.

§2. Osobę mającą rzecz podlegającą wydaniu wzywa się do wydania jej dobrowolnie.

§3. W razie zatrzymania rzeczy, stosuje się odpowiednio przepis art. 228. Protokołu można nie sporządzać, jeżeli rzecz załącza się do akt sprawy.

§4. Jeżeli wydania żąda Policja albo inny uprawniony organ, działający we własnym zakresie, osoba, która rzecz wyda, ma prawo niezwłocznie złożyć wniosek o sporządzenie i doręczenie jej postanowienia sądu lub prokuratora o zatwierdzeniu zatrzymania, o czym należy ją pouczyć. Doręczenie powinno nastąpić w terminie 14 dni od zatrzymania rzeczy.

§5. W razie odmowy dobrowolnego wydania rzeczy można przeprowadzić jej odebranie. Przepisy art. 220 § 3 i art. 229 stosuje się odpowiednio.”;

49) w art. 218:

a) w § 1 skreśla się wyraz „ich”, a po wyrazie „przesyłki” dodaje się wyrazy „oraz wykazy połączeń telekomunikacyjnych”;

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Postanowienie, o którym mowa w § 1, doręcza się adresatom korespondencji oraz abonentowi telefonu, którego wykaz połączeń został wydany. Doręczenie postanowienia może być odroczone na czas oznaczony, niezbędny ze względu na dobro sprawy.”;

50) w art. 220 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. W wypadkach nie cierpiących zwłoki, jeżeli postanowienie sądu lub prokuratora nie mogło zostać wydane, organ dokonujący przeszukania okazuje nakaz kierownika swojej jednostki lub legitymację służbową, a następnie zwraca się niezwłocznie do sądu lub prokuratora o zatwierdzenie przeszukania. Postanowienie sądu lub prokuratora w przedmiocie zatwierdzenia należy doręczyć osobie, u której dokonano przeszukania, w terminie 14 dni od daty czynności, na zgłoszone do protokołu żądanie tej osoby. O prawie zgłoszenia żądania należy ją pouczyć.”;

51) w art. 225 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§4. Wydaną, odebraną lub znaną w toku przeszukania dokumentację psychiatryczną, organ przeprowadzający czynność przekazuje, z zachowaniem rygorów określonych w § 1, sądowi lub prokuratorowi.”;

52) w art. 226 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Jednakże w postępowaniu przygotowawczym o wykorzystaniu, jako dowodów, dokumentów zawierających tajemnicę lekarską, decyduje prokurator.”;

53) w art. 229 po wyrazach „u której czynność przeprowadzono, że” dodaje się wyrazy „na jej wnioski”;

54) w art. 230 w § 1 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „chyba że nastąpiło dobrowolne wydanie, a osoba ta nie złożyła wniosku, o którym mowa w art. 217 § 4.”;

55) w art. 237:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. W wypadkach nie cierpiących zwłoki, kontrolę i utrwalanie rozmów telefonicznych może zarządzić prokurator, który obowiązany jest zwrócić się w ciągu 3 dni do sądu z wnioskiem o zatwierdzenie postanowienia. Sąd wydaje postanowienie w przedmiocie wniosku w terminie 5 dni.”;

b) w § 3:

- pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) rozboju, kradzieży rozbójniczej lub wymuszenia rozbójniczego,”;

- pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) fałszowania oraz obrotu fałszywymi pieniędzmi, środkami lub instrumentami płatniczymi albo dokumentami uprawniającymi do otrzymania sumy pieniężnej, towaru, ładunku albo wygranej rzeczowej albo zawierającymi obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach lub stwierdzenie uczestnictwa w spółce,”;

- pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„13) wytwarzania, przetwarzania, obrotu i przemytu środków odurzających, prekursorów, środków zastępczych lub substancji psychotropowych,”;

- w pkt 16 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 17 i 18 w brzmieniu:

„17) łapownictwa i płatnej protekcji,

18) stręczycielstwa, kuplerstwa i sutenerstwa.”;

56) art. 240 otrzymuje brzmienie:

„Art. 240. Na postanowienie dotyczące kontroli i utrwalania rozmów telefonicznych przysługuje zażalenie. Osoba, której dotyczy postanowienie, może w zażaleniu domagać się zbadania zasadności oraz legalności kontroli i utrwalania rozmów telefonicznych. Zażalenie na postanowienie prokuratora rozpoznaje sąd.”;

57) w art. 241 wyrazy „treści przekazów informacji innych niż rozmowy telefoniczne” zastępuje się wyrazami „treści innych rozmów lub przekazów informacji”;

58) art. 242 otrzymuje brzmienie:

„Art. 242. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw łączności, Ministrem Obrony Narodowej oraz ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia, sposób technicznego przygotowania sieci telekomunikacyjnej do kontroli rozmów telefonicznych oraz sposób dokonywania, rejestracji, przechowywania, odtwarzania i niszczenia zapisów z kontrolowanych rozmów telefonicznych, mając na uwadze konieczność właściwego zabezpieczenia dokonanych zapisów przed ich utratą, zniekształceniem lub nieuprawnionym ujawnieniem.”;

59) w art. 247:

a) w § 1 wyrazy „Sąd lub prokurator” zastępuje się wyrazem „Prokurator”;

b) w § 2 skreśla się przecinek oraz wyrazy „z tym że na zatrzymanie zarządzone przez sąd zażalenie nie przysługuje”;

60) w art. 254 w § 2 po wyrazach „w przedmiocie wniosku” dodaje się wyraz „oskarżonemu”;

61) w art. 261 w § 3 wyrazy „zakład pracy” zastępuje się wyrazem „pracodawcę”;

62) w art. 264 w § 3 wyrazy „do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w przedmiocie środka zabezpieczającego” zastępuje się wyrazami „do czasu rozpoczęcia wykonywania środka zabezpieczającego”;

63) w art. 271 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Od pracodawcy, u którego oskarżony jest zatrudniony, od kierownictwa szkoły lub uczelni, których oskarżony jest uczniem lub studentem, od zespołu, w którym oskarżony pracuje lub uczy się, albo od organizacji społecznej, której oskarżony jest członkiem, można na ich wniosek przyjąć poręczenie, że oskarżony stawi się na każde wezwanie i nie będzie w sposób bezprawny utrudniał postępowania; jeżeli oskarżony jest żołnierzem, można przyjąć poręczenie od zespołu żołnierskiego, zgłoszone za pośrednictwem właściwego dowódcy.”;

64) w art. 272 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Przepis art. 275 § 2 stosuje się odpowiednio.”;

65) w art. 274 po wyrazach „do której należy, a także” dodaje się wyraz „statutowy”, a wyrazy „nad poręczającym zakładem pracy lub” zastępuje się wyrazami „nad poręczającą”;

66) w art. 278 po wyrazie „oskarżonego” dodaje się wyrazy „lub osoby podejrzanej”;

67) w art. 285 w § 2 po wyrazach „można ponadto zarządzić” dodaje się wyrazy „zatrzymanie i”;

68) w art. 290 w § 2 po wyrazach „przysługuje zażalenie” dodaje się średnik i wyrazy „na zarządzenie prokuratora, o którym mowa w art. 285 § 2, zażalenie przysługuje do sądu rejonowego, w którego okręgu prowadzi się postępowanie”;

69) w art. 291 w § 1 wyrazy „szkody albo orzec nawiązkę” zastępuje się wyrazami „szkody, orzec nawiązkę albo przepadek, o którym mowa w art. 45 Kodeksu karnego”;

70) w art. 294 w § 1 po wyrazach „przepadek przedmiotów,” dodaje się wyrazy „przepadek, o którym mowa w art. 45 Kodeksu karnego,”;

71) w art. 295:

a) w § 1 skreśla się zdanie drugie,

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§4. Tymczasowe zajęcie upada, jeżeli w ciągu 7 dni od daty jego dokonania nie zostanie wydane postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym.”;

72) skreśla się art. 296;

73) w art. 300 po wyrazach „do korzystania z pomocy obrońcy,” dodaje się wyrazy „do końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania,”;

74) po art. 304 dodaje się art. 304a w brzmieniu:

„Art. 304a. Można sporządzić wspólny protokół z przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie, wniosku o ściganie i przesłuchania w charakterze świadka osoby zawiadamiającej.”;

75) w art. 309:

a) w § 1:

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) o występki określone w art. 164 § 1, art. 174 § 1, art. 189 § 2, art. 233 § 1 i 4, art. 246, 247, 249, 250, 254 § 2 oraz w art. 265 § 2 Kodeksu karnego,”;

- w pkt 3 wyraz „wojewódzkiego” zastępuje się wyrazem „okręgowego”;

- w pkt 4 po wyrazach „finansowych organów dochodzenia” dodaje się wyrazy „lub organów nadrzędnych nad finansowymi organami dochodzenia”;

b) w § 3 wyraz „nadrzędnego” zastępuje się wyrazem „okręgowego”;

76) w art. 312 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) organom Straży Granicznej oraz Urzędu Ochrony Państwa, w zakresie ich właściwości,”;

77) w art. 319 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Na wniosek strony spisuje się protokół z każdej czynności dowodowej.”;

78) art. 320 otrzymuje brzmienie:

„Art. 320. §1. Jeżeli ma to znaczenie dla wystąpienia do sądu z odpowiednim wnioskiem, prokurator może, z inicjatywy lub za zgodą stron, skierować sprawę do instytucji lub osoby godnej zaufania w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego między podejrzanym i pokrzywdzonym.

§2. Mediacja nie powinna trwać dłużej niż miesiąc, a jej okresu nie wlicza się do czasu trwania śledztwa lub dochodzenia, o którym mowa w art. 309 § 2 i 3 oraz art. 310 § 2 i 3.

§3. Instytucją, o której mowa w § 1, może być instytucja, która zgodnie ze swoimi zadaniami statutowymi powołana została do wykonywania zadań w zakresie:

- 1) resocjalizacji,
- 2) ochrony interesu społecznego,
- 3) ochrony ważnego interesu indywidualnego,
- 4) ochrony wolności i praw człowieka.

§4. Osobą godną zaufania, o której mowa w § 1, może być osoba, która:

- 1) korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich,
- 2) nie była skazana za popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego,
- 3) posiada odpowiednie doświadczenie życiowe i umiejętności usuwania konfliktów,
- 4) posiada wystarczającą do przeprowadzania postępowania mediacyjnego wiedzę, w szczególności w zakresie psychologii, pedagogiki, socjologii, resocjalizacji lub prawa.

§5. Przedstawiciel instytucji, o której mowa w § 1, powinien odpowiadać warunkom określonym w § 4.

§6. Postępowania mediacyjnego nie może przeprowadzać osoba, co do której w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności określone w art. 40-42, a także czynny zawodowo sędzia, prokurator, aplikant sądowy lub prokuratorski albo inna osoba zatrudniona w sądzie, w prokuraturze lub innej instytucji uprawnionej do ścigania przestępstw.

§7. W sądzie apelacyjnym prowadzi się wykaz instytucji i osób godnych zaufania uprawnionych do przeprowadzania postępowania mediacyjnego.

§8. Instytucja lub osoba godna zaufania sporządza, po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego, sprawozdanie z jego przebiegu i wyników, które prokurator bierze pod uwagę decydując o wystąpieniu do sądu z wnioskiem, o którym mowa w § 1.

§9. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób rejestracji instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzania mediacji, zakres i warunki udostępniania im akt sprawy oraz sposób i tryb sporządzania sprawozdania z przebiegu i wyników postępowania mediacyjnego, mając na uwadze potrzebę usunięcia konfliktu.”;

79) w art. 321:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Jeżeli istnieją podstawy do zamknięcia śledztwa lub dochodzenia, na wniosek podejrzanego lub jego obrońcy o końcowe zaznajomienie z materiałami postępowania, prowadzący postępowanie powiadamia podejrzanego i obrońcę o terminie końcowego zaznajomienia, pouczając ich o prawie uprzedniego przejrzania akt w terminie odpowiednim do wagi lub zawłości sprawy, określonym przez organ procesowy.”;

b) w § 3 skreśla się zdanie drugie,

c) w § 4 skreśla się wyrazy „- poza wypadkami określonymi w art. 79 -”;

d) w § 6 wyrazy „strony oraz ich pełnomocników i obrońców” zastępuje się wyrazami „podejrzanego oraz jego obrońcę”;

80) po art. 322 dodaje się art. 322a w brzmieniu:

„Art. 322a. §1. W sprawach o przestępstwa określone w art. 278 § 1 i 3 oraz § 5 w związku z § 1 i 3, w art. 279 § 1 oraz w art. 288 § 1 lub 2 Kodeksu karnego, jeżeli wartość przedmiotu przestępstwa albo szkoda wyrządzona lub zamierzona nie przekracza trzykrotnej wysokości najniższego miesięcznego wynagrodzenia, Policja - zamiast postanowienia o umorzeniu albo

zawieszeniu dochodzenia - wydaje postanowienie o wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw, jeżeli dane uzyskane w toku prowadzonego przez okres nie dłuższy niż 10 dni dochodzenia, nie stwarzają dostatecznych podstaw do wykrycia sprawcy w drodze dalszych czynności procesowych.

§2. Postanowienie o wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw wymaga pisemnego zatwierdzenia przez prokuratora. Prokurator stosuje odpowiednio art. 323 § 1.

§3. Po wydaniu postanowienia o wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw, Policja, na podstawie odrębnych przepisów, prowadzi czynności w celu wykrycia sprawcy i uzyskania dowodów.

§4. Jeżeli zostaną ujawnione dane pozwalające na wykrycie sprawcy, Policja wydaje postanowienie o prowadzeniu dochodzenia w dalszym ciągu. Przepis art. 305 § 3 zdanie pierwsze oraz § 4 stosuje się odpowiednio. Okresu od wydania postanowienia o wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw do wydania postanowienia o prowadzeniu dochodzenia w dalszym ciągu nie wlicza się do czasu trwania dochodzenia.

§5. Na postanowienie o wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw zażalenie przysługuje pokrzywdzonemu oraz osobie lub instytucji, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie. Przepis art. 323 § 2 stosuje się odpowiednio.

§6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb wpisywania spraw do rejestru przestępstw oraz sposób ich okresowej kontroli, mając na uwadze sprawność postępowania oraz właściwą realizację gwarancji procesowych jego uczestników.”;

81) w art. 323 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. Po uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego prokurator, w razie istnienia podstaw określonych w art. 99 § 1, art. 100 Kodeksu karnego lub w art. 43 § 1 i 2 oraz art. 47 § 3 Kodeksu karnego skarbowego, występuje do sądu z wnioskiem o orzeczenie przepadku przedmiotów lub przepadku, o którym mowa w art. 45 Kodeksu karnego tytułem środka zabezpieczającego. Z takim wnioskiem prokurator może wystąpić również w wypadku umorzenia postępowania wobec niewykrycia sprawcy przestępstwa, o ile przepisy przewidują orzeczenie przepadku przedmiotów.”;

82) w art. 324 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 oraz dodaje § 2 i 3 w brzmieniu:

„§2. Jeżeli sąd nie znajduje podstaw do uwzględnienia wniosku, o którym mowa w § 1, przekazuje sprawę prokuratorowi do dalszego prowadzenia.

§3. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.”;

83) w art. 326 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Prokurator sprawuje nadzór nad postępowaniem przygotowawczym w zakresie, w jakim go sam nie prowadzi; prokurator może także objąć nadzorem czynności, o których mowa w art. 307.”;

84) w art. 334 w § 2 po wyrazach „do sądu” dodaje się wyrazy „oraz o treści przepisów art. 335 i 387”;

85) art. 335 otrzymuje brzmienie:

„Art. 335. §1. Prokurator może, za zgodą oskarżonego, złożyć wniosek o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie mu określonej kary lub środka karnego albo o odstąpienie od wymierzenia kary lub środka karnego, za występki zagrożony karą nie przekraczającą 10 lat pozbawienia wolności, jeżeli w świetle zebranych dowodów wyjaśnienia podejrzanego nie budzą wątpliwości, a jego postawa wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte mimo nieprzeprowadzenia rozprawy.

§2. Przepis art. 336 § 2 stosuje się odpowiednio.

§3. Jeżeli zachodzą warunki do wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w § 1, dalszych czynności dowodowych w postępowaniu przygotowawczym można nie przeprowadzać.

§4. W razie nieuwzględnienia wniosku, zastępuje on akt oskarżenia. Na wniosek prokuratora sąd zwraca sprawę do uzupełnienia postępowania przygotowawczego.”;

86) w art. 336 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§4. Do wniosku dołącza się, do wiadomości sądu, listę ujawnionych osób pokrzywdzonych z podaniem ich adresów. Przepis art. 334 stosuje się odpowiednio.”;

87) w art. 340 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. W razie istnienia podstaw określonych w art. 99 § 1 Kodeksu karnego lub w art. 43 § 1 pkt 1 Kodeksu karnego skarbowego, sąd umarzając postępowanie lub rozpoznając wniosek prokuratora wymieniony w art. 323 § 3 orzeka przepadek przedmiotów.”;

88) w art. 341:

a) w § 2 wyrazy „art. 333 § 1-3” zastępuje się wyrazami „art. 333 § 1-2”;

b) dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§5. W przedmiocie warunkowego umorzenia postępowania sąd orzeka na posiedzeniu wyrokiem.”;

89) w art. 342:

a) w § 1 wyrazy „W postanowieniu o warunkowym umorzeniu” zastępuje się wyrazami „W wyroku warunkowo umarzającym postępowanie”;

b) w § 2 wyrazy „W postanowieniu” zastępuje się wyrazami „W wyroku”;

c) w § 3 wyrazy „Postanowienie powinno” zastępuje się wyrazami „Wyrok powinien”;

d) § 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„§4. Zawarte w wyroku rozstrzygnięcie, o którym mowa w § 3, może być zaskarżone zażaleniem przez osoby wskazane w art. 323 § 2.

§5. Wyrok doręcza się także pokrzywdzonemu.”;

90) w art. 351:

a) w § 1 po wyrazach „w sprawie” dodaje się wyrazy „w pierwszej instancji”;

- b) w § 2 skreśla się wyrazy „25 lat pozbawienia wolności albo”, a po wyrazach „składu orzekającego” dodaje się przecinek oraz wyrazy „niezależnie od instancji”,
- c) w § 3 po wyrazach „składu orzekającego” dodaje się przecinek i wyrazy „mając na uwadze konieczność zagwarantowania równego prawdopodobieństwa udziału w składzie orzekającym w każdej sprawie wszystkim sędziom danego sądu lub wydziału”;
- 91) w art. 360 dodaje się § 4 w brzmieniu:
„§4. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie do innego równorzędnego składu tego samego sądu.”;
- 92) w art. 366 § 2 otrzymuje brzmienie:
„§ 2. Przewodniczący dąży do tego, aby rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło bez nieuzasadnionej zwłoki, a jeżeli jest to możliwe, na pierwszej rozprawie głównej.”;
- 93) w art. 370 w § 1 po wyrazach „pełnomocnik powoda cywilnego,” dodaje się wyrazy „przedstawiciel społeczny,”, a po wyrazie „biegły” dodaje się wyrazy „podmiot, o którym mowa w art. 416”;
- 94) art. 374 otrzymuje brzmienie:
„Art. 374. Oskarżonego zawiadamia się o rozprawie głównej, a jego obecność jest obowiązkowa jeżeli przewodniczący uzna to za konieczne.”;
- 95) w art. 376 w § 1 w zdaniu drugim po wyrazach „Sąd zarządza” dodaje się wyraz „zatrzymanie i”;
- 96) w art. 377 w § 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
„Stan niezdolności oskarżonego do udziału w rozprawie można stwierdzić także na podstawie badania nie połączonego z naruszeniem integralności ciała, przeprowadzonego za pomocą stosownego urządzenia technicznego.”;
- 97) w art. 382 po wyrazie „natychmiastowe” dodaje się wyrazy „zatrzymanie i”;
- 98) w art. 384 w § 2 po wyrazach „w rozprawie” dodaje się przecinek i wyrazy „jeżeli się stawi,”;
- 99) w art. 385 § 2 otrzymuje brzmienie:
„§2. Za zgodą obecnych stron, a w wypadku szczególnie obszernego uzasadnienia aktu oskarżenia, bez ich zgody, można poprzestać na przedstawieniu podstaw oskarżenia.”;
- 100) w art. 387:
a) w § 1 wyrazy „8 lat” zastępuje się wyrazami „10 lat”,
b) w § 2 wyrazy „i pokrzywdzony wyrażą na to zgodę” zastępuje się wyrazami „i pokrzywdzony należycie powiadomiony o terminie rozprawy, nie zgłoszą sprzeciwu”;
- 101) w art. 389 § 1 otrzymuje brzmienie:
„§1. Jeżeli oskarżony odmawia wyjaśnień lub wyjaśnia odmiennie niż poprzednio albo oświadcza, że pewnych okoliczności nie pamięta, wolno na rozprawie odczytywać w

odpowiednim zakresie protokoły jego wyjaśnień złożonych poprzednio w charakterze oskarżonego w tej lub innej sprawie w postępowaniu przygotowawczym, w postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe albo przed sądem lub trybunałem, a także w charakterze obwinionego w sprawach o wykroczenia.”;

102) w art. 391 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Jeżeli świadek bezpodstawnie odmawia zeznań, zeznaje odmiennie niż poprzednio albo oświadczy, że pewnych okoliczności nie pamięta albo przebywa za granicą lub nie można mu było doręczyć wezwania albo nie stawił się z powodu nie dających się usunąć przeszkód lub prezes sądu zaniechał wezwania świadka na podstawie art. 333 § 2, a także wtedy gdy świadek zmarł, wolno na rozprawie odczytywać w odpowiednim zakresie protokoły złożonych poprzednio przez niego zeznań w postępowaniu przygotowawczym, w postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe albo przed sądem lub trybunałem, a także w charakterze obwinionego w sprawach o wykroczenia.”;

103) art. 392 otrzymuje brzmienie:

„Art. 392. §1. Sąd może odczytywać na rozprawie głównej protokoły przesłuchania świadków i oskarżonych, sporządzone w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę, gdy bezpośrednio przeprowadzenie dowodu nie jest niezbędne, a żadna z obecnych stron temu się nie sprzeciwia.

§2. Sprzeciw strony, której zeznania lub wyjaśnienia nie dotyczą, nie stoi na przeszkodzie odczytaniu protokołu.”;

104) w art. 393:

a) w § 1 po wyrazach „w postępowaniu przygotowawczym lub sądowym dodaje się wyrazy „albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Wolno również odczytywać pisemne zawiadomienie o przestępstwie, nie złożone do protokołu.”;

105) po art. 393 dodaje się art. 393a w brzmieniu:

„Art. 393a. W warunkach określonych w art. 389 § 1, art. 391 § 1 i 2, art. 392 i 393 wolno również odczytywać lub odtwarzać zapisy, o których mowa w art. 145 § 1 i art. 147 § 3.”;

106) w art. 394 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Protokoły i dokumenty podlegające odczytaniu na rozprawie można uznać bez ich odczytania za ujawnione w całości lub w części, należy jednak je odczytać, jeżeli którakolwiek ze stron o to wnosi. Przepis art. 392 § 2 stosuje się odpowiednio.”;

107) art. 397 skreśla się;

108) w art. 404:

a) w § 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Sąd może w uzasadnionych wypadkach prowadzić rozprawę odroczoną w dalszym ciągu, chyba że skład sądu uległ zmianie.”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. W wypadku podjęcia postępowania zawieszono rozprawę można wyjątkowo prowadzić w dalszym ciągu, chyba że zawieszenie trwało dłużej niż 6 miesięcy albo skład sądu uległ zmianie.”;

109) w art. 406 w § 1 skreśla się wyrazy „w miarę potrzeby”, a po wyrazach „powód cywilny,” dodaje wyrazy „przedstawiciel społeczny, podmiot, o którym mowa w art. 416”;

110) art. 407 skreśla się;

111) w art. 415:

a) § 4-6 otrzymują brzmienie:

„§4. W razie skazania oskarżonego albo warunkowego umorzenia postępowania, sąd może także z urzędu zasądzić odszkodowanie na rzecz pokrzywdzonego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Zasądzenie odszkodowania z urzędu nie jest dopuszczalne, jeżeli zachodzą okoliczności wymienione w art. 65 § 1 pkt 2, 4 lub 5.

§5. W razie skazania oskarżonego lub warunkowego umorzenia postępowania, w wypadkach wskazanych w ustawie sąd orzeka nawiązkę lub obowiązek naprawienia szkody. Obowiązku naprawienia szkody lub nawiązki nie orzeka się, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono.

§6. Orzeczenie o naprawieniu szkody oraz orzeczenie nawiązki na rzecz pokrzywdzonego mają powagę rzeczy osądzonej w postępowaniu cywilnym, jedynie pomiędzy stronami postępowania karnego. Jeżeli zasądzone odszkodowanie, orzeczony obowiązek naprawienia szkody albo nawiązka nie pokrywają całej szkody lub nie stanowią pełnego zadośćuczynienia za krzywdę, pokrzywdzony może dochodzić dodatkowych roszczeń w postępowaniu cywilnym.”;

b) dodaje się § 7 w brzmieniu:

„§7. W razie orzeczenia przez sąd obowiązku naprawienia szkody lub nawiązki nie stosuje się § 1 i 4.”;

112) w art. 420:

a) § 1 otrzymują brzmienie:

„§1. Jeżeli wyrok nie zawiera rozstrzygnięcia w zakresie przepadku przedmiotów, przepadku, o którym mowa w art. 45 Kodeksu karnego, co do zaliczenia tymczasowego aresztowania, zatrzymania lub środków zapobiegawczych wymienionych w art. 276 albo dowodów rzeczowych, sąd orzeka o tym postanowieniem na posiedzeniu.”;

b) w § 2 skreśla się wyrazy „zdanie pierwsze”;

113) w art. 422 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. W terminie zawitym 7 dni od daty ogłoszenia wyroku strona oraz podmiot określony w art. 416 może złożyć wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku. Sporządzenie uzasadnienia z urzędu nie zwalnia strony od złożenia wniosku o

doręczenie uzasadnienia. Wniosek składa się na piśmie. Wniosek nie pochodzący od oskarżonego powinien wskazywać tego z oskarżonych, którego dotyczy.”;

114) w art. 423 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§1a. W wypadku złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku w części odnoszącej się do niektórych oskarżonych, sąd może ograniczyć zakres uzasadnienia do tych tylko części wyroku, których wnioski dotyczy.”;

115) w art. 425 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji przysługuje środek odwoławczy stronom, podmiotowi określonym w art. 416 oraz innym osobom wskazanym w przepisach ustawy.”;

116) w art. 434 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§3. Określonego w § 1 zakazu orzekania na niekorzyść oskarżonego nie stosuje się, jeżeli oskarżony, względem którego zastosowano przepis art. 60 § 3 Kodeksu karnego, odwołał swoje wyjaśnienia.”;

117) w art. 437 w § 2 średnik zastępuje się kropką oraz skreśla się wyrazy „przepis art. 397 stosuje się odpowiednio.”;

118) w art. 442 w § 2 skreśla się wyrazy „za zgodą stron”;

119) w art. 443 po wyrazach „na niekorzyść oskarżonego” dodaje się wyrazy „albo gdy zachodzą okoliczności określone w art. 434 § 3”;

120) art. 444 otrzymuje brzmienie:

„Art. 444. Od wyroku sądu pierwszej instancji stronom, podmiotowi określonym w art. 416, a pokrzywdzonym od wyroku warunkowo umarzającego postępowanie przysługuje apelacja, chyba że ustawa stanowi inaczej.”;

121) po art. 449 dodaje się art. 449a w brzmieniu:

„Art. 449a. W wypadku określonym w art. 423 § 1a przed wydaniem orzeczenia sąd odwoławczy może zwrócić sprawę sądowi pierwszej instancji w celu sporządzenia uzasadnienia zaskarżonego wyroku w pełnym zakresie, jeżeli ma to zapewnić prawidłowe wyrokowanie w sprawie.”;

122) art. 451 otrzymuje brzmienie:

„Art. 451. Sąd odwoławczy, na wniosek należyście pouczonego o prawie do złożenia takiego wniosku oskarżonego pozbawionego wolności, zarządza sprowadzenie go na rozprawę, chyba że uzna za wystarczającą obecność obrońcy. Jeżeli sąd nie zarządza sprowadzenia oskarżonego, który nie ma obrońcy, wyznacza obrońcę z urzędu.”;

123) w art. 454 w § 3 skreśla się wyrazy „25 lat pozbawienia wolności albo”;

124) art. 457 otrzymuje brzmienie:

„Art. 457. §1. Uzasadnienie wyroku sporządza się z urzędu w terminie 14 dni.

§2. Jeżeli sąd utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy uznając apelację za oczywiście bezzasadną, uzasadnienie sporządza się na wniosek strony, chyba że zostało zgłoszone zdanie odrębne.

§3. W uzasadnieniu należy podać, czym kierował się sąd wydając wyrok oraz dlaczego zarzuty i wnioski apelacji sąd uznał za zasadne albo niezasadne.”;

125) art. 469 otrzymuje brzmienie:

„Art. 469. §1. W trybie uproszczonym prowadzi się postępowanie w sprawach o przestępstwa:

- 1) zagrożone karą nie przekraczającą 5 lat pozbawienia wolności,
- 2) przewidziane w art. 159, 262 § 2, art. 279 § 1 i 1a oraz w art. 286 § 1 i 2 Kodeksu karnego.

§2. Spośród spraw o przestępstwa wymienione w § 1 nie podlegają rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym sprawy rozpoznawane w pierwszej instancji przez sąd okręgowy, sprawy w których wymagane jest przeprowadzenie śledztwa lub jeżeli wartość przedmiotu przestępstwa albo szkoda wyrządzona lub grożąca przekracza pięćdziesięciokrotną wysokość najniższego miesięcznego wynagrodzenia.”;

126) w art. 470 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w stosunku do oskarżonego pozbawionego wolności w tej lub innej sprawie, chyba że zastosowano zatrzymanie lub tymczasowe aresztowanie wobec sprawcy ujętego na gorącym uczynku lub bezpośrednio potem; przepisu art. 259 § 3 nie stosuje się.”;

127) w art. 471 po wyrazach „spraw zleconych tym organom” dodaje się przecinek i wyrazy „mając na uwadze określony przez ustawę zakres kompetencji tych organów”;

128) w art. 472 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Nie jest wymagane powiadomienie prokuratora o wszczęciu dochodzenia.”;

129) art. 474 otrzymuje brzmienie:

„Art. 474. §1. Czynności końcowego zaznajomienia z materiałami dochodzenia nie przeprowadza się w sprawach o przestępstwa nie zagrożone karą pozbawienia wolności.

§2. Dochodzenie powinno być ukończone w ciągu miesiąca. Prokurator może przedłużyć dochodzenie na czas nie dłuższy niż 3 miesiące. W razie niezakończenia dochodzenia we wskazanym terminie, dalsze postępowanie przygotowawcze prowadzi się na zasadach ogólnych.

§3. Prowadzący dochodzenie sporządza akt oskarżenia, chyba że prokurator sam to uczyni; akt oskarżenia może nie zawierać uzasadnienia.

§4. Akt oskarżenia sporządzony przez Policję zatwierdza i wnosi do sądu prokurator. Nie dotyczy to innych organów ścigania.

§5. Uprawnienia prokuratora określone w art. 335 § 1, art. 336 i 387 § 2 przysługują także innym organom uprawnionym do wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji w postępowaniu uproszczonym.”;

130) po art. 474 dodaje się art. 474a w brzmieniu:

„Art. 474a. §1. Wniosek oskarżonego, o którym mowa w art. 387 § 1, złożony przed rozprawą, sąd może rozpoznać na posiedzeniu.

- §2. O terminie posiedzenia zawiadamia się strony, przesyłając im odpis wniosku.
- §3. Nie usprawiedliwione niestawiennictwo pokrzywdzonego lub oskarżyciela publicznego nie stoi na przeszkodzie uwzględnieniu wniosku, jeżeli spełnione są pozostałe warunki określone w art. 387.
- §4. W razie rozpoznania wniosku na rozprawie, przepis § 3 stosuje się odpowiednio.”;

131) w art. 476 w § 1 zdanie trzecie otrzymuje brzmienie:

„Sąd okręgowy rozpoznaje sprawę jednoosobowo, jeżeli była rozpoznana w pierwszej instancji w takim składzie, chyba że prezes sądu zarządzi inaczej.”;

132) w art. 500:

- a) w § 1 wyrazy „wydać nakaz karny” zastępuje się wyrazami „orzec wyrokiem nakaz karny”,
- b) w § 3 wyraz „wydać” zastępuje się wyrazem „orzec”,
- c) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§4. Sąd orzeka jednoosobowo na posiedzeniu, bez udziału stron.”;

133) w art. 501 wyraz „Wydanie” zastępuje się wyrazem „Orzeczenie”;

134) w art. 502:

- a) w § 1 po wyrazach „do 100 stawek dziennych” dodaje się wyrazy „albo do 200 000 złotych”,
- b) w § 2 wyrazy „przepadek przedmiotów oraz nawiązkę” zastępuje się wyrazami „środek karny”,
- c) w § 3 skreśla się wyrazy „o którym mowa w § 2,”;

135) w art. 503 w § 1 wyraz „Wydając” zastępuje się wyrazem „Orzekając”;

136) art. 504 otrzymuje brzmienie:

„Art. 504. § 1. Wyrok, którym orzeczono nakaz karny, powinien zawierać:

- 1) oznaczenie sądu i sędziego, który go wydał,
- 2) datę wydania nakazu,
- 3) imię i nazwisko oraz inne dane określające tożsamość oskarżonego,
- 4) dokładne określenie czynu przypisanego przez sąd oskarżonemu, ze wskazaniem zastosowanych przepisów ustawy karnej,
- 5) wymiar kary i inne niezbędne rozstrzygnięcia.

§ 2. Wyrok, którym orzeczono nakaz karny może nie zawierać uzasadnienia.”;

137) w art. 506 w § 1 wyraz „wydał” zastępuje się wyrazem „orzekł”;

138) art. 507 otrzymuje brzmienie:

„Art. 507. Wyrok, którym orzeczono nakaz karny, a od którego nie wniesiono sprzeciwu lub sprzeciw cofnięto, staje się prawomocny.”;

139) w art. 521 wyrazy „kończącego postępowanie sądowe” zastępuje się wyrazami „sądu kończącego postępowanie”;

140) w art. 527 w § 5 po wyrazach „wysokość opłaty” dodaje się przecinek i wyrazy „mając na uwadze faktyczne koszty postępowania oraz zasadę dostępu do sądu”;

141) w art. 530 w § 3 dodaje się zdanie czwarte w brzmieniu:

„Postanowienie może być wydane na posiedzeniu bez udziału stron.”;

142) w art. 531:

a) w § 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Postanowienie może być wydane na posiedzeniu bez udziału stron.”;

b) po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§3. Przepis § 1 zdanie drugie stosuje się odpowiednio w wypadku cofnięcia kasacji.”;

143) po art. 540 dodaje się art. 540a w brzmieniu:

„Art. 540a. Postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nie znane przedtem sądowi, wskazujące na to, że skazany, do którego zastosowano przepis art. 60 § 4 Kodeksu karnego, w istotnym zakresie zmienił swoje zeznania lub wyjaśnienia złożone w innym postępowaniu.”;

144) art. 549 otrzymuje brzmienie:

„Art. 549. O podjęciu postępowania warunkowo umorzonego sąd orzeka na wniosek oskarżyciela, pokrzywdzonego lub sądowego kuratora zawodowego albo z urzędu.”;

145) w art. 551 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Przepis art. 341 § 2 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.”;

146) w art. 563 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 oraz dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do Prokuratora Generalnego.”;

147) po art. 568 dodaje się art. 568a w brzmieniu:

„Art. 568a. Raz na kwartał Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat zawierający informacje o:

- 1) liczbie wszczętych postępowań o ułaskawienie, liczbie skazanych z podziałem na poszczególne rodzaje przestępstw, w których ułaskawiono, z uwzględnieniem liczby skazanych, którym odmówiono ułaskawienia, liczby ułaskawień zgodnych i niezgodnych z opinią Prokuratora Generalnego,
- 2) każdym ułaskawieniu bez podania imienia i nazwiska ułaskawionego a jedynie z podaniem rodzaju przestępstwa popełnionego przez ułaskawionego, kary orzeczonej przez sąd, opinii sądu i Prokuratora Generalnego w przedmiocie ułaskawienia oraz zakresie i ważniejszych motywach darowania kary.”;

148) po art. 589 dodaje się art. 589a i 589b w brzmieniu:

„Art. 589a. Wobec osoby pozbawionej wolności na terytorium państwa obcego, czasowo wydanej w celu złożenia zeznań w charakterze świadka lub dokonania z jej udziałem innej czynności procesowej przed polskim sądem lub prokuratorem, może nastąpić tymczasowe aresztowanie na czas jej pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 589b. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb wykonywania wniosku o udzielenie pomocy prawnej i dokonanie doręczeń w sprawach karnych oraz występowania z takim wnioskiem, mając na uwadze konieczność zapewnienia sprawności postępowania w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych.”;

149) w art. 591:

a) w § 1 po wyrazach „Minister Sprawiedliwości” dodaje się wyrazy „, z urzędu albo z inicjatywy sądu lub prokuratora,”;

b) § 2-4 otrzymują brzmienie:

„§2. Jeżeli pokrzywdzonym jest obywatel polski, złożenie wniosku o przejęcie ścigania może nastąpić tylko za jego zgodą. Uzyskanie zgody nie jest konieczne, jeżeli:

- 1) nieznane jest miejsce pobytu pokrzywdzonego,
- 2) pokrzywdzony z powodu choroby lub kalectwa nie może zająć stanowiska w sprawie, a nie zachodzi wypadek, o którym mowa w art. 51 § 2,
- 3) zachodzi inna, nie dająca się usunąć przeszkoda.

§3. Przed wystąpieniem z wnioskiem, o którym mowa w § 1, lub rozstrzygnięciem takiego wniosku pochodzącego od organu państwa obcego właściwy organ umożliwia osobie ściganej przebywającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zajęcie stanowiska ustnie lub na piśmie w przedmiocie przejęcia ścigania.

§4. W razie pozytywnego rozstrzygnięcia wniosku o przekazanie ścigania dotyczącego osoby tymczasowo aresztowanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Minister Sprawiedliwości zwraca się do właściwego organu o niezwłoczne podjęcie czynności mających na celu wydanie i przekazanie takiej osoby organom państwa obcego. Wraz z osobą przekazuje się akta sprawy, o ile nie zostały one uprzednio przekazane wraz z wnioskiem.”;

150) w art. 592 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 i 3 w brzmieniu:

„§2. Jeżeli na podstawie umowy międzynarodowej, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, wszczęto w Rzeczypospolitej Polskiej postępowanie karne o przestępstwo popełnione za granicą, Minister Sprawiedliwości może wystąpić do właściwego organu państwa obcego o przejęcie ścigania przez organy tego państwa, niezależnie od tego czy w państwie obcym wszczęto ściganie co do tego samego czynu. Przepisy art. 591 § 2, 5 i 6 stosuje się odpowiednio.

§3. W sprawie o przestępstwo popełnione za granicą przez obywatela polskiego przebywającego za granicą, jeżeli wymaga tego interes wymiaru sprawiedliwości, Minister Sprawiedliwości może wystąpić do właściwego organu państwa obcego o przejęcie ścigania przez organy tego państwa. Przepisy art. 591 § 2, 5 i 6 stosuje się odpowiednio.”;

151) art. 596 otrzymuje brzmienie:

„Art. 596. Osoba wydana nie może być bez zgody państwa wydającego ścigana, skazana ani pozbawiona wolności w celu wykonania kary za inne przestępstwo popełnione przed dniem wydania, niż te, w związku z którym nastąpiło wydanie.”;

152) art. 599 otrzymuje brzmienie:

„Art. 599. Jeżeli osoba wydana przez państwo obce nie opuści bez usprawiedliwionej przyczyny terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ciągu 45 dni od daty prawomocnego ukończenia postępowania, a w razie skazania - od daty odbycia lub darowania kary albo jeżeli po opuszczeniu terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powróci na nie, ograniczeń wynikających z art. 596 oraz z art. 597 nie stosuje się.”;

153) po art. 603 dodaje się art. 603a w brzmieniu:

„Art. 603a. §1. Jeżeli umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, tak stanowi, wniosek państwa obcego o zastosowanie tymczasowego aresztowania osoby ściganej zastępuje wniosek o wydanie.

§2. W wypadku, o którym mowa w § 1, prokurator, podczas przesłuchania, informuje osobę ściganą o możliwości wyrażenia przez nią zgody na wydanie lub zgody na wydanie połączonej ze zrzeczeniem się korzystania z ograniczeń określonych w art. 596 i 597. Jeżeli osoba ścigana wyrazi wolę złożenia takiego oświadczenia, prokurator kieruje sprawę do sądu okręgowego, w którego okręgu prowadzi się postępowanie.

§3. Sąd na posiedzeniu rozstrzyga o tymczasowym aresztowaniu osoby ściganej, odbiera oświadczenie o wyrażeniu zgody na wydanie bądź zgody na wydanie połączonej ze zrzeczeniem się korzystania z ograniczeń określonych w art. 596 i 597, a także wydaje postanowienie o dopuszczalności wydania.

§4. Zgoda osoby ściganej oraz zrzeczenie, o którym mowa w § 2, nie mogą zostać cofnięte, o czym poucza się osobę ściganą.

§5. Sąd niezwłocznie przekazuje prawomocne postanowienie wraz z aktami sprawy Ministrowi Sprawiedliwości, który rozstrzyga o wydaniu osoby.

§6. Jeżeli oświadczenie, o którym mowa w § 3, nie zostało złożone lub sąd stwierdził, że zachodzi okoliczność określona w art. 604 § 1, albo posiedzenie zostało odroczone na czas przekraczający 7 dni, stosuje się przepisy art. 602, 603 i 605.”;

154) w art. 604 w § 1 w pkt 5 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6-8 w brzmieniu:

„6) zachodzi uzasadniona obawa, że w państwie żądającym wydania wobec osoby wydanej może zostać orzeczona kara śmierci,

7) zachodzi uzasadniona obawa, że w państwie żądającym wydania osoba wydana może zostać poddana torturom,

8) zachodzi uzasadniona obawa co do rzetelności procesu wobec osoby wydanej w państwie żądającym wydania.”;

155) w art. 605:

- a) w § 1 po wyrazie „sąd” dodaje się wyraz „okręgowy”,
- b) w § 2 wyraz „miesiąc” zastępuje się wyrazami „40 dni”;

156) w art. 615:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. Przepisy niniejszego działu stosuje się odpowiednio w stosunkach z trybunałami międzynarodowymi i ich organami, działającymi na podstawie umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną albo powołanymi przez organizacje międzynarodowe ukonstytuowane umową ratyfikowaną przez Rzeczpospolitą Polską. Przepisów art. 602, 603 i 604 nie stosuje się, jeżeli umowa międzynarodowa albo akt prawny regulujący działanie trybunału stanowi odmiennie.”,

b) dodaje się § 4-6 w brzmieniu:

„§4. Minister Sprawiedliwości zawiadamia trybunał międzynarodowy o wszczęciu postępowania przeciwko osobie o popełnienie przestępstwa podlegającego ściganiu przez ten trybunał.

§5. Organy trybunału międzynarodowego mogą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dokonywać czynności procesowych także nie wymienionych w niniejszym dziale, na zasadach i warunkach określonych w aktach prawnych regulujących działanie tego trybunału.

§6. Jeżeli co do tego samego czynu tej samej osoby wszczęto postępowanie karne w Rzeczypospolitej Polskiej i przed trybunałem międzynarodowym, Minister Sprawiedliwości przekazuje ściganie temu trybunałowi, jeżeli wymagają tego akty prawne regulujące działanie trybunału.”;

157) w art. 618:

a) w § 1 w pkt 11 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje pkt 12 w brzmieniu:

„12) realizacji umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, i postępowań prowadzonych na podstawie Działu XIII, także jeżeli nie zostało wydane postanowienie, o którym mowa w art. 303.”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Jeżeli wysokości i zasad ustalania należności określonych w § 1 nie regulują odrębne przepisy, Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość i sposób ich obliczania, mając na uwadze faktyczny koszt dokonania danej czynności.”;

158) w art. 619 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§1a. Skarb Państwa ponosi także koszty związane z udziałem w postępowaniu tłumacza w zakresie koniecznym dla zapewnienia oskarżonemu jego prawa do obrony.”;

159) w art. 621 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość zryczałtowanej

równowartości wydatków, mając na uwadze przeciętne koszty postępowania oraz zasadę dostępu do sądu.”;

160) w art. 648 w pkt 1 wyrazy „podżeganie i pomocnictwo do” zastępuje się wyrazami „współdziałanie w popełnieniu”;

161) w art. 651 skreśla się § 3;

162) w art. 662 w § 3 po wyrazach „wojskowych kuratorów społecznych” dodaje się przecinek i wyrazy „mając na uwadze warunki funkcjonowania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej i wymagania służby wojskowej”;

163) w art. 669 w § 3 po wyrazach „o których mowa w § 2” dodaje się przecinek i wyrazy „mając na uwadze konieczność zapewnienia właściwego współdziałania prezesów sądów wojskowych i powszechnych przy wyznaczaniu ławników do składu orzekającego”.

Art. 3.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. Nr 90, poz. 557 i Nr 160, poz. 1083 i z 1999 r. Nr 83, poz. 931 oraz z 2000 r. Nr 60, poz. 701, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1318) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Skazany może składać wnioski o wszczęcie postępowania przed sądem i brać w nim udział jako strona oraz wnosić zażalenia na postanowienia wydane w postępowaniu wykonawczym, chyba że ustawa stanowi inaczej.”;

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§3. Jeżeli wnioski, o których mowa w § 1 i 2, oraz skargi i prośby oparte są na tych samych podstawach faktycznych, wydaje się zarządzenie o odmowie ich przyjęcia.”;

2) w art. 7 §2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§2. Skargi rozpoznaje sąd właściwy zgodnie z art. 3. W sprawach dotyczących odbywania kary pozbawienia wolności, kary aresztu, kary porządkowej oraz środka przymusu skutkującego pozbawieniem wolności sądem właściwym jest sąd penitencjarny.

§3. Skarga na decyzję, o której mowa w § 1, przysługuje skazanemu w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia lub doręczenia decyzji; decyzję ogłasza się lub doręcza wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o przysługującym skazanemu prawie, terminie i sposobie wniesienia skargi. Skargę wnosi się do organu, który wydał zaskarżoną decyzję. Jeżeli organ, który wydał zaskarżoną decyzję, nie przychylił się do skargi, przekazuje ją wraz z aktami sprawy bezzwłocznie do właściwego sądu.”;

3) w art. 8:

a) w § 1 skreśla się wyrazy „lub pełnomocnika”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. Skazany pozbawiony wolności może porozumiewać się ze swoim obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym podczas nieobecności innych osób. Korespondencja z tymi osobami nie podlega cenzurze i zatrzymaniu, a rozmowy w trakcie widzeń i telefoniczne nie podlegają kontroli.”;

4) w art. 11 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§1. Sąd kierując orzeczenie do wykonania, przesyła jego odpis lub wyciąg ze wzmianką o wykonalności odpowiedniemu organowi powołanemu do wykonywania orzeczenia. Sąd przesyła dyrektorowi zakładu karnego lub aresztu śledczego orzeczenie wraz z uzasadnieniem, jeżeli zostało sporządzone i nie zawiera informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową.

§2. Sąd pierwszej instancji po wydaniu wyroku skazującego przesyła dyrektorowi zakładu karnego lub aresztu śledczego posiadane w sprawie informacje dotyczące osoby skazanego, w tym dane o uprzedniej karalności oraz zastosowanych wobec niego środkach wychowawczych lub poprawczych, odpisy orzeczeń i opinii lekarskich oraz psychologicznych, w tym stwierdzających u skazanego uzależnienie od alkoholu, środków psychotropowych i odurzających, a po uprawomocnieniu się wyroku - na wniosek dyrektora zakładu lub aresztu - również akta sądowe.”;

5) w art. 13 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. Na postanowienie w przedmiocie określonym w § 1 lub 2 zażalenie przysługuje również organowi określonemu w art. 2 pkt 5-10 oraz każdemu, kogo orzeczenie bezpośrednio dotyczy.”;

6) art. 16 skreśla się;

7) w art. 19 w § 1 skreśla się wyrazy „lub pełnomocnika”;

8) w art. 20 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§1. W postępowaniu wykonawczym sąd orzeka jednoosobowo.

§2. Zażalenie wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone postanowienie. Jeżeli sąd orzekający w tym samym składzie nie przychylił się do zażalenia, zostaje ono przekazane bezzwłocznie zarządzeniem wraz z aktami sprawy do sądu właściwego.”;

9) w art. 22 w § 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„O terminie i celu posiedzenia sądu zawiadamia się prokuratora, skazanego oraz jego obrońcę a także sądowego kuratora zawodowego w wypadkach, w których ma on prawo lub obowiązek brać w nim udział oraz, w razie potrzeby inne osoby, o których mowa w art. 19 § 1.”;

10) w art. 23 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. Jeżeli postępowanie dotyczy skazanego pozbawionego wolności, posiedzenie może odbyć się w zakładzie karnym.”;

11) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. §1. Egzekucję zasądzonych roszczeń cywilnych, orzeczonej grzywny, obowiązku uiszczenia kwoty pieniężnej stanowiącej równowartość przedmiotów, które powinny ulec przepadkowi, nawiązki na rzecz Skarbu Państwa, należności sądowych oraz zobowiązań określonych w art. 45 i 52

Kodeksu karnego prowadzi się według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli niniejsza ustawa nie stanowi inaczej.

§2. Przepis § 1 stosuje się również do wykonania postanowień o zabezpieczeniu roszczeń cywilnych będących przedmiotem postępowania karnego oraz kar majątkowych.

§3. W pierwszej kolejności podlegają zaspokojeniu zasądzone roszczenia cywilne mające na celu naprawienie szkody oraz zadośćuczynienie pokrzywdzonemu przestępstwem.”;

12) art. 34 otrzymuje brzmienie:

„Art. 34. §1. Sędzia penitencjarny uchyla sprzeczną z prawem decyzję organu wymienionego w art. 2 pkt 5 oraz, o ile dotyczy ona osoby pozbawionej wolności, decyzję organu wymienionego w art. 2 pkt 6.

§2. Na decyzję sędziego, skazanemu i organom określonym w § 1 przysługuje skarga do sądu penitencjarnego, w którego okręgu wydano decyzję.

§ 3. Przepisy art. 7 § 3-5 stosuje się odpowiednio.”;

13) w art. 38 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§1a. Przedstawicielami podmiotów oraz osobami godnymi zaufania, o których mowa w § 1 nie mogą być osoby karane za przestępstwo umyślne, albo pozbawione władzy rodzicielskiej lub sprawowania opieki.”;

14) w art. 43 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Tworzy się fundusz pomocy postpenitencjarnej, którego przychodami są środki pieniężne pochodzące z potrąceń w wysokości 20 % wynagrodzenia przysługującego za pracę skazanych na karę pozbawienia wolności lub ich dochodu z pracy zarobkowej na własny rachunek oraz uzyskane w wyniku wykonania kary dyscyplinarnej wymienionej w art. 143 § 1 pkt 7, a także pochodzące z dotacji, darowizn, zapisów, zbiórek i innych źródeł. Ze środków tych udziela się pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz ich rodzinom. W wyjątkowych wypadkach ze środków tych można udzielić pomocy również osobom pokrzywdzonym przestępstwem i ich rodzinom.”;

15) art. 45 otrzymuje brzmienie:

„Art. 45. §1. Jeżeli egzekucja grzywny okaże się bezskuteczna lub z okoliczności sprawy wynika, że byłaby ona bezskuteczna, sąd może zamienić grzywnę nie przekraczającą stu dwudziestu dziennych stawek, po uprzednim wyrażeniu zgody przez skazanego, na pracę społecznie użyteczną przyjmując, że dziesięć dziennych stawek jest równoważnych miesiącowi pracy społecznie użytecznej, z zaokrągleniem do pełnego miesiąca. Pracę społecznie użyteczną określa się w miesiącach; ustalając wymiar godzin pracy w stosunku miesięcznym sąd kieruje się wskazaniem zawartymi w art. 53 Kodeksu karnego.

§2. Do wykonywania pracy, o której mowa w § 1, stosuje się odpowiednio art. 35 § 1 Kodeksu karnego oraz art. 53, art. 54-58, art. 60, 62 i 63.

§3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do grzywny określonej kwotowo z tym, że górna granica grzywny podlegającej zamianie nie może przekroczyć 240 000 złotych, a miesiąc pracy społecznie użytecznej jest równoważny grzywnie w kwocie do 20 000 złotych.”;

16) w art. 46:

a) w § 1 wyrazy „ani też nie podejmie zastępczej formy jej wykonania określonej w art. 45 i zostanie stwierdzone, że nie można jej ściągnąć w drodze egzekucji” zastępuje się wyrazami „ani też nie podejmie orzeczonej zastępczej formy jej wykonania określonej w art. 45, a egzekucja okazała się bezskuteczna”;

b) w § 3 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Art. 69 § 1 i 2 oraz art. 75 Kodeksu karnego stosuje się odpowiednio.”;

c) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§4. Przepisy § 1-3 stosuje się odpowiednio do grzywny określonej kwotowo z tym, że jeden dzień pozbawienia wolności jest równoważny grzywnie w kwocie od 20 do 4000 złotych.”;

17) w art. 47:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Jeżeli grzywna została uiszczona w części, sędzia zarządza zmniejszenie kary zastępczej w sposób odpowiadający stosunkowi kwoty zapłaconej do wysokości grzywny.”;

b) w § 4 wyraz „zarządzając” zastępuje się wyrazem „orzekając”;

18) w art. 49 w § 1 oraz w § 3 wyraz „ściągnięcie” zastępuje się wyrazem „wykonanie”;

19) w art. 50 w § 1 wyraz „uiszczenia” zastępuje się wyrazem „wykonania”;

20) w art. 53 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Wykonanie kary ograniczenia wolności ma na celu wzbudzenie w skazanym woli kształtowania jego społecznie pożądanych postaw, w szczególności poczucia odpowiedzialności oraz potrzeby przestrzegania porządku prawnego.”;

21) w art. 57:

a) skreśla się oznaczenie „§ 1” i dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

„Udział sądowego kuratora zawodowego w posiedzeniu sądu jest obowiązkowy.”;

b) skreśla się § 2 ;

22) po art. 57 dodaje się art. 57a w brzmieniu:

„Art. 57a. §1. Rozpoczęcie odbywania kary orzeczonej na podstawie art. 35 § 1 Kodeksu karnego następuje w dniu, w którym skazany przystąpił do wykonywania wskazanej pracy.

§2. Rozpoczęcie odbywania kary orzeczonej na podstawie art. 35 § 2 Kodeksu karnego następuje w pierwszym dniu okresu, w którym dokonuje się potrącenia skazanemu z wynagrodzenia za pracę.”;

23) w art. 59 w § 1 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „a nadto wskazując, z jakich składników wynagrodzenia za pracę i w jaki sposób należy ich dokonywać.”;

24) w art. 61:

- a) w § 1 wyrazy „o których mowa w art. 72 § 1 pkt 3-8 Kodeksu karnego” zastępuje się wyrazami „o których mowa w art. 36 § 2 Kodeksu karnego”,
- b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Z tych samych względów sąd może zmniejszyć orzeczoną liczbę godzin wykonywanej pracy w stosunku miesięcznym lub wysokość miesięcznych potrąceń z wynagrodzenia za pracę, jednak nie więcej niż do granicy ustawowego minimum określonego w art. 35 § 1 i 2 Kodeksu karnego.”;

25) w art. 63 § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§2. Sąd może udzielić przerwy w odbywaniu kary ograniczenia wolności do roku ze względów, o których mowa w art. 62 § 1.

§3. Przepisy art. 62 § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.”;

26) po art. 63 dodaje się art. 63a w brzmieniu:

„Art. 63a. W szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może zmienić formę obowiązku wykonywania pracy, przyjmując 20 godzin pracy na cele społeczne za równoważne 10% wynagrodzenia za pracę; orzeczona praca nie może przekroczyć 40 godzin w stosunku miesięcznym.”;

27) art. 64 otrzymuje brzmienie:

„Art. 64. W razie niewykonania pełnego wymiaru pracy albo niedokonania całości potrąceń z wynagrodzenia za pracę lub niewykonania innych obowiązków związanych z karą ograniczenia wolności w okresie, na jaki karę tę orzeczono - sąd orzeka o tym, czy i w jakim zakresie karę tę uznać za wykonaną ze względu na osiągnięte cele tej kary, chyba że chodzi o obowiązek naprawienia szkody.”;

28) w art. 65:

- a) w § 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Uchylaniem się może być również uporczywe naruszanie ciążących na nim obowiązków, jak również uchylanie się od dozoru.”,

- b) w § 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „a następnie orzeka jej wykonanie.”,

- c) w § 3 wyraz „zarządza” zastępuje się wyrazem „orzeka”;

29) w art. 66 § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§2. Wniosku skazanego lub jego obrońcy o zwolnienie od reszty kary ograniczenia wolności złożonego przed upływem 3 miesięcy od wydania poprzedniego postanowienia w tym przedmiocie nie rozpoznaje się aż do upływu tego okresu.

§3. Zwalniając skazanego od reszty kary ograniczenia wolności, sąd zawiadamia o tym zakład pracy, placówkę, instytucję lub organizację, w której skazany odbywał karę.”;

30) art. 71 otrzymuje brzmienie:

„Art. 71. Minister Sprawiedliwości może, w drodze rozporządzenia, tworzyć, zgodnie z ustalonymi w niniejszym kodeksie celami wykonywania kary pozbawienia wolności i z ustalonymi zasadami klasyfikacji skazanych, zakłady karne inne

niż wymienione w art. 69 i art. 70 § 1 lub ustalić inny niż określony w art. 81 system wykonywania kary, uwzględniając potrzeby w zakresie opracowania nowych środków i metod oddziaływania penitencjarnego na skazanych.”;

31) w art. 76 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Do zakresu działania komisji penitencjarnej należy:

- 1) kierowanie skazanego do właściwego zakładu karnego jeżeli nie określił tego sąd w wyroku,
- 2) kierowanie skazanego do określonego systemu odbywania kary jeżeli nie określił tego sąd w wyroku,
- 3) ustalanie indywidualnych programów oddziaływań na skazanego i dokonywanie ocen ich wykonywania,
- 4) dokonywanie ocen okresowych postępów skazanego w resocjalizacji,
- 5) kwalifikowanie skazanych do nauczania w szkołach i na kursach,
- 6) kwalifikowanie skazanych, o których mowa w art. 84 § 2, do zakładów karnych dla młodocianych oraz skazanych, o których mowa w art. 96 § 3, do odbywania kary w oddziałach terapeutycznych,
- 7) kwalifikowanie skazanych jako stwarzających poważne zagrożenie społeczne albo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu karnego oraz dokonywanie, co najmniej raz na sześć miesięcy, weryfikacji decyzji w tym przedmiocie,
- 8) weryfikowanie indywidualnych programów oddziaływania albo indywidualnych programów terapeutycznych, a także kierowanie i wycofywanie skazanych z oddziałów terapeutycznych,
- 9) wyrażanie opinii w sprawach przyznania skazanemu przepustki, o której mowa w art. 91 pkt 7 lub art. 92 pkt 9, oraz nagrody, o której mowa w art. 138 § 1 pkt 7 lub 8, wówczas gdy są one udzielane:
 - a) po raz pierwszy,
 - b) po przerwie trwającej dłużej niż sześć miesięcy,
 - c) po powstaniu istotnych zmian w sytuacji prawnej lub rodzinnej skazanego,
- 10) wyrażanie opinii w sprawach:
 - a) przyznania nagrody, o której mowa w art. 138 § 1 pkt 7 lub 8, skazanemu skierowanemu do odbywania kary w zakładzie karnym typu zamkniętego,
 - b) projektu porządku wewnętrznego zakładu karnego oraz zmiany tego porządku,
 - c) innych przekazanych jej przez dyrektora,
- 11) podejmowanie decyzji w sprawie korzystania przez skazanego z uprawnień określonych w art. 107 oraz zwolnienia z wykonywania pracy, na podstawie art. 121 § 6.
- 12) wykonywanie innych zadań przewidzianych w ustawie i w przepisach wydanych na jej podstawie.”;

32) po art. 79 dodaje się art. 79a oraz 79b w brzmieniu:

„Art. 79a. §1. Przy przyjęciu do zakładu karnego skazany jest obowiązany podać dane osobowe, poinformować o zmianie danych osobowych oraz podać informacje o miejscu zameldowania lub przebywania bez zameldowania, informacje o uprzedniej karalności, o stanie zdrowia, a także o ciążących na nim zobowiązaniach alimentacyjnych.

§2. Skazany jest obowiązany przekazać do depozytu dokumenty, pieniądze, przedmioty wartościowe i inne przedmioty, których nie może posiadać w celi.

Art. 79b. §1. Skazanego przyjętego do zakładu karnego umieszcza się w celi przejściowej, na okres niezbędny, nie dłużej jednak niż na 14 dni, dla poddania go wstępnym badaniom lekarskim, zabiegom sanitarnym i wstępnym badaniom osobopoznawczym oraz zapoznania z podstawowymi aktami prawnymi dotyczącymi wykonywania kary pozbawienia wolności i porządkiem wewnętrznym zakładu karnego.

§2. Umieszczenia w celi przejściowej nie stosuje się do skazanego przetransportowanego z innego zakładu karnego albo aresztu śledczego, jeżeli był już poddany badaniom i zabiegom, o których mowa w § 1.

§3. Skazanego informuje się o obliczonym okresie wykonywania kary. Przyjęcie informacji do wiadomości, skazany potwierdza podpisem.”;

33) w art. 80 dodaje się § 4 i 5 w brzmieniu:

„§4. Pierwszy dzień kary kończy się dnia następnego od jej rozpoczęcia.

§5. Jeżeli wobec tej samej osoby wykonuje się kilka kar skutkujących pozbawieniem wolności, dzień zakończenia wykonania poprzedniej kary jest dniem rozpoczęcia wykonywania kolejnej.”;

34) w art. 81 po wyrazie „wolności” dodaje się wyrazy „oraz zastępczą karę pozbawienia wolności”;

35) w art. 82 w § 2:

a) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) stan zdrowia fizycznego i psychicznego oraz stopień uzależnienia od alkoholu, środków odurzających lub psychotropowych,”

b) w pkt 7 na końcu przecinek zastępuje się kropką i dodaje pkt 8 w brzmieniu:

„8) rodzaj popełnionego przestępstwa, jego społeczną szkodliwość oraz stopień winy.”;

36) w art. 84 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. W zakładzie karnym dla młodocianych odbywają karę skazani, którzy nie ukończyli 21 roku życia; w uzasadnionych wypadkach skazany może odbywać karę w tym zakładzie po ukończeniu 21 roku życia.”;

37) w art. 87 § 5 otrzymuje brzmienie:

„§5. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, tryb przyjmowania dzieci matek pozbawionych wolności do domów dla matki i dziecka przy zakładach karnych oraz szczegółowe zasady organizowania i działania tych placówek, uwzględniając

sytuacje, o których mowa w § 3-4, a także potrzeby w zakresie zabezpieczenia prawidłowego rozwoju dziecka.”;

38) po art. 87 dodaje się art. 87a w brzmieniu:

„Art. 87a. §1. Wykonując karę wobec skazanych sprawujących stałą pieczę nad dzieckiem do lat 15, uwzględnia się w szczególności potrzebę inicjowania, podtrzymywania i zacieśniania ich więzi uczuciowej z dziećmi, wywiązywania się z obowiązków alimentacyjnych oraz świadczenia pomocy materialnej dzieciom, a także współdziałania z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, w których te dzieci przebywają.

§2. Skazani sprawujący stałą pieczę nad dziećmi, które przebywają w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, powinni być w miarę możliwości osadzani w odpowiednich zakładach karnych, położonych najbliżej miejsca pobytu dzieci.”;

39) po art. 88 dodaje się art. 88a oraz 88b w brzmieniu:

„Art. 88a. §1. Skazanego, o którym mowa w art. 88 § 3 osadza się w wyznaczonym oddziale lub celi zakładu karnego typu zamkniętego w warunkach zapewniających ochronę społeczeństwa i bezpieczeństwo zakładu.

§2. Przepis § 1 stosuje się do skazanego, którego właściwości, warunki osobiste, motywacje, sposób zachowania się przy popełnieniu przestępstwa, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, sposób zachowania się w trakcie pobytu w zakładzie karnym lub stopień demoralizacji stwarzają poważne zagrożenie społeczne albo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu, i który:

1) popełnił przestępstwo, w szczególności:

- a) zamachu na niepodległość lub integralność państwa, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, konstytucyjny ustrój państwa lub jego naczelną organy albo na jednostkę Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) ze szczególnym okrucieństwem,
- c) wzięcia lub przetrzymania zakładnika albo w związku z wzięciem zakładnika,
- d) uprowadzenia statku wodnego lub powietrznego,
- e) z użyciem broni palnej, materiałów wybuchowych albo łatwopalnych,

2) podczas uprzedniego lub obecnego pozbawienia wolności stwarzał zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu karnego lub aresztu śledczego w ten sposób, że:

- a) był organizatorem lub aktywnym uczestnikiem zbiorowego wystąpienia w zakładzie karnym lub areszcie śledczym,
- b) dopuścił się czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego lub inną osobę zatrudnioną w zakładzie karnym lub areszcie śledczym,
- c) był sprawcą gwałtu albo znęcał się nad skazanym, ukaranym lub tymczasowo aresztowanym,

d) uwolnił się lub usiłował uwolnić się z zakładu karnego typu zamkniętego lub aresztu śledczego albo podczas konwojowania poza terenem takiego zakładu lub aresztu.

Art. 88b. W zakładzie karnym typu zamkniętego skazani, o których mowa w art. 88a § 2, odbywają karę w następujących warunkach:

- 1) cele mieszkalne oraz miejsca i pomieszczenia wyznaczone do: pracy, nauki, przeprowadzania spacerów, widzeń, odprawiania nabożeństw, spotkań religijnych i nauczania religii oraz zajęć kulturalno-oświatowych, sportowych i wychowania fizycznego wyposaża się w odpowiednie zabezpieczenia techniczno-ochronne,
- 2) cele mieszkalne pozostają zamknięte całą dobę i są częściej kontrolowane niż te, w których osadzeni są skazani, wobec których nie podjęto decyzji, o której mowa w art. 76 § 1 pkt 7,
- 3) skazani mogą uczyć się, pracować, bezpośrednio uczestniczyć w nabożeństwach, spotkaniach religijnych i nauce religii oraz korzystać z zajęć kulturalno-oświatowych, sportowych i wychowania fizycznego tylko w oddziale, w którym są osadzeni,
- 4) poruszanie się skazanych po terenie zakładu karnego odbywa się pod wzmocnionym dozorem i jest ograniczone tylko do niezbędnych potrzeb,
- 5) skazanych poddaje się kontroli osobistej przy każdorazowym wyjściu i powrocie do cel,
- 6) spacer skazanych odbywa się w wyznaczonych miejscach pod wzmocnionym dozorem,
- 7) sposób osobistego kontaktowania się przedstawicieli podmiotów określonych w art. 38 § 1 ze skazanymi określa każdorazowo dyrektor zakładu karnego,
- 8) rozmowy skazanych w trakcie widzeń lub telefoniczne podlegają kontroli administracji zakładu karnego,
- 9) widzenia skazanych odbywają się w wyznaczonych miejscach pod wzmocnionym dozorem. Skazani nie mogą korzystać z widzeń w obecności skazanych, wobec których nie podjęto decyzji, o której mowa w art. 76 § 1 pkt 7,
- 10) widzenia mogą być udzielane w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt z osobami odwiedzającymi, jeżeli zachodzi poważne zagrożenie bezpieczeństwa osób odwiedzających. Decyzje w tej sprawie podejmuje dyrektor zakładu karnego. Nie dotyczy to osób, o których mowa w art. 8 § 3. Jednak na żądanie tych osób widzeń udziela się w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt ze skazanymi. W czasie korzystania z widzeń skazani nie mogą spożywać artykułów żywnościowych i napojów zakupionych przez osoby odwiedzające na terenie zakładu karnego,
- 11) korespondencja skazanych podlega cenzurze i nadzorowi administracji zakładu karnego, z wyjątkiem korespondencji, o której mowa w art. 8 § 3, art. 102 pkt 11 i art. 103 § 1, która może podlegać jedynie nadzorowi.

Dyrektor zakładu karnego podejmuje decyzje o zatrzymaniu korespondencji, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa zakładu, informując o tym sędziego penitencjarnego oraz skazanego,

12) skazani nie mogą korzystać z własnej odzieży i obuwia.”;

40) w art. 90 w pkt 5 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:

„6) skazani mogą korzystać z dwóch widzeń w miesiącu, a za zgodą dyrektora zakładu karnego, wykorzystać je jednorazowo,

7) widzenia skazanych podlegają nadzorowi administracji zakładu karnego.”;

41) w art. 91 w pkt 7 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 8 i 9 w brzmieniu:

„8) skazani mogą korzystać z trzech widzeń w miesiącu, a za zgodą dyrektora zakładu karnego, wykorzystać je jednorazowo,

9) widzenia skazanych podlegają nadzorowi administracji zakładu karnego.”;

42) po art. 91 dodaje się art. 91a w brzmieniu:

„Art. 90a. W zakładach karnych dla młodocianych typu zamkniętego i półotwartego skazani mają ponadto prawo do dodatkowego widzenia w miesiącu.”;

43) w art. 92 w pkt 9 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 10-12 w brzmieniu:

„10) skazany może korzystać z nieograniczonej liczby widzeń,

11) widzenia skazanych mogą podlegać nadzorowi administracji zakładu karnego,

12) skazanym, w miarę możliwości, stwarza się warunki do przygotowywania dodatkowych posiłków we własnym zakresie.”;

44) w art. 94 wyrazy „o ile nie zachodzą warunki określone w art. 88 § 3” zastępuje się wyrazami „chyba, że szczególne względy przemawiają za potrzebą osadzenia skazanego w zakładzie karnym innego typu”;

45) w art. 95 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§4. Jeżeli zachodzą warunki określone w art. 96, skazanego przenosi się do odbywania kary w systemie terapeutycznym. Skazanego dorosłego przenosi się do odbywania kary w systemie zwykłym, jeżeli nie przestrzega on wymagań ustalonych w programie oddziaływania.”;

46) art. 96 otrzymuje brzmienie:

„Art. 96. §1. W systemie terapeutycznym odbywają karę skazani z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi, upośledzeni umysłowo, a także uzależnieni od alkoholu albo innych środków odurzających lub psychotropowych oraz skazani niepełnosprawni fizycznie - wymagający oddziaływania specjalistycznego, zwłaszcza opieki psychologicznej, lekarskiej lub rehabilitacyjnej.

§2. W systemie terapeutycznym odbywają karę również skazani, o których mowa w art. 95 § 1 Kodeksu karnego.

§3. Jeżeli przemawiają za tym względy lecznicze i wychowawcze, w oddziale terapeutycznym mogą odbywać karę także inni skazani, za ich zgodą.

§4. Karę pozbawienia wolności w systemie terapeutycznym wykonuje się przede wszystkim w oddziale terapeutycznym o określonej specjalizacji.”;

47) art. 99 otrzymuje brzmienie:

„Art. 99. §1. Ukarani karą aresztu orzeczoną za wykroczenie lub karami porządkowymi oraz osoby, wobec których zastosowano środki przymusu skutkujące pozbawieniem wolności, odbywają je w systemie zwykłym, chyba że szczególne względy przemawiają za skierowaniem do innego systemu, oddzielnie od skazanych.

§2. Jeżeli wobec skazanego wykonywana jest kolejno kara pozbawienia wolności, a następnie kara orzeczona za wykroczenie albo kara porządkowa lub środek przymusu skutkujący pozbawieniem wolności, to w czasie wykonywania tej kary lub środka skazany pozostaje w takim systemie wykonywania kary, do jakiego został skierowany w czasie odbywania kary pozbawienia wolności.”;

48) w art. 102 w pkt 1 wyrazy „opieki lekarskiej i sanitarnej” zastępuje się wyrazami „świadczeń zdrowotnych i odpowiednich warunków higieny”;

49) w art. 105:

a) § 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„§3. Zakres i sposób kontaktów, o których mowa w § 1 i 2, w szczególności nadzór nad widzeniami i korespondencją, są uzależnione od rodzaju i typu zakładu karnego, w którym skazany odbywa karę, a także od wymogów indywidualnego oddziaływania, z wyjątkiem prawa do otrzymywania paczek żywnościowych.

§4. Dyrektor zakładu karnego podejmuje decyzje dotyczące zatrzymania, cenzurowania lub nadzoru korespondencji oraz kontrolowania rozmów w trakcie widzeń i telefonicznych, z wyjątkiem wypadków określonych w art. 8 § 3, art. 102 pkt 11 i w art. 103 § 1, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub porządku publicznego, informując o tym sędziego penitencjarnego oraz skazanego. Dyrektor zakładu karnego może zezwolić na przekazanie skazanemu ważnej wiadomości zawartej w zatrzymanej korespondencji.”;

b) dodaje się § 5 i 6 w brzmieniu:

„§5. Dołączonych do akt osobowych kopii korespondencji przed jej ocenzurowaniem oraz korespondencji zatrzymanej nie udostępnia się skazanemu.

§6. Dyrektor zakładu karnego podejmuje decyzje dotyczące zatrzymania otrzymywanych i przesyłanych przez skazanych paczek lub ich zniszczenia, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub porządku publicznego, informując o tym sędziego penitencjarnego oraz skazanego. Zniszczenie paczek odbywa się na podstawie odrębnych przepisów.”;

50) po art. 105 dodaje się art. 105a oraz 105b w brzmieniu:

„Art. 105a. §1. Widzenie trwa 60 minut. W tym samym dniu skazanemu udziela się tylko jednego widzenia, z zastrzeżeniem art. 90 pkt 6 i art. 91 pkt 8.

- §2. W widzeniu mogą uczestniczyć nie więcej niż dwie osoby pełnoletnie. Liczba osób niepełnoletnich nie podlega ograniczeniu. Osoby do lat 15 mogą korzystać z widzeń tylko pod opieką osób pełnoletnich.
- §3. Skazani, o których mowa w art. 87a, mają prawo do dodatkowego widzenia z dziećmi.
- §4. Widzenie z osobą nie będącą członkiem rodziny lub inną niż rodzina osobą bliską, skazany może otrzymać za zezwoleniem dyrektora zakładu karnego.
- §5. Widzenia odbywają się pod nadzorem funkcjonariusza, w sposób umożliwiający bezpośredni kontakt skazanego z osobą odwiedzającą, przy oddzielnym stoliku.
- §6. W czasie widzenia zezwala się na spożywanie artykułów żywnościowych i napojów zakupionych przez odwiedzających na terenie zakładu karnego.
- §7. W razie naruszenia przez skazanego lub osobę go odwiedzającą ustalonych zasad odbywania widzenia, może być ono przerwane lub zakończone przed czasem.
- §8. Szczegółowe warunki i zasady odbywania widzeń dyrektor zakładu karnego podaje do wiadomości, w formie ogłoszenia, w miejscu dostępnym dla odwiedzających.
- §9. Ograniczenia wynikające z § 1, 2 i 5 nie mają zastosowania do widzeń skazanego z osobami wymienionymi w art. 8 § 3 i art. 105 § 2.

Art. 105b. §1. Skazany ma prawo korzystać, na własny koszt, z samoinkasującego aparatu telefonicznego.

- §2. W uzasadnionych wypadkach dyrektor zakładu karnego może zezwolić skazanemu na skorzystanie z innego, niż określony w § 1, aparatu na koszt abonenta lub skazanego, a jeżeli skazany nie posiada środków pieniężnych, na koszt zakładu karnego.
- §3. W wypadkach zagrożenia porządku publicznego lub zagrożenia dla bezpieczeństwa zakładu karnego dyrektor zakładu karnego może, na czas określony, pozbawić skazanego uprawnień, o którym mowa w § 1.”;

51) w art. 106 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§4. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii odpowiednich władz duchownych kościołów i innych związków wyznaniowych, określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady wykonywania praktyk religijnych i korzystania z posług religijnych w zakładach karnych, mając na względzie potrzebę zapewnienia warunków dla indywidualnego i zbiorowego uczestnictwa skazanych w nabożeństwach i spotkaniach.”;

52) w art. 108 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§2. Skazany jest obowiązany poinformować niezwłocznie przełożonych o zagrożeniach dla jego bezpieczeństwa osobistego oraz unikać tych zagrożeń.”;

53) w art. 109 w zdaniu drugim wyrazy „dla młodocianego” zastępuje się wyrazami „skazanego, który nie ukończył 21 roku życia”;

54) art. 110 otrzymuje brzmienie:

„Art. 110. §1. Skazanego osadza się w wieloosobowej lub jednoosobowej celi mieszkalnej. Powierzchnia celi mieszkalnej, przypadająca na skazanego,

wynosi nie mniej niż 3 m². Cele wyposaża się w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania i wykonywania pracy.

§2. Urządzenia sanitarne w zakładzie karnym typu półotwartego i otwartego mogą być usytuowane poza celami mieszkalnymi.”;

55) po art. 110 dodaje się art. 110a w brzmieniu:

„Art. 110a. §1. Skazany ma prawo posiadać w celi dokumenty związane z postępowaniem, którego jest uczestnikiem, artykuły żywnościowe i wyroby tytoniowe, środki higieny osobistej, przedmioty osobistego użytku, zegarek, listy oraz fotografie członków rodziny i innych osób bliskich, przedmioty kultu religijnego, materiały piśmienne, notatki osobiste, książki, prasę i gry świetlicowe.

§2. Dyrektor zakładu karnego, może zezwolić skazanemu na posiadanie w celi sprzętu audiowizualnego, komputerowego oraz innych przedmiotów lub drobnych zwierząt, w tym także podnoszących estetykę pomieszczenia lub będących wyrazem kulturalnych zainteresowań skazanego.

§3. Skazany nie może posiadać w celi albo przekazywać do depozytu w trakcie pobytu w zakładzie karnym przedmiotów, których wymiary lub ilość naruszają obowiązujący porządek albo utrudniają konwojowanie. Przedmioty te przesyła się, na koszt skazanego, do wskazanej przez niego osoby, instytucji lub organizacji. W uzasadnionym wypadku przedmioty te mogą być przesłane na koszt zakładu karnego.

§4. Skazany nie może posiadać, poza depozytem, środków łączności oraz przedmiotów i dokumentów, które mogą stanowić zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa w zakładzie karnym.”;

56) w art. 111 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§2. W czasie przeprowadzania czynności procesowych, transportowania oraz w innych uzasadnionych wypadkach, skazany korzysta z własnej odzieży, bielizny i obuwia, chyba że są one nieodpowiednie ze względu na porę roku lub zniszczone albo jeżeli przemawiają przeciwko temu względy bezpieczeństwa.”;

57) w art. 112:

a) dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Skazani, o których mowa w art. 87 § 3 i 4 mają prawo do korzystania z dłuższego spaceru.”;

b) dodaje się § 2 w brzmieniu;

„§2. W razie naruszenia przez skazanego ustalonego sposobu odbywania spaceru, spacer może być zakończony przed czasem.”;

58) art. 113 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 113. §1. Do dyspozycji skazanego pozostają środki pieniężne i przedmioty wartościowe pozostałe po wywiązaniu się z ciężących na nim zobowiązań objętych egzekucją.
- §2. Środki pieniężne skazany może przekazać na wybrany rachunek bankowy, książeczkę oszczędnościową lub pozostawić w depozycie. Środki pieniężne pozostawione w depozycie nie podlegają oprocentowaniu.
- §3. Na pisemny wniosek skazanego i na jego koszt, przekazuje się środki pieniężne i przedmioty wartościowe, pozostające do jego dyspozycji, na rzecz określonych osób, instytucji i organizacji; w uzasadnionych wypadkach koszty przekazania może pokryć zakład karny.
- §4. Na pisemny wniosek skazanego wydaje się mu z depozytu przedmioty wartościowe, jeżeli nie zakłóca to ustalonego w zakładzie karnym porządku i nie narusza uprawnień innych osób.
- §5. Wolne od egzekucji są:
- 1) zapomogi przyznawane skazanemu przez dyrektora zakładu karnego,
 - 2) środki pieniężne, otrzymane przez skazanego w danym miesiącu, w wysokości 10% jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników.
- §6. W wypadku zezwolenia na czasowe opuszczenie przez skazanego zakładu karnego lub udzielenia mu przepustki, na jego pisemny wniosek, dokonuje się wypłaty pozostających do jego dyspozycji środków pieniężnych.”;

59) po art. 113 dodaje się art. 113a w brzmieniu:

- „Art. 113a. §1. Skazany ma prawo co najmniej dwa razy w miesiącu dokonywać zakupów artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych oraz innych artykułów dopuszczonych do sprzedaży w zakładzie karnym, za środki pieniężne pozostające do jego dyspozycji w depozycie. Skazane, o których mowa w art. 87 § 3 i 4 mają prawo do dokonywania dodatkowych zakupów artykułów żywnościowych.
- §2. Skazanemu umożliwia się dokonanie pierwszego zakupu nie później niż trzeciego dnia roboczego po przyjęciu do zakładu karnego.
- §3. Skazany ma prawo otrzymać raz w miesiącu paczkę z żywnością o ciężarze nie przekraczającym wraz z opakowaniem 5 kg. W uzasadnionym wypadku skazany może otrzymać paczkę przekraczającą dopuszczalny ciężar.
- §4. Skazany może za zezwoleniem dyrektora zakładu karnego, otrzymywać paczki z niezbędną mu odzieżą, bielizną, obuwem i innymi przedmiotami osobistego użytku oraz środkami higieny, a po pozytywnym zaopiniowaniu przez lekarza - również z lekami; wydawanie leków odbywa się na zasadach ustalonych przez lekarza.
- §5. Paczki podlegają kontroli w obecności skazanego. W paczkach nie mogą być dostarczane artykuły, których sprawdzenie jest niemożliwe bez naruszenia w istotny sposób ich substancji, jak też artykuły w opakowaniach utrudniających kontrolę ich zawartości.
- §6. Artykuły żywnościowe, uznane przez lekarza lub innego upoważnionego pracownika służby zdrowia zakładu karnego za nie nadające się do spożycia, podlegają zniszczeniu w obecności skazanego.

§7. Dyrektor zakładu karnego może, na wniosek lub po zasięgnięciu opinii lekarza, zezwolić skazanemu, ze względu na stan jego zdrowia, na dokonywanie dodatkowych zakupów artykułów żywnościowych i otrzymywanie paczek o większym ciężarze.”;

60) art. 115 otrzymuje brzmienie:

„Art. 115. §1. Skazanym zapewnia się bezpłatnie: świadczenia zdrowotne i artykuły sanitarne, a w szczególnie uzasadnionych wypadkach zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

§2. Leki wydaje się skazanym bezpłatnie, za częściową odpłatnością lub odpłatnie na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

§3. Świadczenia zdrowotne udzielane są skazanym przede wszystkim przez zakłady opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności. Pozawięzienne publiczne zakłady opieki zdrowotnej współdziałają ze służbą zdrowia w zakładach karnych w zapewnieniu skazanym świadczeń zdrowotnych, gdy konieczne jest w szczególności:

- 1) natychmiastowe udzielenie świadczeń zdrowotnych ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia skazanego,
- 2) przeprowadzenie specjalistycznych badań, leczenia lub rehabilitacji skazanego,
- 3) zapewnienie świadczeń zdrowotnych skazanemu, który korzysta z przepustki lub czasowego zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego.

§4. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, dyrektor zakładu karnego, po zasięgnięciu opinii lekarza może zezwolić skazanemu, na jego koszt, na leczenie przez wybranego przez niego lekarza oraz na korzystanie z dodatkowych leków i innych środków medycznych.”;

61) w art. 116:

a) dotychczasową treść oznacza się jako § 1:

- w pkt 3 na końcu dodaje się wyrazy „a skazany, co do którego sędzia penitencjarny zarządził przeprowadzenie badań psychologicznych lub psychiatrycznych, dodatkowo - udzielania osobom prowadzącym badania informacji o stanie zdrowia, przebytych chorobach i urazach oraz warunkach w jakich się wychowywał oraz wykonywania zleconych przez psychiatrę lub psychologa czynności niezbędnych dla potrzeb badania,”
- pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) poddania się sfotografowaniu dla celów identyfikacyjnych,”

b) dodaje się § 2-6 w brzmieniu:

„§2. W wypadkach uzasadnionych względami porządku lub bezpieczeństwa skazany podlega kontroli osobistej. Z tych samych względów kontroli podlegają również cele i inne pomieszczenia, w których skazany przebywa, znajdujące się w nich przedmioty, a także przedmioty jemu dostarczane lub przekazywane przez niego innej osobie. Kontrolę celi i innych pomieszczeń przeprowadza się podczas nieobecności skazanych.

§3. Kontrola osobista polega na oględzinach ciała oraz sprawdzeniu odzieży, bielizny i obuwia, a także przedmiotów posiadanych przez skazanego. Oględziny ciała oraz

sprawdzenie odzieży i obuwia przeprowadza się w pomieszczeniu, podczas nieobecności osób postronnych oraz osób odmiennej płci i dokonywane są za pośrednictwem osoby tej samej płci.

- §4. Kontrola może być przeprowadzona w każdym czasie. W razie konieczności dopuszczalne jest naruszenie plomb gwarancyjnych oraz uszkodzenie kontrolowanych przedmiotów w niezbędnym zakresie.
- §5. Znalezione w czasie kontroli przedmioty, których skazany nie może posiadać, podlegają zatrzymaniu, zaś przedmioty, których właściciela ustalono, przekazuje się do depozytu albo przesyła się na koszt skazanego, do wskazanej przez niego osoby, instytucji lub organizacji. W uzasadnionym wypadku przedmioty te mogą być przesłane na koszt zakładu karnego. Przedmioty i notatki, których właściciela nie ustalono podlegają zniszczeniu, pieniądze zaś oraz przedmioty wartościowe przekazuje się na rzecz Skarbu Państwa albo na pomoc postpenitencjarną.
- §6. Decyzje w sprawach, o których mowa w § 4 i 5, podejmuje dyrektor zakładu karnego. Ze zniszczenia przedmiotów i notatek oraz przekazania pieniędzy i przedmiotów wartościowych sporządza się protokół.”;

62) po art. 116 dodaje się art. 116a w brzmieniu:

„Art. 116a. Skazanemu nie wolno:

- 1) uczestniczyć w grupach organizowanych bez zgody właściwych przełożonych,
- 2) posługiwać się wyrazami lub zwrotami wulgarnymi, obelżywymi albo gwarą przestępców,
- 3) uprawiać gier hazardowych,
- 4) spożywać alkoholu oraz używać środków odurzających lub substancji psychotropowych,
- 5) odmawiać przyjmowania posiłków dostarczanych przez administrację zakładu karnego a także powodować u siebie uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, jak również nakłaniać lub pomagać w dokonywaniu takich czynów - w celu wymuszenia określonej decyzji lub postępowania,
- 6) wykonywać tatuaży i zezwalać na ich wykonywanie na sobie, jak również nakłaniać lub pomagać w dokonywaniu takich czynów,
- 7) porozumiewać się z osobami postronnymi oraz osadzonymi w innej celi, jeżeli naruszałoby to ustalony w zakładzie karnym porządek,
- 8) samowolnie zmieniać celi mieszkalnej, miejsca wyznaczonego do spania, stanowiska pracy i miejsca wykonywania zleconej czynności,
- 9) zmieniać wyglądu zewnętrznego w sposób utrudniający identyfikację, w szczególności poprzez zgolenie lub zapuszczenie przez skazanego włosów, brody lub wąsów albo zmianę ich koloru chyba, że uzyska na to zgodę dyrektora zakładu karnego.”;

63) art. 118 otrzymuje brzmienie:

„Art. 118. §1. W wypadku, gdy wykonanie kary pozbawienia wolności może zagrażać życiu skazanego lub spowodować dla jego zdrowia poważne

niebezpieczeństwo, dyrektor zakładu karnego, na wniosek lekarza, powiadamia o tym sąd penitencjarny.

§2. W wypadku, gdy życiu skazanego grozi poważne niebezpieczeństwo, stwierdzone przez co najmniej dwóch lekarzy można dokonać koniecznego zabiegu lekarskiego, nie wyłączając chirurgicznego, nawet mimo sprzeciwu skazanego.

§3. W wypadku sprzeciwu skazanego o dokonaniu zabiegu orzeka sąd penitencjarny.

§4. W nagłym wypadku, jeżeli zachodzi bezpośrednie niebezpieczeństwo śmierci skazanego, o konieczności zabiegu decyduje lekarz.”;

64) w art. 120 w § 1 wyrazy „dyrektor tego zakładu może wydać orzeczenie o obowiązku skazanego naprawienia” zastępuje się wyrazami „dyrektor tego zakładu może zobowiązać skazanego do naprawienia”, a wyrazy „orzeczenie wraz z uzasadnieniem” zastępuje się wyrazami „decyzję dyrektora wraz z uzasadnieniem”;

65) art. 121 otrzymuje brzmienie:

„Art. 121. §1. Skazanemu zapewnia się w miarę możliwości świadczenie pracy. Skazanego zatrudnia się na podstawie skierowania do pracy albo umożliwia się skazanemu wykonywanie pracy zarobkowej w ramach umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło lub umowy o pracę nakładczą.

§2. Zatrudnienie skazanego następuje za zgodą i na warunkach określonych przez dyrektora zakładu karnego.

§3. Nieprzestrzeganie przez skazanego lub zatrudniającego warunków zatrudnienia, określonych przez dyrektora zakładu karnego, stanowi podstawę cofnięcia zgody. O cofnięciu zgody powiadamia się pisemnie skazanego i podmiot zatrudniający.

§4. Dyrektor zakładu karnego może cofnąć zgodę na zatrudnienie skazanego lub wykonywanie przez niego pracy zarobkowej z przyczyn związanych z funkcjonowaniem zakładu karnego, a zwłaszcza z jego bezpieczeństwem. O cofnięciu zgody powiadamia się pisemnie skazanego oraz zatrudniającego.

§5. Zdolność skazanego do pracy oraz w miarę potrzeby rodzaj, warunki i czas pracy określa lekarz.

§6. Z wykonywania pracy można zwolnić skazanego kształcącego się lub z innych ważnych powodów.

§7. W stosunku do skazanych pracujących, w zakresie nieuregulowanym w niniejszym kodeksie, stosuje się przepisy prawa pracy.

§8. Skazany na karę dożywotniego pozbawienia wolności odbywający karę w zakładzie karnym typu zamkniętego może wykonywać pracę wyłącznie na terenie zakładu karnego.”;

66) w art. 122 w § 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Jeżeli skazanego zatrudnia się na podstawie skierowania do pracy, zatrudnienie przy pracach szkodliwych dla zdrowia wymaga jego pisemnej zgody.”;

67) po art. 122 dodaje się art. 122a w brzmieniu:

„Art. 122a. §1. Skazanego instruuje się o sposobie wykonywania przydzielonej pracy, szkoli w zakresie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych oraz obsługi maszyn i urządzeń, a także zapoznaje z podstawowymi zasadami i normami pracy oraz zasadami wynagradzania za pracę.

§2. Skazany jest obowiązany pracować sumiennie i wydajnie, przestrzegać dyscypliny i regulaminu pracy, przepisów porządkowych, przeciwpożarowych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, a także dbać o porządek w miejscu pracy jak również o stan obsługiwanych maszyn i urządzeń.

§3. Do wykonywania zadań związanych z zatrudnieniem dyrektor zakładu karnego może wyznaczyć osoby spośród skazanych wyróżniające się wzorową postawą i zachowaniem.”;

68) art. 123 otrzymuje brzmienie:

„Art. 123. §1. Praca skazanego jest odpłatna, z zastrzeżeniem art. 123a. Zasady wynagradzania za pracę ustala się w umowie zawieranej przez dyrektora zakładu karnego lub przez skazanego.

§2. Wynagrodzenie przysługujące skazanemu, zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy ustala się w sposób zapewniający osiągnięcie co najmniej połowy najniższego miesięcznego wynagrodzenia określonego na podstawie Kodeksu pracy, przy przepracowaniu pełnego miesięcznego wymiaru czasu pracy lub wykonaniu pełnej miesięcznej normy pracy.

§3. Przy skierowaniu skazanego do prac administracyjno-porządkowych na terenie zakładu karnego, wynagrodzenie za pracę ustala dyrektor tego zakładu.

§4. Skazanemu wynagrodzenie przysługuje tylko za pracę wykonaną.

§5. Skazanemu przysługuje wynagrodzenie za czas niewykonywania pracy jedynie w wypadku, gdy był gotów do jej wykonania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących zatrudniającego.

§6. Zatrudniający może na czas przestoju powierzyć skazanemu, za zgodą dyrektora zakładu karnego, inną odpowiednią pracę, za której wykonanie przysługuje wynagrodzenie przewidziane za tę pracę.

§7. Skazanemu przysługuje wynagrodzenie za czas przestoju spowodowanego warunkami atmosferycznymi jedynie w wypadku, gdy tak stanowią postanowienia umowy o zatrudnieniu skazanych.”;

69) po art. 123 dodaje się art. 123a w brzmieniu:

„Art. 123a. §1. Za prace porządkowe oraz pomocnicze wykonywane na rzecz jednostek organizacyjnych Służby Więziennej lub za prace porządkowe na rzecz samorządu terytorialnego, w wymiarze nie przekraczającym 90 godzin miesięcznie, wynagrodzenie skazanemu nie przysługuje.

§2. Skazanemu, za jego pisemną zgodą, można zezwolić na nieodpłatne zatrudnienie przy pracach publicznych na rzecz organów administracji publicznej, organów samorządu terytorialnego oraz przy pracach wykonywanych na cele charytatywne, a także przy pracach porządkowych i

pomocniczych wykonywanych na rzecz jednostek organizacyjnych Służby Więziennej.

§3. W celu przyuczenia do wykonywania pracy, skazanemu za jego pisemną zgodą, można zezwolić na wykonywanie nieodpłatnej pracy w przywięziennych zakładach pracy, przez okres nie dłuższy niż 1 miesiąc.

§4. Za wykonywane prace nieodpłatne mogą być skazanemu przyznawane nagrody.”;

70) w art. 124:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Skazanemu zatrudnionemu odpłatnie na podstawie skierowania do pracy lub umowy o pracę nakładczą przysługuje po roku nieprzerwanej pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności, zwolnienie od pracy przez okres 14 dni roboczych, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, a skazanemu zatrudnionemu nieodpłatnie - 14 dni zwolnienia od pracy, bez prawa do wynagrodzenia. Skazany nie może zrzec się prawa do zwolnienia od pracy.”,

b) dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§3. Skazany w okresie urlopu wypoczynkowego lub zwolnienia od pracy, o których mowa w § 1 i 2, korzysta z uprawnień do:

- 1) dodatkowego lub dłuższego widzenia,
- 2) dodatkowego zakupu artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych oraz przedmiotów dopuszczonych do sprzedaży w zakładzie karnym,
- 3) dłuższych spacerów,
- 4) pierwszeństwa lub częstszego udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych, sportowych i wychowania fizycznego.

§4. Zakres uprawnień, o których mowa w § 3, określa dyrektor zakładu karnego indywidualnie dla każdego skazanego.”;

71) art. 125 otrzymuje brzmienie:

„Art. 125. §1. Skazany otrzymuje w całości, bez potrąceń w wysokości 20% na cele pomocy, o której mowa w art. 43, dodatki za pracę uciążliwą, niebezpieczną lub szkodliwą dla zdrowia, nagrody regulaminowe i przysługujące mu z tytułu zatrudnienia, premie za oszczędność surowca, wynagrodzenie za racjonalizatorstwo i wynalazczość oraz wynagrodzenie za pracę wykonywaną ponad określoną normę pracy lub normę czasu pracy.

§2. Z części wynagrodzenia za pracę lub dochodu z pracy na rachunek własny przysługującej skazanemu wolne jest w każdym czasie od egzekucji i potrąceń 60%.”;

72) art. 126 otrzymuje brzmienie:

„Art. 126. §1. Ze środków finansowych otrzymywanych przez skazanego gromadzi się środki pieniężne, przekazywane skazanemu w chwili zwolnienia z zakładu karnego, przeznaczone na przejazd do miejsca zamieszkania i na utrzymanie, do wysokości jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników; ze środków tych nie prowadzi się egzekucji.

§2. Gromadzeniu podlega:

- 1) 50% kwoty zdeponowanej przez skazanego przy przyjęciu do zakładu karnego, jednak nie więcej niż kwota odpowiadająca wysokości jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników,
- 2) 50% z przypadającego skazanemu miesięcznie wynagrodzenia za pracę po odliczeniu zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, jednak nie więcej niż kwota 4% jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników,
- 3) 50% każdego z wpływów pieniężnych skazanego nie wymienionych w pkt 1 i 2 jednak nie więcej niż kwota 4% jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników.

§3. Gromadzenia kwot, określonych w pkt 2 i 3, dokonuje się po potrąceniu należności dochodzonych w postępowaniu egzekucyjnym.

§4. Zgromadzona kwota podlega każdorazowo uzupełnieniu przy wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników. Uzupełnienia dokonuje się z wpływów pieniężnych skazanego uzyskanych od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu ogłoszenia wzrostu, z wyjątkiem zapomóg, o których mowa w art. 113 § 5 pkt 1.”;

73) w art. 127:

- a) dotychczasową treść oznacza się jako § 1, i wyrazy „art. 123 § 2 i 3” zastępuje się wyrazami „art. 123a § 1, 2 i 3”,
- b) dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§2. Skazany zwalniany z zakładu karnego, zatrudniany w czasie odbywania kary pozbawienia wolności na podstawie skierowania do pracy, otrzymuje zaświadczenie o wykonywaniu pracy.”;

74) w art. 129 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady zatrudniania skazanych, z uwzględnieniem rodzajów zatrudnienia, zasad wynagradzania skazanych zatrudnionych odpłatnie na podstawie skierowania do pracy, udzielania skazanym zwolnień od pracy lub urlopów wypoczynkowych, przyczyn i sposobów usprawiedliwiania niewykonywania pracy oraz dokumentowania zatrudnienia.”;

75) w art. 130:

- a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. W zakładach karnych prowadzi się nauczanie obowiązkowe w zakresie szkoły podstawowej i gimnazjum, a także umożliwia się nauczanie w zakresie ponadpodstawowym (ponadgimnazjalnym) i na kursach zawodowych.”;

- b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Pierwszeństwo w uzyskaniu możliwości objęcia nauczaniem w szkole ponadpodstawowej i na kursach zawodowych mają skazani, którzy nie mają wyuczonego zawodu albo po odbyciu kary nie będą mogli go wykonywać.”;

76) art. 134 otrzymuje brzmienie:

„Art. 134. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe

zasady i tryb prowadzenia nauczania w zakładach karnych oraz odpłatności za pracę skazanych w warsztatach szkolnych i pracę wykonywaną przez skazanych odbywających praktyczną naukę zawodu, zapewniając skazanym możliwość uzyskania wykształcenia, zdobycia kwalifikacji zawodowych i specjalistycznych oraz sposób obliczania wynagrodzenia za pracę wykonywaną w czasie praktycznej nauki zawodu.”;

77) w art. 136 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§3. Do wykonywania zadań związanych z zajęciami kulturalno-oświatowymi, sportowymi lub wychowania fizycznego dyrektor zakładu karnego może wyznaczyć skazanych wyróżniających się wzorową postawą i zachowaniem.”;

78) po art. 136 dodaje się art. 136a w brzmieniu:

„Art. 136a. §1. W zakładach karnych można zezwolić na dobrowolne gromadzenie przez skazanych środków finansowych przeznaczonych na pomoc skazanym oraz ich rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej lub na cele społeczne.

§2. Zasady gromadzenia środków finansowych, o których mowa w § 1 ustala dyrektor zakładu karnego, po zapoznaniu się z opiniami skazanych.

§3. Wnioski skazanych dotyczące wydatkowania zgromadzonych środków finansowych, o których mowa w § 1, wymagają zatwierdzenia przez dyrektora zakładu karnego.”;

79) w art. 138:

a) w § 1:

- w zdaniu wstępnym skreśla się wyrazy „w szczególności”;

- skreśla się pkt 6,

- w pkt 8 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 9-14 w brzmieniu:

„9) pochwała,

10) zezwolenie na częstsze branie udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych, sportowych lub wychowania fizycznego,

11) zezwolenie na przekazanie osobie najbliższej upominku,

12) zezwolenie na odbywanie widzeń we własnej odzieży,

13) zezwolenie na dokonywanie dodatkowych zakupów artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych oraz przedmiotów dopuszczonych do sprzedaży w zakładzie karnym,

14) zezwolenie na telefoniczne porozumienie się z rodziną i innymi osobami bliskimi na koszt zakładu karnego.”;

b) § 2 skreśla się”;

80) w art. 139:

a) w § 1 po wyrazie „zwolniony” dodaje się wyrazy „lub połowy kary nie przekraczającej 6 miesięcy”;

- b) w § 2 wyrazy „wymaga zgody organu” zastępuje się wyrazami „wymaga wydania zarządzenia o zgodzie przez organ”,
- c) § 5 otrzymuje brzmienie:
- „§5. Skazanemu odbywającemu karę dożywotniego pozbawienia wolności nagroda wymieniona w art. 138 § 1 pkt 7 lub 8 może być przyznana po odbyciu co najmniej 15 lat kary.”,
- d) w § 7 po zdaniu pierwszym dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
- „Dyrektor zakładu karnego może upoważnić kierownika wyodrębnionego oddziału do przyznawania nagrody wymienionej w art. 138 § 1 pkt 7.”,
- e) dodaje się § 8 w brzmieniu:
- „§8. W razie wystąpienia, po przyznaniu nagrody, określonej w art. 138 § 1 pkt 7 lub 8, nowych okoliczności uzasadniających przypuszczenie, że skazany w czasie pobytu poza zakładem karnym nie będzie przestrzegał porządku prawnego, dyrektor zakładu karnego może podjąć decyzję o zamianie nagrody na inną.”;
- 81) w art. 140 w § 1 wyrazy „art. 141 § 4” zastępuje się wyrazami „art. 141a lub w art. 165 § 2”;
- 82) w art. 141:
- a) w § 3 po wyrazach „dyrektor zakładu karnego” dodaje się wyrazy „lub osoba przez niego upoważniona”,
- b) skreśla się § 4;
- 83) po art. 141 dodaje się art. 141a w brzmieniu:
- „Art. 141a. §1. W wypadkach szczególnie ważnych dla skazanego można mu zezwolić na opuszczenie zakładu karnego, na czas nie przekraczający 5 dni, w miarę potrzeby pod konwojem funkcjonariusza Służby Więziennej lub w asyście innej osoby godnej zaufania.
- §2. W stosunku do osadzonych w zakładzie karnym typu zamkniętego zezwolenia, o którym mowa w § 1, udziela sędzia penitencjarny, a w wypadkach nie cierpiących zwłoki - dyrektor zakładu karnego.
- §3. Udzielenie zezwolenia, o którym mowa w § 1, tymczasowo aresztowanemu mającemu prawa i obowiązki skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności wymaga zgody organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje.”;

84) w art. 143 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. Karę dyscyplinarną, o której mowa w § 1 pkt 8 można wymierzyć skazanemu, który popełnił przekroczenie naruszające w poważnym stopniu obowiązującą w zakładzie karnym dyscyplinę i porządek. Kara ta polega na osadzeniu skazanego pojedynczo w celi oraz uniemożliwieniu mu kontaktu z innymi skazanymi; w trakcie jej wykonywania skazanego pozbawia się możliwości:

- 1) korzystania z widzeń i samoinkasujących aparatów telefonicznych,
- 2) korzystania ze sprzętu audiowizualnego i komputerowego,

- 3) bezpośredniego uczestniczenia, wspólnie z innymi skazanymi, w nabożeństwach, spotkaniach religijnych i nauce religii; na żądanie skazanego należy mu jednak umożliwić bezpośrednie uczestniczenie w nabożeństwie w warunkach uniemożliwiających mu kontakt z innymi skazanymi,
- 4) korzystania z udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych, sportowych i wychowania fizycznego, z wyjątkiem korzystania z książek i prasy,
- 5) dokonywania zakupów artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych,
- 6) otrzymywania paczek żywnościowych,
- 7) uczestniczenia w nauczaniu i zatrudnieniu poza celą,
- 8) korzystania z własnej odzieży, obuwia oraz wyrobów tytoniowych.”;

85) w art. 144 dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§3. Decyzja o ukaraniu karą dyscyplinarną zawiera określenie przekroczenia popełnionego przez skazanego.

§4. Decyzję o ukaraniu karą dyscyplinarną sporządza się na piśmie i podaje do wiadomości skazanemu, a gdy względy wychowawcze za tym przemawiają - również innym skazanym lub innym osobom. Przepis ten ma zastosowanie również do decyzji o uchyleniu, darowaniu, odroczeniu, zamianie, zawieszeniu lub przerwaniu kary dyscyplinarnej, a także o odstąpieniu od ukarania dyscyplinarnego.”;

86) w art. 145:

a) w § 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Przed wymierzeniem kary dyscyplinarnej określonej w art. 143 § 1 pkt 8 lekarz lub psycholog wydaje pisemną opinię o zdolności skazanego do odbycia tej kary.”,

b) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§4. Przed wymierzeniem kar dyscyplinarnych, określonych w art. 143 § 1 pkt 4 i 5, skazanemu, któremu ze względu na stan zdrowia zezwolono na dokonywanie dodatkowych zakupów artykułów żywnościowych lub otrzymywanie paczek o większym ciężarze albo korzystającym z diety, zasięga się opinii lekarza.”;

87) w art. 146 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§4. Jeżeli w okresie zawieszenia wykonania kary dyscyplinarnej skazany dopuścił się ponownie przekroczenia, zawieszona kara ulega wykonaniu, chyba że dyrektor zakładu karnego postanowi inaczej.”;

88) w art. 147:

a) w § 2 po wyrazie „samouszkodzenia” dodaje się przecinek i wyrazy „lub z zasadnego zastosowania wobec niego środków przymusu bezpośredniego”,

b) dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§3. Termin wykonania kary dyscyplinarnej określonej w art. 143 § 1 pkt 4 biegnie od pierwszego dnia miesiąca, następującego po miesiącu, w którym wymierzono tę karę.

§4. Przedawnienie wykonania kary dyscyplinarnej nie biegnie w czasie wykonywania takiej samej kary, wymierzonej wcześniej.”;

89) w art. 153:

a) w § 2 skreśla się zdanie drugie,

b) dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§5. Sądem penitencjarnym właściwym miejscowo do udzielania dalszych przerw oraz do udzielania przerwy, o której mowa w § 3, jest sąd, który udzielił pierwszej przerwy.”;

90) w art. 155 w § 1 skreśla się wyrazy „i art. 78 § 1 i 2”;

91) art. 158 otrzymuje brzmienie:

„Art. 158. Wniosek o zwolnienie od wykonania kary pozbawienia wolności, o której mowa w art. 336 § 3 i 4 Kodeksu karnego może złożyć również dowódca jednostki. Termin zawity do złożenia wniosku upływa w dniu ukończenia służby przez żołnierza.”;

92) w art. 161 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. Wniosku skazanego lub jego obrońcy, złożonego przed upływem 3 miesięcy od wydania postanowienia o odmowie warunkowego zwolnienia, nie rozpoznaje się aż do upływu tego okresu.”;

93) w art. 162 w § 1 po wyrazach „warunkowe zwolnienie” dodaje się wyrazy „oraz uwzględnić ugodę zawartą w wyniku mediacji”;

94) w art. 163 skreśla się § 3;

95) w art. 165 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Skazanemu można zezwolić na opuszczenie zakładu karnego, łącznie na czas do 14 dni, zwłaszcza w celu podejmowania starań o uzyskanie po zwolnieniu odpowiednich możliwości zamieszkania i pracy. Zezwolenie na opuszczenie zakładu można przyznać skazanemu, którego postawa w czasie odbywania kary uzasadnia przypuszczenie, że w czasie pobytu poza zakładem karnym będzie przestrzegał porządku prawnego. Zezwolenia udziela dyrektor zakładu karnego.”;

96) w art. 166:

a) w § 2 wyraz „Administracja” zastępuje się wyrazem „Dyrektor”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Skazanym zwalnianym z zakładów karnych, którzy nie dysponują wystarczającymi środkami własnymi i nie mają zapewnionych na wolności dostatecznych potrzeb życiowych, dyrektor zakładu karnego może przekazać w chwili zwolnienia kwotę w wysokości do 1/3 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników lub jej odpowiedni ekwiwalent.”;

97) w art. 167 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§4. Czas trwania dozoru, o którym mowa w § 1, nie może przekraczać 2 lat; czasu tego nie określa się z góry. Sąd penitencjarny może orzec o zaniechaniu dozoru, jeżeli skazany nie przestrzega poleceń sądowego kuratora zawodowego lub nie wykonuje nałożonych obowiązków.”;

98) po art. 167 dodaje się art. 167a w brzmieniu:

„Art. 167a. §1. Przy zwolnieniu z zakładu karnego skazany otrzymuje, za pokwitowaniem znajdujące się w depozycie dokumenty, pieniądze,

przedmioty wartościowe i inne przedmioty, jeżeli nie zostały zatrzymane albo zajęte w drodze zabezpieczenia lub egzekucji.

- §2. Skazany otrzymuje ponadto świadectwo zwolnienia z zakładu karnego, zaświadczenie o zatrudnieniu, informację o aktualnych wynikach lekarskich badań diagnostycznych oraz kartę informacyjną z przeprowadzonego leczenia szpitalnego, a skazany wymagający leczenia - również skierowanie do specjalisty lub do szpitala, jeżeli takie są wskazania lekarskie.
- §3. Jako ekwiwalent pomocy pieniężnej, o której mowa w art. 166 § 3, skazany może otrzymać przy zwolnieniu stosowną do pory roku odzież, bieliznę, obuwie, bilet na przejazd, a także artykuły żywnościowe na czas podróży. Decyzje w tym zakresie podejmuje dyrektor zakładu karnego.
- §4. Jeżeli osoba zwolniona z zakładu karnego wymaga leczenia szpitalnego, a jej stan zdrowia nie pozwala na przeniesienie do publicznego zakładu opieki zdrowotnej, pozostaje ona na leczeniu w zakładzie karnym do czasu, gdy jej stan zdrowia pozwoli na takie przeniesienie.
- §5. Przepis § 4 ma zastosowanie, jeżeli osoba zwolniona wyraża zgodę na dalsze leczenie w zakładzie karnym, co powinno być potwierdzone jej podpisem w indywidualnej dokumentacji medycznej. W razie niemożności wyrażenia tej zgody przez osobę zwolnioną, decyzję o pozostawieniu jej na leczeniu w zakładzie karnym, podejmuje dyrektor zakładu karnego na wniosek lekarza zakładu karnego.
- §6. Jeżeli zwalniany skazany jest niezdolny z powodów zdrowotnych do samodzielnego powrotu do miejsca zameldowania lub miejsca przebywania bez zameldowania, administracja zakładu karnego jest obowiązana w okresie poprzedzającym zwolnienie nawiązać kontakt z rodziną, osobą bliską lub wskazaną przez skazanego inną osobą i powiadomić ją o terminie zwolnienia.
- §7. Jeżeli osoba, o której mowa w § 4, nie wyraża zgody na dalsze leczenie w zakładzie karnym, lekarz zakładu karnego poucza ją o możliwych następstwach zdrowotnych odmowy leczenia. Fakt odmowy powinien być potwierdzony podpisem zwolnionego w indywidualnej dokumentacji medycznej, a w wypadku odmowy podpisu - notatką urzędową na tę okoliczność.”;

99) w art. 173 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Do zakresu działania sądowego kuratora zawodowego należy w szczególności:

- 1) kontrolowanie zachowania skazanego w okresie próby,
- 2) składanie wniosków o zmianę okresu próby w sprawach dotyczących wykonywania postanowienia o warunkowym zwolnieniu,
- 3) składanie wniosków o ustanowienie, rozszerzenie lub zmianę obowiązków w okresie próby, o zwolnienie od wykonania tych obowiązków albo o oddanie pod dozór lub zwolnienie od dozoru,
- 4) składanie wniosków o odroczenie lub o przerwę wykonania kary lub o odwołanie odroczenia lub przerwy wykonania kary,
- 5) składanie wniosków o warunkowe zwolnienie i o odwołanie warunkowego zwolnienia,

- 6) składanie wniosków o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono oraz o wykonanie kary zastępczej,
- 7) składanie wniosków o wszczęcie postępowań dotyczących wykonania kary ograniczenia wolności,
- 8) udzielanie pomocy z funduszu pomocy postpenitencjarnej,
- 9) branie udziału w posiedzeniach sądu w przedmiocie wykonywania środków karnych związanych z poddaniem sprawcy próbie, jeżeli sprawca oddany był pod dozór lub w sprawach wszczętych na wniosek kuratora.”;

100) w rozdziale XI tytuł oddziału 3 otrzymuje brzmienie:

„Warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności”;

101) w art. 178 w § 1 i 2 po wyrazach „zawieszeniu wykonania kary” i „wykonania zawieszony kary” dodaje się wyrazy „pozbawienia wolności”;

102) w art. 182 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§2. Organ, do którego przesłano orzeczenie zawierające zakaz prowadzenia pojazdów zobowiązany jest cofnąć uprawnienia do ich prowadzenia w orzeczonym zakresie oraz nie może wydać tych uprawnień w okresie obowiązywania zakazu.”;

103) art. 200 otrzymuje brzmienie:

„Art. 200. §1. Środki zabezpieczające związane z umieszczeniem sprawcy w zakładzie zamkniętym, przewidziane w Kodeksie karnym, wykonuje się w zakładach psychiatrycznych i zakładach leczenia odwykowego.

§2. Zakłady psychiatryczne, o których mowa w § 1, mogą być organizowane jako zakłady dysponujące warunkami:

- 1) podstawowego zabezpieczenia,
- 2) wzmocnionego zabezpieczenia,
- 3) maksymalnego zabezpieczenia.

§3. Zakłady leczenia odwykowego, o których mowa w § 1, mogą być organizowane jako zakłady dysponujące warunkami wzmocnionego zabezpieczenia.

§4. Zakłady, o których mowa w § 2 pkt 1 i 2 podlegają właściwej jednostce samorządu terytorialnego.

§5. Zakłady, o których mowa w § 2 pkt 3 podlegają ministrowi właściwemu do spraw zdrowia.”;

104) po art. 200 dodaje się art. 200a-200c w brzmieniu:

„Art. 200a. Do zamkniętego zakładu psychiatrycznego dysponującego warunkami maksymalnego zabezpieczenia kieruje się sprawcę, jeżeli:

- 1) jego powtarzające się zachowania zagrażające życiu lub zdrowiu innych osób, lub powodujące niszczenie przedmiotów znacznej wartości, nie mogą być opanowane w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym dysponującym warunkami wzmocnionego zabezpieczenia,
- 2) nie jest możliwe zapobieżenie samowolnemu oddaleniu się z zamkniętego zakładu psychiatrycznego dysponującego wzmocnionymi

warunkami zabezpieczenia sprawcy, stwarzającego znaczne zagrożenie poza zakładem.

Art. 200b. Do zamkniętego zakładu psychiatrycznego lub leczenia odwykowego dysponującego warunkami wzmocnionego zabezpieczenia kieruje się sprawcą, jeżeli:

- 1) jego zachowania zagrażające życiu lub zdrowiu innych osób lub powodujące niszczenie przedmiotów znacznej wartości, nie mogą być opanowane w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym lub leczenia odwykowego, dysponującym warunkami podstawowego zabezpieczenia,
- 2) nie jest możliwe zapobieżenie samowolnemu oddaleniu się z zamkniętego zakładu psychiatrycznego lub leczenia odwykowego, dysponującego warunkami podstawowego zabezpieczenia sprawcy, stwarzającego zagrożenie poza zakładem.

Art. 200c. Do zamkniętego zakładu psychiatrycznego lub leczenia odwykowego dysponującego warunkami podstawowego zabezpieczenia kieruje się sprawcę nie spełniającego kryteriów, o których mowa w art. 200a oraz w art. 200b.”;

105) art. 201 otrzymuje brzmienie:

„Art. 201. §1. W celu zapewnienia właściwego miejsca wykonywania środków zabezpieczających, o których mowa w art. 200 § 1 i 2, minister właściwy do spraw zdrowia powołuje komisję psychiatryczną do spraw środków zabezpieczających.

§2. Wykonując orzeczenie o zastosowaniu środka zabezpieczającego związanego z umieszczeniem w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym lub leczenia odwykowego, sąd, po zasięgnięciu opinii komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających określa rodzaj zakładu, o którym mowa w art. 200 § 2 lub 3 i przesyła odpis orzeczenia wraz z poleceniem doprowadzenia sprawcy, właściwej stacji pogotowia ratunkowego, właściwej jednostce Policji lub właściwemu organowi wojskowemu, a odpis orzeczenia i polecenie przyjęcia-kierownikowi właściwego zakładu.

§3. Jeżeli sprawca przebywa w zakładzie karnym albo areszcie śledczym, polecenie doprowadzenia sąd przesyła dyrektorowi tego zakładu lub aresztu, załączając odpis orzeczenia.

§4. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określa, w drodze rozporządzenia, tryb powoływania i zadania komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających, jej skład i zasady finansowania, oraz wykaz zamkniętych zakładów psychiatrycznych i leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających, a także ich pojemność i warunki zabezpieczenia, z uwzględnieniem szczegółowych zasad kierowania do takich zakładów, postępowania ze sprawcami w nich umieszczonymi oraz regulamin wykonywania środków zabezpieczających, mając na uwadze, w szczególności poddanie sprawcy umieszczonego w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym lub leczenia odwykowego właściwemu leczeniu lub terapii, przeciwdziałanie zachowaniom sprawcy zagrażającym życiu i zdrowiu innych osób lub powodującym niszczenie przedmiotów znacznej

wartości oraz zapobieżenie samowolnemu oddaleniu się sprawcy stwarzającego zagrożenie poza zakładem.”;

106) art. 202 otrzymuje brzmienie:

„Art. 202. Sprawca, wobec którego wykonywany jest środek zabezpieczający, objęty jest zaplanowanym i zindywidualizowanym postępowaniem leczniczym, terapeutycznym i rehabilitacyjnym, a także resocjalizacyjnym, którego celem jest poprawa stanu jego zdrowia i zachowania, w stopniu umożliwiającym powrót do życia w społeczeństwie i dalsze leczenie w warunkach poza zakładem.”;

107) w art. 203 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. Kierownik zakładu zamkniętego, w którym wykonuje się środek zabezpieczający, nie rzadziej niż co 6 miesięcy przesyła do sądu opinię o stanie zdrowia sprawcy umieszczonego w tym zakładzie i o postępach w leczeniu lub terapii; opinię taką obowiązany jest przesłać bezzwłocznie jeżeli w związku ze zmianą stanu zdrowia sprawcy uzna, że jego dalsze pozostawanie w zakładzie nie jest konieczne.”;

108) w art. 204 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„W razie potrzeby sąd zasięga opinii innych biegłych.”;

109) po art. 204 dodaje się art. 204a-204c w brzmieniu:

„Art. 204a. §1. Wobec sprawcy umieszczonego w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym lub leczenia odwykowego można stosować środki przymusu bezpośredniego tylko wtedy, gdy sprawca dopuszcza się zamachu przeciwko życiu lub zdrowiu własnemu, życiu lub zdrowiu innej osoby, bezpieczeństwu powszechnemu bądź w sposób gwałtowny niszczy lub uszkadza przedmioty znajdujące się w jego otoczeniu, a także gdy jest to konieczne dla dokonania niezbędnych czynności leczniczych, albo zapobieżenia samowolnemu oddaleniu się sprawcy z zakładu.

§2. O zastosowaniu przymusu bezpośredniego decyduje lekarz, który określa rodzaj zastosowanego środka przymusu oraz osobiście nadzoruje jego wykonanie. Jeżeli nie jest możliwe uzyskanie natychmiastowej decyzji lekarza, o zastosowaniu przymusu bezpośredniego decyduje pielęgniarka, która jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić lekarza. Każdy wypadek zastosowania przymusu bezpośredniego odnotowuje się w dokumentacji medycznej. O każdym wypadku zastosowania przymusu bezpośredniego kierownik zakładu zawiadamia sąd.

§3. Zastosowanie przymusu bezpośredniego polega na przytrzymywaniu, przymusowym zastosowaniu leków, unieruchomieniu lub izolacji.

§4. Przed zastosowaniem przymusu bezpośredniego uprzedza się o tym osobę, wobec której środek ten ma być podjęty.

§5. W wypadkach określonych w § 1 pogotowie ratunkowe, policja oraz straż pożarna są obowiązane do udzielenia lekarzowi lub pielęgniarce pomocy na ich żądanie.

§6. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określa, w drodze rozporządzenia, sposób stosowania środków przymusu bezpośredniego, zwłaszcza czas ich trwania, a także

szczegółowe zasady dokumentowania, mając na uwadze konieczność zachowania szczególnej ostrożności i dbałości o dobro osoby, wobec której przymus jest stosowany oraz wyboru środka przymusu najmniej uciążliwego dla tej osoby.

Art. 204b. W zakładach, o których mowa w art. 200 § 2 pkt 2 i 3 oraz w § 3 dopuszcza się kontrolowanie przedmiotów posiadanych przez sprawców oraz pomieszczeń, w których oni przebywają. Art. 116 § 4-6 stosuje się odpowiednio.

Art. 204c. Osobiste kontakty sprawcy przebywającego w zakładzie, o którym mowa w art. 200 § 2 pkt 2 lub 3 albo w § 3 z osobami odwiedzającymi mogą odbywać się tylko za zgodą kierowników tych zakładów. Można odmówić udzielenia takiej zgody, w szczególności gdy kontakty osobiste sprawcy z osobami odwiedzającymi powodują wzrost ryzyka zachowań niebezpiecznych.”;

110) art. 206 otrzymuje brzmienie:

„Art. 206. §1. Do wykonania orzeczeń w części dotyczącej kosztów sądowych lub pieniężnej kary porządkowej stosuje się odpowiednio art. 44.

§2. W zakresie odraczania, rozkładania na raty i umarzania należności sądowych stosuje się odpowiednio art. 49-51, przy czym okres odroczenia wykonania albo rozłożenia na raty pieniężnej kary porządkowej nie może przekroczyć 6 miesięcy.

§3. Przepisy § 1 i 2 mają odpowiednie zastosowanie do wykonania orzeczenia o nawiązce na rzecz Skarbu Państwa oraz do obowiązku uiszczenia kwoty pieniężnej, stanowiącej równowartość przedmiotów, które powinny ulec przypadkowi, z tym, że okres odroczenia wykonania tych należności albo rozłożenia na raty nie może przekroczyć 1 roku.”;

111) w art. 208:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§3. Areszty śledcze mogą być tworzone jako samodzielne areszty lub jako wyodrębnione oddziały zakładów karnych i aresztów śledczych. Kilka aresztów może posiadać wspólną administrację bądź wydzielone służby.”;

b) w § 4 po wyrazie „dyrektor” dodaje się średnik i wyrazy „wyodrębnionym oddziałem może kierować podlegający dyrektorowi kierownik”;

c) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§5. Minister Sprawiedliwości, w drodze zarządzenia, tworzy i znosi areszty śledcze, mając na względzie istniejące potrzeby w tym zakresie.”;

112) art. 211 otrzymuje brzmienie:

„Art. 211. §1. Po przyjęciu tymczasowo aresztowanego do aresztu śledczego bezzwłocznie zawiadamia się o tym organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje.

§2. Tymczasowo aresztowany ma prawo, bezzwłocznie po osadzeniu go w areszcie śledczym, zawiadomić o miejscu swojego pobytu osobę najbliższą albo inną osobę, stowarzyszenie, organizację lub instytucję, a także swojego obrońcę. Tymczasowo aresztowany cudzoziemiec ma ponadto prawo

powiadomić właściwy urząd konsularny, a w razie braku takiego urzędu - właściwe przedstawicielstwo dyplomatyczne.

- §3. Tymczasowo aresztowanego zwalnia się w dniu, w którym upływa termin zastosowania tymczasowego aresztowania.
- §4. Bezpośrednio przed zwolnieniem z aresztu śledczego tymczasowo aresztowanemu udziela się stosownych informacji mających na celu przygotowanie go do życia po zwolnieniu, w tym także o zakresie pomocy postpenitencjarnej oraz o instytucjach i organach udzielających tej pomocy.
- §5. Administracja aresztu śledczego jest obowiązana udzielić zwalnianemu pomocy w udaniu się do miejsca zameldowania lub miejsca zamieszkania albo publicznego zakładu opieki zdrowotnej.
- §6. Wykonywanie tymczasowego aresztowania ustaje po rozpoczęciu wykonywania środka zabezpieczającego, o którym mowa w art. 94 § 1 i art. 96 § 1 Kodeksu karnego.
- §7. W wypadku skierowania do wykonania orzeczenia o zastosowaniu środka zabezpieczającego, wymienionego w § 6 wobec osoby tymczasowo aresztowanej także w innej sprawie, wykonanie tego środka następuje po uchyleniu w tej sprawie tymczasowego aresztowania.”;

113) w art. 212 w § 1 dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

„Przy rozmieszczaniu tymczasowo aresztowanego w oddziale i celi mieszkalnej bierze się pod uwagę, w szczególności:

- 1) konieczność oddzielenia tymczasowo aresztowanych od skazanych, a także tymczasowo aresztowanych funkcjonariuszy organów powołanych do ochrony bezpieczeństwa publicznego albo funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, pracowników organów wymiaru sprawiedliwości i ścigania od pozostałych tymczasowo aresztowanych,
- 2) potrzebę zapewnienia porządku i bezpieczeństwa w areszcie śledczym,
- 3) zalecenia lekarskie, psychologiczne i rehabilitacyjne,
- 4) potrzebę kształtowania właściwej atmosfery wśród tymczasowo aresztowanych,
- 5) konieczność zapobiegania samoagresji i popełnianiu przestępstw podczas tymczasowego aresztowania.”;

114) po art. 212 dodaje się art. 212a oraz 212b w brzmieniu:

„Art. 212a. §1. Komisja penitencjarna kwalifikuje tymczasowo aresztowanego jako stwarzającego poważne zagrożenie społeczne albo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa aresztu oraz dokonuje, co najmniej raz na trzy miesiące, weryfikacji decyzji w tym przedmiocie. O podjętych decyzjach zawiadamia się organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje.

§2. Tymczasowo aresztowanego, o którym mowa w § 1, osadza się w wyznaczonym oddziale lub celi aresztu śledczego w warunkach zapewniających ochronę społeczeństwa i bezpieczeństwo tego aresztu. Przepisy art. 88a oraz art. 88b pkt 1-7, 9 i 12 stosuje się odpowiednio.

Art. 212b. §1. Tymczasowo aresztowanego poddaje się badaniom osobopoznawczym, w zakresie niezbędnym dla zapobiegania wzajemnej demoralizacji

tymczasowo aresztowanych oraz zapewnienia porządku i bezpieczeństwa w areszcie. Jeżeli konieczne jest przeprowadzenie badań psychologicznych lub psychiatrycznych, dokonuje się ich na zasadach określonych w art. 83 § 1 i 2 oraz w art. 84 § 3.

§2. O zarządzeniu badań psychiatrycznych zawiadamia się organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje.”;

115) w art. 213 wyrazy „organ stosujący tymczasowe aresztowanie lub” skreśla się;

116) w art. 216 w § 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Tymczasowo aresztowany nie może posiadać środków łączności, urządzeń technicznych służących do rejestrowania i odtwarzania informacji, sprzętu komputerowego, a także, poza depozytem, przedmiotów i dokumentów, które mogą utrudniać prawidłowy tok postępowania karnego.”;

117) po art. 216 dodaje się art. 216a w brzmieniu:

„Art. 216a. §1. W czasie przeprowadzania czynności procesowych, transportowania oraz w innych uzasadnionych wypadkach, tymczasowo aresztowany korzysta z własnej odzieży, bielizny i obuwia, chyba że są one nieodpowiednie ze względu na porę roku lub zniszczone albo jeżeli przemawiają przeciwko temu względy bezpieczeństwa lub organ dysponujący zarządzi inaczej.

§2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do tymczasowo aresztowanego żołnierza służby czynnej. W czasie czynności procesowych występuje on w umundurowaniu, z oznakami posiadanych stopni wojskowych, a jeżeli nie posiada właściwego umundurowania, korzysta z innej własnej odzieży, bielizny i obuwia.”;

118) art. 217 otrzymuje brzmienie:

„Art. 217. §1. Tymczasowo aresztowany może uzyskać widzenie po wyrażeniu zgody przez organ, do którego dyspozycji pozostaje.

§2. Widzenia odbywają się pod nadzorem funkcjonariusza Służby Więziennej, w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt tymczasowo aresztowanego z osobą odwiedzającą.

§ 3. Organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, może zezwolić na udzielenie widzenia w sposób inny niż określony w § 2.

§4. W razie udzielenia widzenia w sposób umożliwiający bezpośredni kontakt tymczasowo aresztowanego z osobą odwiedzającą, tymczasowo aresztowany może spożywać artykuły żywnościowe i napoje zakupione przez osoby odwiedzające na terenie aresztu śledczego.

§5. W wypadku tymczasowo aresztowanego, o którym mowa w art. 212a, dyrektor aresztu śledczego powiadamia organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, o istnieniu poważnego niebezpieczeństwa dla osoby odwiedzającej oraz, że konieczne jest udzielenie widzenia wyłącznie w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt z tymczasowo aresztowanym.

§6. Pomimo udzielenia widzenia, o którym mowa w § 4, na żądanie osoby odwiedzającej widzenia udziela się w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt z tymczasowo aresztowanym.

§7. Z wyjątkiem tymczasowo aresztowanych, o których mowa w art. 212a, oraz wypadków, określonych w art. 105 § 4, rozmowy w trakcie widzeń nie podlegają kontroli administracji aresztu śledczego. O przyczynach objęcia kontrolą rozmowy w trakcie widzenia w wypadkach, określonych w art. 105 § 4, dyrektor aresztu śledczego powiadamia tymczasowo aresztowanego, sędziego penitencjarnego, oraz organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje.

§8. Organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, może ograniczyć lub określić sposób korzystania przez tymczasowo aresztowanego z prawa do kontaktowania się z duchownymi świadczącymi posługi religijne lub innymi osobami, jeżeli wymaga tego konieczność zapewnienia prawidłowego toku postępowania karnego.”;

119) po art. 217 dodaje się art. 217a-217d w brzmieniu:

„Art. 217a. §1. Korespondencja tymczasowo aresztowanego podlega zatrzymaniu, cenzurze lub nadzorowi organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, chyba że organ ten zarządzi inaczej.

§2. Jeżeli organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, nie zarządzi zatrzymania, cenzurowania lub nadzoru korespondencji tymczasowo aresztowanego, decyzje dotyczące zatrzymania, cenzury lub nadzoru korespondencji może podjąć dyrektor aresztu śledczego, który powiadamia tymczasowo aresztowanego, sędziego penitencjarnego, oraz organ do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje o przyczynach jej zatrzymania, ocenzurowania lub nadzoru. Przepis art. 105 § 4 stosuje się odpowiednio.

§3. Jeżeli organ, do którego dyspozycji pozostaje tymczasowo aresztowany, o którym mowa w art. 212a, nie zarządzi zatrzymania, cenzurowania lub nadzoru korespondencji, stosuje się odpowiednio przepis art. 88b pkt 11.

Art. 217b. §1. Korespondencję urzędową administracja aresztu śledczego bezzwłocznie doręcza lub podaje do wiadomości tymczasowo aresztowanemu, który podpisem i datą potwierdza jej odbiór lub przyjęcie jej treści do wiadomości. W razie odmowy potwierdzenia czyni się o tym wzmiankę na piśmie urzędowym lub potwierdzeniu odbioru.

§2. Tymczasowo aresztowany otrzymuje od administracji aresztu śledczego pisemne potwierdzenie odbioru wysyłanej przez niego korespondencji urzędowej.

§3. Korespondencję tymczasowo aresztowanego, w tym także korespondencję z organami powołanymi na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczypospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka, Rzecznikiem Praw Obywatelskich oraz organami państwowymi i samorządowymi, przesyła się do adresata za pośrednictwem organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje.

Art. 217c. Tymczasowo aresztowany nie może korzystać z aparatu telefonicznego oraz innych środków łączności przewodowej i bezprzewodowej.

Art. 217d. Udzielenie tymczasowo aresztowanemu zezwolenia, o którym mowa w art. 141a § 1 wymaga zgody organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje.”;

120) w art. 220 wyrazy „Z pieniędzy tymczasowo aresztowanego nie podlega egzekucji kwota do wysokości 50%” zastępuje się wyrazami „Ze środków finansowych otrzymywanych przez tymczasowo aresztowanego nie podlega egzekucji kwota do wysokości połowy”;

121) art. 221 otrzymuje brzmienie:

„Art. 221. §1. Tymczasowo aresztowanemu wyróżniającemu się przestrzeganiem porządku wewnętrznego w areszcie śledczym oraz zasad określonych w regulaminie wykonywania tymczasowego aresztowania mogą być przyznawane nagrody.

§2. Nagrodami są:

- 1) zezwolenie na indywidualny wystrój celi mieszkalnej,
- 2) dodatkowy lub dłuższy spacer,
- 3) zezwolenie na otrzymanie dodatkowej paczki żywnościowej lub otrzymanie paczki przekraczającej dopuszczalny ciężar,
- 4) indywidualne odstępstwo od porządku wewnętrznego aresztu śledczego, w zakresie ustalonym przez dyrektora aresztu śledczego,
- 5) zezwolenie na częstsze branie udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych, sportowych lub wychowania fizycznego,
- 6) zezwolenie na dłuższe widzenie,
- 7) zezwolenie na dokonywanie dodatkowych zakupów artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych oraz przedmiotów dopuszczonych do sprzedaży w areszcie śledczym,
- 8) zatarcie wszystkich lub niektórych kar dyscyplinarnych,
- 9) nagroda rzeczowa lub pieniężna.”;

122) po art. 221 dodaje się art. 221a w brzmieniu:

„Art. 221a. Poruszanie się tymczasowo aresztowanych po terenie aresztu śledczego, nauczanie i zatrudnienie, bezpośrednie uczestniczenie w nabożeństwach, spotkaniach religijnych i nauczaniu religii oraz korzystanie z widzeń, spacerów, kąpieli, zajęć kulturalno-oświatowych, sportowych i wychowania fizycznego, a także ich udział w czynnościach procesowych, odbywa się z uwzględnieniem konieczności zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego.”;

123) w art. 222:

a) w § 1 wyraz „umyślne” zastępuje się wyrazem „zawinione”,

b) w § 2 dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:

„6) pozbawienie prawa do udziału w niektórych zajęciach kulturalno-oświatowych lub sportowych, z wyjątkiem korzystania z książek i prasy, na okres do 1 miesiąca,

7) pozbawienie prawa dokonywania zakupów artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych oraz innych artykułów dopuszczonych do sprzedaży w areszcie śledczym, na okres do 1 miesiąca.”;

124) po art. 222 dodaje się art. 222a w brzmieniu:

„Art. 222a. §1. Decyzja o ukaraniu karą dyscyplinarną zawiera określenie przekroczenia popełnionego przez tymczasowo aresztowanego.

- §2. Decyzję o ukaraniu, uchyleniu, darowaniu, odroczeniu, zamianie, zawieszeniu lub przerwaniu kary dyscyplinarnej, a także o odstąpieniu od ukarania dyscyplinarnego sporządza się na piśmie i podaje do wiadomości tymczasowo aresztowanemu.
- §3. Jeżeli w okresie zawieszenia wykonania kary dyscyplinarnej tymczasowo aresztowany dopuścił się ponownie przekroczenia, zawieszona kara ulega wykonaniu, chyba że dyrektor aresztu śledczego postanowi inaczej.
- §4. Przed wymierzeniem kar dyscyplinarnych określonych w art. 222 § 2 pkt 2 i 3, tymczasowo aresztowanemu, któremu ze względu na stan zdrowia zezwolono na dokonywanie dodatkowych zakupów artykułów żywnościowych lub otrzymywanie paczek o większym ciężarze albo korzystającemu z diety, zasięga się opinii lekarza.”;

125) w art. 223 dodaje się § 3-5 w brzmieniu:

- „§3. Tymczasowo aresztowanego, skazanego wyrokiem sądu pierwszej instancji, w stosunku do którego sąd nie sprzeciwił się przeniesieniu do zakładu karnego, a tymczasowo aresztowany wyraził zgodę na stosowanie względem niego przepisów o wykonywaniu kary pozbawienia wolności, komisja penitencyjna klasyfikuje niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o skazaniu.
- §4. Zgoda, o której mowa w § 3, powinna być potwierdzona podpisem tymczasowo aresztowanego w aktach osobowych przed podjęciem pierwszej decyzji klasyfikacyjnej.
- §5. Tymczasowo aresztowanego, skazanego wyrokiem sądu pierwszej instancji, który nie wyraził zgody na stosowanie względem niego regulaminu wykonywania kary pozbawienia wolności, komisja penitencyjna kwalifikuje do tymczasowo aresztowanych, którzy mogą być przeniesieni do zakładu karnego z oddziałem aresztu śledczego.”;

126) po art. 223 dodaje się art. 223a w brzmieniu:

- „Art. 223a. §1. Tymczasowo aresztowany, wobec którego wykonywana jest kara pozbawienia wolności w innej sprawie, korzysta z uprawnień takich jak skazany, z wyjątkiem: widzeń, korespondencji, korzystania z aparatów telefonicznych oraz innych środków łączności przewodowej i bezprzewodowej, posiadania przedmiotów w celi, świadczenia opieki lekarskiej, powiadamiania organu dysponującego o zakwalifikowaniu do niebezpiecznych oraz o pozostaniu na leczeniu w zakładzie karnym po zwolnieniu, a także w zakresie udzielania zezwolenia, o którym mowa w art. 141a, a ponadto w innych wypadkach gdy wymaga tego konieczność zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego - w zakresie których stosuje się przepisy niniejszego kodeksu dotyczące tymczasowo aresztowanych.
- §2. Tymczasowo aresztowany, o którym mowa w § 1 nie korzysta z przepustek wymienionych w art. 91 pkt 7 i art. 92 pkt 9, nagród wymienionych w art. 138 § 1 pkt 7 i 8, a także zezwolenia wymienionego w art. 165 § 2.
- §3. Organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, może zarządzić stosowanie wobec tymczasowo aresztowanego, o którym mowa w § 1, również innych przepisów dotyczących tymczasowo aresztowanych.”;

127) art. 242 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 242. §1. Jeżeli w części ogólnej niniejszego kodeksu używa się określenia „skazany”, odpowiednie przepisy mają zastosowanie także do tymczasowo aresztowanego.
- §2. Jeżeli niniejszy kodeks używa w znaczeniu ogólnym określenia „oskarżony”, należy przez to rozumieć również podejrzanego.
- §3 . Jeżeli niniejszy kodeks używa w znaczeniu ogólnym określenia „kara pozbawienia wolności”, należy przez to rozumieć również zastępczą karę pozbawienia wolności, karę aresztu wojskowego, zasadniczą lub zastępczą karę aresztu, karę porządkową oraz środek przymusu skutkujący pozbawieniem wolności chyba że ustawa stanowi inaczej.
- §4. Określenie „sąd” bez bliższego sprecyzowania oznacza sąd powszechny lub wojskowy, który wydał wyrok w pierwszej instancji, z tym zastrzeżeniem, że art. 6 § 1, art. 7, 8 § 2, art. 10, 13 i 15 oraz art. 18-24 stosuje się odpowiednio do sądu penitencjarnego.
- §5. Użyte w niniejszym kodeksie określenie „przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracowników” oznacza przeciętne wynagrodzenie miesięczne w poprzednim kwartale, obowiązujące od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” do celów emerytalno-rentowych.
- §6. Przez pojęcie nadzoru nad korespondencją rozumie się kontrolę jej zawartości.
- §7. Przez pojęcie cenzury korespondencji, rozumie się zapoznawanie się z treścią pisma oraz usunięcie części tekstu lub uczynienie go nieczytelnym.
- §8. Przez pojęcie zatrzymania korespondencji, rozumie się nie przekazanie jej adresatowi i dołączenie do akt osobowych skazanego.
- §9. Przez pojęcie nadzoru nad widzeniem, rozumie się zapewnienie porządku w czasie jego trwania.
- §10. Przez pojęcie kontroli rozmowy w trakcie widzenia lub telefonicznej, rozumie się zapoznawanie się z jej treścią oraz możliwość jej przerwania.
- §11. Kontrola paczki oznacza sprawdzanie jej zawartości.
- §12. Użyte w niniejszym kodeksie określenia „kościół”, „inny związek wyznaniowy” należy rozumieć jako kościół, inny związek wyznaniowy o uregulowanej sytuacji prawnej.
- §13. Przez użyte w art. 91 pkt 7, art. 92 pkt 9 oraz w art. 139 § 3 i 4 określenie „w roku” należy rozumieć okres 12 miesięcy poprzedzających dzień rozpoczęcia korzystania z kolejnej przepustki lub zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego.
- §14. Przez użyte w niniejszym kodeksie określenia „zakład pracy”, „komunalny zakład pracy” należy rozumieć pracodawcę jako jednostkę organizacyjną zatrudniającą pracowników.”;

128) w art. 249:

- a) § 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„§3. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposoby prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych, mając na względzie zwłaszcza ich organizację, warunki, zasady i formy oraz sposób dokumentowania prowadzonych oddziaływań,
- 2) normy żywienia w zakładach karnych i aresztach śledczych, mając na względzieienne stawki budżetowe dla tych norm, zasady wydawania posiłków,
- 3) warunki bytowe osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, mając na uwadze zapewnienie osadzonym odzieży, bielizny, obuwia, środków higieny oraz środków konserwacji, a także wyposażenie pomieszczeń w podstawowy sprzęt kwaterunkowy,
- 4) sposoby załatwiania wniosków, skarg i próśb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, biorąc w szczególności pod uwagę zasady i tryb przyjmowania i rozpoznawania wniosków, skarg i próśb, a także ich ewidencję i dokumentowanie,
- 5) sposoby ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, mając na względzie formy organizacyjne ochrony tych jednostek, obowiązki funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej oraz przywieziennych zakładów pracy, realizowane przez nich przedsięwzięcia, działania ochronne i czynności profilaktyczne, postępowanie ze skazanymi, tymczasowo aresztowanymi i ukaranymi, a także warunki wstępu na teren zakładów karnych i aresztów śledczych osób nie będących funkcjonariuszami lub pracownikami Służby Więziennej albo pracownikami przywieziennych zakładów pracy oraz ochronę skazanych i tymczasowo aresztowanych w czasie ich konwojowania przez funkcjonariuszy Służby Więziennej,
- 6) sposoby obrony zakładów karnych i aresztów śledczych w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej, pracowników przywieziennych zakładów pracy oraz osadzonych, w wyniku klęsk żywiołowych, a także zagrożeń dla ludzi i środowiska w sytuacjach stanów nadzwyczajnych.

§ 4.. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze zarządzenia:

- 1) czynności administracyjne i rozliczenia finansowe związane z prowadzeniem depozytu przedmiotów wartościowych i środków pieniężnych osób pozbawionych wolności, uwzględniając w szczególności ewidencjonowanie zdeponowanych środków i przedmiotów, czynności związane z ich przyjmowaniem, przechowywaniem i wydawaniem, w tym gromadzeniem środków pieniężnych na książeczkach oszczędnościowych, tryb przekazywania zdeponowanych środków i przedmiotów między jednostkami organizacyjnymi, czynności związane z rozliczeniem należności za pracę osadzonych, tryb dokonywania zakupów przez osadzonych oraz dokumentowanie tych czynności,
- 2) czynności administracyjne związane z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności, uwzględniając w szczególności zasady: rejonizacji osadzania w zakładach karnych i aresztach śledczych, przyjmowania, rozmieszczania i zwalniania osadzonych, obliczania okresu wykonywania kary i środka

przymusu, wydawanie osadzonych do udziału w czynnościach procesowych oraz postępowania z ich korespondencją, a także dokumentowanie tych czynności,

- 3) tryb przeprowadzania kontroli jednostek organizacyjnych Służby Więziennej z uwzględnieniem rodzajów kontroli, jej zakresu i częstotliwości, kompetencji do prowadzenia kontroli, sposobu jej przeprowadzania i dokumentowania jej przebiegu, a także sposobu ustalania i przekazywania zainteresowanym wyników kontroli,
- 4) zakres i formy prowadzenia ewidencji osób pozbawionych wolności przez jednostki organizacyjne Służby Więziennej, określając w szczególności dopuszczalne formy prowadzenia ewidencji,
- 5) sposób gromadzenia i przetwarzania danych o osobach pozbawionych wolności przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, mając w szczególności na uwadze zakres gromadzonych danych, a także zakres i formy prowadzenia ewidencji osób pozbawionych wolności.”

b) dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§5. Minister Sprawiedliwości może określić, w drodze zarządzenia:

- 1) organizację ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia przeciwpożarowego w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej,
- 2) szczegółowe zasady prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresu obowiązków funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych,
- 3) organizację służby zdrowia w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej, uwzględniając w szczególności potrzeby i możliwości organizacyjne poszczególnych jednostek.”;

129) po art. 249 dodaje się art. 249a w brzmieniu:

„Art. 249a. Minister Sprawiedliwości oraz minister właściwy do spraw wewnętrznych, mogą określić, w drodze rozporządzenia, obowiązki Służby Więziennej i Policji lub innych służb przewidzianych przez ustawę, w zakresie konwojowania podejrzanych, obwinionych, skazanych, ukaranych i tymczasowo aresztowanych oraz sposób finansowania kosztów realizacji tych obowiązków, mając na uwadze sprawną realizację potrzeb wymiaru sprawiedliwości i obniżenie kosztów postępowań karnych.”,

130) art. 250 otrzymuje brzmienie:

„Art. 250. §1. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady, zakres i tryb udzielania świadczeń zdrowotnych osobom pozbawionym wolności przez zakłady opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności, mając na uwadze konieczność zapewnienia osobom pozbawionym wolności opieki zdrowotnej także przez pozawięzienne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, jeżeli udzielenie takiej opieki przez zakłady przeznaczone dla osób pozbawionych wolności nie jest możliwe, w szczególności z powodu braku wyposażenia zakładów karnych i aresztów śledczych w specjalistyczny sprzęt medyczny.

§2. Minister Sprawiedliwości oraz minister właściwy do spraw zdrowia, określają, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady, zakres i tryb współdziałania zakładów opieki zdrowotnej ze służbą zdrowia w zakładach karnych i aresztach śledczych w zapewnieniu świadczeń zdrowotnych osobom pozbawionym wolności, gdy konieczne jest w szczególności natychmiastowe udzielenie świadczenia zdrowotnego ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia osoby pozbawionej wolności, przeprowadzenie specjalistycznego badania, leczenia lub rehabilitacji osoby pozbawionej wolności, a także zapewnienie świadczenia zdrowotnego osobie pozbawionej wolności korzystającej z przepustki lub czasowego zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego lub aresztu śledczego.”.

Art. 4.

W ustawie z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury (Dz.U. z 1999 r. Nr 98, poz. 1150 oraz z 2000 r. Nr 120, poz. 1268) po art. 74 dodaje się art. 74a w brzmieniu:

„Art. 74a. 1. Kto niszczy, uszkadza lub czyni niezdatnym do użytku zabytek,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”.

Art. 5.

W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz.U. Nr 12, poz. 114, z 1981 r. Nr 24, poz. 124, z 1982 r. Nr 16, poz. 125, z 1983 r. Nr 6, poz. 35 i Nr 44, poz. 203, z 1984 r. Nr 54, poz. 275, z 1985 r. Nr 14, poz. 60 i Nr 23, poz. 100, z 1986 r. Nr 39, poz. 193, z 1988 r. Nr 20, poz. 135 i Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 180, z 1990 r. Nr 51, poz. 297, Nr 72, poz. 422 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 75, poz. 332 i Nr 91, poz. 408, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1994 r. Nr 123, poz. 600, z 1995 r. Nr 6, poz. 29, Nr 60, poz. 310 i Nr 95, poz. 475, z 1997 r. Nr 54, poz. 349, Nr 60, poz. 369, Nr 85, poz. 539, Nr 98, poz. 602, Nr 104, poz. 661, Nr 106, poz. 677, Nr 111, poz. 724, Nr 123, poz. 779, Nr 133, poz. 884 i Nr 141, poz. 942, z 1998 r. Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 83, poz. 931 Nr 101, poz. 1178 oraz z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 73, poz. 852, Nr 74, poz. 855 i Nr 117, poz. 1228) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 47:

a) § 7 otrzymuje brzmienie:

„§7. Rzeczą ruchomą, przedmiotem lub mieniem jest także polski albo obcy pieniądź, inny środek lub instrument płatniczy, chociażby sam nie przedstawiał wartości majątkowej oraz dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej, towaru, ładunku albo wygranej rzeczowej albo zawierający obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach lub stwierdzenie uczestnictwa w spółce.”,

b) w § 8 wyrazy „zapis na komputerowym nośniku informacji” zastępuje się wyrazami „zapisany nośnik informacji”;

2) art. 119 otrzymuje brzmienie:

„Art. 119. §1. Kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 250 złotych,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

- §2. Tej samej karze podlega, kto bez zgody uprawnionego uruchamia na cudzy rachunek impulsy telefoniczne, jeżeli ich wartość nie przekracza 250 zł.
- §3. Usiłowanie, podżeganie i pomocnictwo do czynów określonych w § 1 i § 2 są karalne.
- §4. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 lub § 2 dopuścił się go na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.
- §5. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 lub § 2 można orzec obowiązek zapłaty równowartości ukradzionego lub przywłaszczonego mienia albo równowartości impulsów telefonicznych, jeżeli szkoda nie została naprawiona.”;

3) w art. 122:

- a) w § 1 skreśla się wyrazy „w celu osiągnięcia korzyści majątkowej”,
- b) w § 2 skreśla się wyrazy „w celu osiągnięcia korzyści majątkowej”;

4) w art. 130:

a) w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jeżeli przedmiotem czynu jest środek lub instrument płatniczy, inny niż pieniądz,”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Przepisów art. 119 i 120 nie stosuje się, jeżeli sprawca działał w sposób określony w art. 279 § 1 lub 1a, art. 280 lub w art. 281 Kodeksu karnego, a także wtedy, gdy przedmiotem kradzieży lub przywłaszczenia jest energia.”.

Art. 6.

W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. z 2001 r. Nr 6, poz. 56 i Nr 42, poz. 475) w art. 23 w ust. 1 w pkt 2 lit. e) otrzymuje brzmienie:

„e) wykonywał pracę w okresie tymczasowego aresztowania lub odbywania kary pozbawienia wolności, jeżeli podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota co najmniej połowy najniższego wynagrodzenia,”.

Art. 7.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 554 i Nr 160, poz. 1083 oraz z 1998 r. Nr 113, poz. 715) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 w § 2 w pkt 51 lit. a wyrazy „podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 10” zastępuje się wyrazami „podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności od roku do lat 10”;

2) po art. 14 dodaje się art. 14a w brzmieniu:

„Art. 14a. W sprawach, w których prawomocnie orzeczono środek zabezpieczający w postaci umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym albo w innym odpowiednim zakładzie w związku z popełnieniem przestępstwa w

stanie ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności, sąd rozstrzyga przed zwolnieniem z zakładu, czy orzeczoną karę pozbawienia wolności należy wykonać. Okres pobytu w zakładzie zalicza się na poczet orzeczonej kary w razie jej wykonania.”.

Art. 8.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 556 i Nr 160, poz. 1083 oraz z 2000 r. Nr 62, poz. 717) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 wyrazy „z dniem 1 stycznia 2003 r.” zastępuje się wyrazami „z dniem 1 stycznia 2008 r.”;
- 2) w art. 12 w pkt 9 po wyrazach „o którym mowa w pkt 8” dodaje się wyrazy „, mając na uwadze konieczność zapewnienia właściwego współdziałania prezesów sądów wojсковych i powszechnych przy wyznaczaniu ławników do składu orzekającego”.

Art. 9.

W ustawie z dnia 25 czerwca 1997 r. o świadku koronnym (Dz.U. Nr 114, poz. 738 i Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 40) w art. 1 w ust. 2 wyrazy „przestępstwo określone w art.” zastępuje się wyrazami „przestępstwa określone w art. 228 § 1, 3-5, art. 229 § 1, 3 i 4, art. 231, 258 i art. 296a”.

Art. 10.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. Nr 140, poz. 939, z 1998 r. Nr 160, poz. 1063 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 40, poz. 399, z 2000 r. Nr 93, poz. 1027, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191, Nr 116, poz. 1216, Nr 119, poz. 1252 i Nr 122, poz. 1316 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64) w art. 171:

a) skreśla się ust. 1,

b) ust. 2-3 otrzymują brzmienie:

„2. Kto, prowadząc działalność zarobkową, wbrew warunkom określonym w ustawie używa w nazwie jednostki organizacyjnej nie będącej bankiem lub do określenia jej działalności lub reklamy wyrazów „bank” lub „kasa”, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

3. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 2, działając w imieniu lub interesie osoby fizycznej, prawnej lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej.”,

c) dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W razie skazania za przestępstwo określone w ust. 2 lub 3, grzywnę orzeczoną obok kary pozbawienia wolności można wymierzyć w wysokości do 2000 stawek dziennych.”.

Art. 11.

W ustawie z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U. Nr 11, poz. 95, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 39, poz. 462 oraz z 2001 r. Nr 22, poz. 247, Nr 27, poz. 298 i Nr 56, poz. 580) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w ust. 1 po wyrazach „zachowania tajemnicy państwowej i służbowej” dodaje się wyrazy „oraz sposób postępowania z aktami spraw zawierających tajemnicę państwową i służbową”;
- 2) w art. 49 w ust. 1 po wyrazach „W szczególnie uzasadnionych przypadkach” dodaje się przecinek oraz wyrazy „z zastrzeżeniem przepisu art. 4 ust. 1”.

Art. 12.

W ustawie z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz.U. Nr 83, poz. 930, z 2000 r. Nr 60, poz. 703 i Nr 62, poz. 717 oraz z 2001 r. Nr 11, poz. 82) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 20 w § 2 po wyrazach „57-58” skreśla się wyrazy „§ 1”;
- 2) w art. 53 § 20 otrzymuje brzmienie:
„§20. Dokument jest to każdy przedmiot lub zapisany nośnik informacji, z którym związane jest określone prawo, albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne.”;
- 3) w art. 113 w § 3 w pkt 2 skreśla się przecinek i wyrazy „472 § 1”.

Art. 13.

W ustawie z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. Nr 62, poz. 718) w art. 10 w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) komunikaty Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w art. 568a Kodeksu postępowania karnego,”.

Art. 14.

Przepisy niniejszej ustawy o przedawnieniu stosuje się także do czynów popełnionych przed jej wejściem w życie, chyba że termin przedawnienia już upłynął.

Art. 15.

Sprawy, w których przed wejściem w życie ustawy rozpoczęto rozprawą główną, toczą się do końca postępowania w danej instancji według przepisów dotychczasowych, jednakże w razie zawieszenia postępowania, odroczenia rozprawy lub ponownego rozpoznania sprawy albo po zapadnięciu prawomocnego orzeczenia postępowanie toczy się według przepisów tej ustawy.

Art. 16.

Czynności procesowe, jak również czynności w zakresie postępowania wykonawczego dokonane przed wejściem w życie ustawy są skuteczne, jeżeli dokonano ich z zachowaniem przepisów dotychczasowych.

Art. 17.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie niniejszej ustawy zachowują moc przepisy wydane przed jej wejściem w życie, jeżeli nie są sprzeczne z przepisami tej ustawy.

Art. 18.

W razie wątpliwości, czy stosować prawo dotychczasowe czy przepisy niniejszej ustawy, stosuje się tę ustawę.

Art. 19.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia z wyjątkiem art. 3 i 6, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
